

CL.
PTOLEMÆI
QVADRIPARTITVM.

2

CLAVDII PTOLEMÆI DE PRÆDICTIONIBVS ASTRONOMICIS,

Cui Titulum fecerunt,

QVADRIPARTITVM,

Libri Quatuor.

Eiuſdem Fructus Librorum ſuorum;

Siue

CENTVM DICTA.

Poſterior Editio.

PERVSIÆ,
Ex Typographia Hæredum Petri Thomaſij. MDCXLVI.

SVPERIORVM PERMISSV.

TANCREDI BORBONIO
EX MARCHIONIBVS SORBELLI

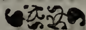
OMNIBVS PATVLCII, CLVSIIQVE ARTIBVS ORNATISSIMO,
MORVM AMBROSIÆ, LITTERARVM NECTARI,
OMNIBVS ET MORVM, ET LITTERARVM NVMERIS
ABSOLVTISSIMO,
SPLENDIDÆ VETERIS NOBILITATIS REGIÆ,
OMNIGENÆ VIRTVTIS PROMPTVARIO,
OMNIFARIÆ LAVDIS PHRONTISTERIO,
SPIRANTI ATTICÆ PALLADIS ICONI,
NOVITIÆ IMO PALLADI,
SOPHIÆ INTER OPTIMATES PRODIGIO,
PRODIGIORVM INTER SOPHOS MAXIMO,
SANCTIORI NVLLIVS NON MINERVÆ ÆRARIO,
ACERRIMO ASTRONOMICARVM RERVM IVDICI
CLAVDII PTOLEMÆI
INCLYTI ASTRONOMI
PRÆLO RVRSVS TRADITI
PATRONO SAPIENTISSIMO
MIRABVNDI, VENERABVNDI
CLIENTES MEDVLLITVS ADDICTISSIMI
HÆREDES PETRI THOMASII,

F.

TANCREDI BORBONIO

Ex Marchionibus Sorbelli

Viro Illuſtriſsimo.

HÆREDES PETRI THOMASII F.

NA Typographis numquam non fuit mens, vt, quæ prælũ edat in lucem, lucem; mora nulla, adeant, lucem acceptura. Sic honeſtantes honeſtamur.

Sic Virtuti per Virtutẽ
profitemur obſequia.
Edidit proximè noſtrũ
Iudicia Aſtrologica, Rei
Aſtronomicæ Candida-
tis ſummo ſtudio cõten-
dentibus, vt per Claudiũ
nuſpiã claudicent. Tibi,
Vir Illuſtriſs. dicatum
volumus, qui plenus lu-
cis à Virtute, quæ fi-
dem ſuperat, cum ipſiſ-
ſima plane Virtus ſis.
Tutius cui nam tuẽdus
mandetur Aſtronomus,
quam Aſtronomo? In
munuſculo ſi quid forte
de-

desideres, impleat scribentis fama, quæ infra Lunam nihil nó impleuit. Excipe lubens, quæ sumus, vt, clarissimo BORBONIO auspice, auspicatò exeat Claudius, auspicatò prodeat obseruantia, qua prodigiosam, fari sic liceat, in te prosequimur Nobilitatem, inuentu nempe raram, à genere, à Virtute. Spe non destituimur auspicij, quando eruditissimo capite nihil auspicabilius. Interea, quã

Tibi

Tibi ipſe, hoc eſt, Pallas Palladi voueas, vouemus ex animo felicitatem. Æternùm te ſeruet Æternus & Tibi & Litteris. Peruſiæ.

D.T. Illuſtriſsimæ

Deditiſs. & ad obſeq. paratiſs.

Hæredes Petri Thomaſij.

INDEX.

LIBRI PRIMI.

De

LIBRI SECVNDI.

De

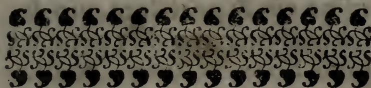
LIBRI TERTII.

LI.

INDEX:

LIBRI QVARTI.

CLAV-

CLAVDII PTOLEMÆI MATHEMATICI

Operis de Iudicijs Aſtrologicis

Libri Quatuor.

LIBER PRIMVS.

PRAEFATIO.

VO ſunt, Syre, per quæ prædictiones Aſtrologicæ extruuntur, præcipua & maxima, Vnum, quod primũ

 or-

ordine eſt, & poteſtate, quo deprehendimus quolibet tempore motus Solis, & Lunæ, & aliorum Siderum, eorumque poſitus inter ſeſe, aut ſpectantes terram. Alterum verò, quo mutationes quæ efficiuntur in corporibus, quæ congruunt ad illos poſitus, conſideramus per naturales qualitates Siderum. Atque harum doctrinarũ prior habet propriam artem, etiamſi finis ſecundæ partis, quæ ſequitur, non accedit; & proprio libro tibi explicata eſt, quantum fieri potuit, prolatis demonſtrationibus.

Nunc vero de ſecunda parte non tam firma, & perfecta dicemus, modo accommodato ad philoſophiam, atque ita vt neque conferat eius argumenta, amans veritatis, ad certitudi-

nem

nem alterius immotæ doctrinę, cum cogitabit imbecillitatem communem, & difficultatem conie&andi de materiæ qualitatibus; neque tamen deſperet conſiderationem, quantum poſſibilis eſt, cum multos euentus potiores, ac maioris momenti, in natura rerum manifeſte appareat oriri à cauſa cœleſti. Solet autem fieri, vt artes difficiliores vulgi iudicijs vituperentur. Si quis autem doctrinam illam, quam dixi priorem eſſe ordine & poteſtate, calumniatur, plane Mœchus exiſtimãdus eſt. Sed hæc altera facilius reprehendi poteſt. Aut enim, quia coniectura in aliquibus difficilis eſt, prorſus incerta dicitur. Alij, quia decreta vitari non poſſunt, calumniantur eam tanquam inutilem. Conabimur

ergo breuiter ante particularem præceptorum recitationẽ differere, quatenus, & possibilis sit, & vtilis prædictio. Ac primum de possibili.

Quod sit aliqua prædictionum Astronomicarum scientia, & quousque progredi possit.

CAPVT I.

PRincipio euidentissimum est, & non indiget verbosa confirmatione, diffundi vim quandam à cælo in omnia quæ circa terram sunt, & in naturã mutationibus obnoxiam: videlicet in prima elementa, quæ sub luna sunt: in ignem, & aerẽ, quæ cæli motibus agitantur, & reliqua inferiora continent, & ad-

adficiunt terram, & aquam, plantas, animantia. Nam & sol vna cum & cælo semper aliter afficit terrestria, non solũ iuxta quatuor vices anni, cum quibus congruũt generationes animã-tium, plantarum fæcunditates, aquarum fluxus, & corporum mutationes: verum etiam quotidiano circuitu calefaciẽs, humectans, desiccans, & refrigerãs certo ordine, & modo conueniente cæteris stellis, & nostro verticali puncto. Lunam vero, vt proximam terræ, influere in terrena, apparet eo, quod plurima animantia & inanimantia sentiunt vim luminis, ac motus ipsius. Flumina crescunt, & decrescunt vna cum ipsa: imitantur eius ortum, & occasum, maris refluxus, & affluxus: plantæ, animantia, vel tota, vel partes

aliquæ, turgent ea crefcente, & arefcunt ea decrefcente.

Deinde ftellæ, tum fixæ, tum errantes, fignificant in aere vel æftus, vel niues: vnde & cætera terrena adficiuntur. Ipfæ vero inter fe congreffæ mifcent poteftatem,& varias efficiunt mutationes:in quibus etfi antecellit vis folis,pro generali conftitutione, tamen reliquæ, aut adijciunt aut diminuunt aliquid. Ac lunę quidem effectus manifeftiores & crebriores funt: vt in coniunctione, quadrantibus,& plenilunijs apparet. Reliquæ vero ftellæ longiora interualla habent, & obfcuriores effectiones,dum aliàs apparent, aliàs occultantur, aliàs ad latitudinem aliquam difcedũt.Quę fi quis cõfiderabit,compeririet, non folum corpora, poftquam na-

nata & absoluta sunt, adfici motu cælestium, sed etiam semina ipsa initio formã & incrementa, pro qualitate cœli, accipere. Quare agricolæ & pastores præ cæteris diligentes, cum pecudes ad coitum admittunt, aut conserunt agros, ex tempestatibus coniecturas de euentibus faciunt. Denique præcipui effectus & significationes illustriores, solis & lunæ, & stellarum, adeò certæ sunt, vt etiã ab ignaris physices sola obseruatione deprehendantur. Et in his quosdam effectus, ortos à potentiore causa, & simpliciore naturæ ordine etiam indocti, imò & bruta quædam animantia præsentiunt: vt statas vices anni, aut tẽpestatum discrimina, has enim sol præcipuè gubernat.

Sed affectus ortos à debilio-

ribus causis, norunt hi quos necessitas ad obseruationem adegit; vt nautæ animaduerterunt particulares significationes pluuiarum, & vẽtorum, quæ certis interuallis redeunt, propter lunæ, aut stellarum fixarum confi- gurationes ad solem; qui tamen quia propter inscitiã nec tempora, nec loca nota habent, nec planetarum circuitus, qui magnam vim habent, norunt, sæpe falluntur.

Quid autem obstabit, eum, qui omnium stellarum, & solis & lunæ motus, tempora, & loca nouit, & ex perpetua veteri obseruatione earum naturas didicit, nõ quales in ipso cœlo sunt, sed quales habeant facultates, & quos effectus; vt quod sol calefacit, luna humectat; hunc inquam, quid vetat physica conside-

de-

deratione, & apte, ex collatione omnium, tum qualitates tẽporum iuxta poſitus ſtellarum prædicere, quod futura ſint calidiora, aut humidiora; tum de hominum temperamẽtis ex cœli qualitate iudicare; veluti corpus alicuius eſſe tale, & mores animi tales, & ſecuturos eſſe tales euentus, quia cœli qualitas temperamento conueniens, & idonea ſit ad bonum habitũ: aut ſit contraria, & detrimenta adferat.

Ac tales effectus exiſtere, & vera arte proſpici prædici poſſe, ex his, & ſimilibus liquet.

Quod autem aliqui calumniantur artem tanquam impoſſibilem, etſi cauſę prætexuntur, tamen has inanes eſſe ſic intelligi poterit. Primum, cum indocti, vt in conſideratione ma-

gna & multiplici, sæpe hallucinentur: accidit, vt si qua vera prædicuntur, casu magis quam arte reliqua prædicta existimentur. Sed iniquum est arti adscribere errata, quæ ab imbecillitate professorum oriuntur. Præterea multi quæstus causa alias diuinationes venditant, nomine, & dignitate huius artis, ac vulgo imponunt, multa prædicentes, quæ non significantur naturalibus causis.

Horum vanitate deprehensa, sagaciores aliqui etiam cęteras prædictiones, quæ à naturalibus causis sumuntur, suspectas habent & damnant. Id autem iniustum est. Nam nec philosophia ideò tollenda est è medio, quod nonnulli studium eius simulantes, praui sunt & impostores. Cęterum manifestum est,

etiam recte eruditos in diſciplinis, qui magna cum diligentia & dexteritate in hac arte, verſantur, ſæpe falli, non propter eas cauſas quas iam recenſui, ſed propter rei naturam & imbecillitatē humani ingenij, quod magnitudinem artis non aſſequitur.

Primum enim omnis doctrina de materiæ qualitate, ac præſertim ex multis diuerſiſque rebus concretæ, coniecturis potius quam certa ſcientia conſtat. Deĩde accedit & hoc, quod veteres ſtellarum configurationes, à quibus exempla iudiciorum ſumimus, nunquam omnino congruunt ad poſitum ſiderum ſequenti tempore. Nam magis, aut minus poſt longa interualla cōgruere poſſunt, prorſus autem cōuenire nequaquā.

Nunquam enim, aut certe non ijs ſpacijs, quæ comprehendere homines poſſunt, fieri poterit, vt redeat idem poſitus ſiderũ, & eadem terræ conſtitutio. Niſi quis inani oſtentatione iactare velit earum rerum perceptionem, quæ comprehendi nunquã poſſunt. Diſſimilitudo igitur exemplorum cauſa eſt, cur in prædictionibus aliquid ſit errorum. Conturbantur ergo iudicia de aere, hanc ipſam ob cauſam, quòd non redeunt ſimiles motus, etiamſi nũc de alijs cauſis variantibus aerem non dicam.

Quod vero ad genethliaca attinet, & iudicia de ſingulorũ temperamentis, multa concurrunt alia, quæ qualitates in mixtis variant.

Primum enim diuerſitas ſe-

minis,

minis, ad ſuam cuiuſque generationis naturam, præcipuam vim confert: adeòque dominatur, vt in eodem aere, & horizonte, tamen ſingula ſemina ſui generis animantia gignant, humanum hominem, equinum equum.

Deinde regionum diuerſitas non exigua diſcrimina in naſcentibus efficit, etiam cum eadem ſunt ſemina, vt hominum: & cum eadem cæli conſtitutio eſt, tamen magna eſt, in diuerſis regionibus diſſimilitudo, quod ad corpora, & ad animos attinet. Denique etiam cum illa, quæ iam dixi, paria ſunt, tamen educationes, & conſuetudines diſcrimina faciunt, in parte aliqua temperamenti, aut morum, aut caſuum.

Et ſi igitur vis maxima eſt cir-

cum-

cumfusi cæli, à quo & cætera quæ diximus suam vim sumpserunt, cum ipsa cælo nihil conferant: tamen nisi quis ea cum cęlestibus causis coniunxerit, sæpe errabit, si volet omnes significationes à cæli motu sumere, etiam eas quæ nõ prorsus à cælis pendent. Hæc cum ita se habeant, etsi interdum fallunt prædictiones, non tamen ars tota damnanda est. Vt neque gubernandi artem reijcimus, etiam si sæpe fiunt naufragia: sed decet nos, vt in tãta & diuina professione, grato animo amplecti tãtum, quãtum assequi possumus: nec postulare de omnibus rebus certitudinem, tanquam ab arte penitus comprehensa hominũ sagacitate: sed ornare eam, & reddere instructiorem ijs coniecturis, quæ aliunde sumendæ sunt.

ſunt. Vtque Medicis non vertimus vitio, cum de morbo ægrotantis, & de eius natura, quædã ſciſcitantur: ita & hic non reprehendendum eſt, ſi qua de regionibus, genere, moribus, aut alijs accidentibus, requirenda eſſe dicemus.

Quod ſit vtilis doctrina de effectibus cæleſtibus.

CAPVT II.

SVpra breuiter expoſui, poſſibilem eſſe prædictionem, ex aſtrorum motibus, ac natura ſumptam: & quod ad accidentia aeris, ac ad eas hominum diſpoſitiones pertineat, quæ ab aere oriuntur, quæ ſunt primordia facultatum & actionũ corporis & animi, & certis temporum

rum momentis venientes adfe-ctus, aut morbi, & longęuitas, ac vitæ breuitas, & alia quædam externa adiumenta, aut detrimenta præcipua, naturali ordine nascentibus copulata: vt cũ corpore res familiaris & conuictus, cum anima honores, & dignitas, & horum mutationes pro tempore. Nunc de vtilitate, vt propositum fuit, dicemus. Sed prius constituendum est, quid vtile velimus intelligi, & ad quem finem referri.

Si enim animi bona spectabimus, quid erit optabilius ad trãquillitatem, gaudium, & oblectationem, multarum rerum humanarum & diuinarum consideratione? Si vero ad corporis vtilitatem respicimus, hæc doctrina magis, quam vlla alia ostendit, quid cuiusque consti-

tu-

cutioni, & temperamento proprium ſit, & conueniens.

Quod vero non conducit ad opes augendas, aut ad conſequẽdos honores, commune crimen eſt huic cum tota philoſophia: quæ quantum in ipſa eſt, talium bonorum non eſt largitrix, aut effectrix. Sed vt neque hãc propterea damnamus, ita nec noſtram ſcientiam abijciemus, cũ quidem alias maiores vtilitates adferat.

Qui vero inutilem eſſe contendunt, hi non alia graui cauſa moueri ſe dicunt, niſi fatali neceſsitate. Videtur enim ſuperuacuũ, præuidere ea, quibus occurrere diligentia, & quæ arte vitare nõ poſſumus. Sed id quoque inconſiderate dicitur.

Primum enim, in his quæ neceſſario accidunt, ignorantia in

re subita & improuisa, consternationes animorum maiores, & immoderatas lætitias efficit. Præuisio vero adsuefacit, & moderatur animum, vt ad ventura se confirmet, perinde ac si essent præsentia: ac præparat nos, vt placide & constanter ea excipiamus.

Deinde nec existimãdum est, singula hominibus à cælesti causa accidere, tanquam prorsus ab immutabili & diuino decreto: & quasi lege lata de singulis, vt necessario eueniant, nec possit alia causa obsistere. Nam ipse quidem motus cælestis diuina quadam & æterna lege immutabilis est: sed inferiora fato naturali & mutabili variantur, cum quidem primas causas mutationum à cælo accipiant, quæ accidunt eis subinde aliter per

con-

consequentiam.

Ac hominibus multa accidunt propter generalem constitutionem, non ex propria particularis naturæ qualitate: vt quãdo propter magnas aeris conuersiones, quæ difficulter caueri possunt, totæ gentes intereunt, sicut fit in ardoribus, aut pestilentia, aut diluuijs, cum semper inferior causa succumbat maiori & validiori. Alia vero eueniunt propter singulorum naturale temperamẽtum, ab exigua, & imbecilli cæli actione orta. Hoc discrimine animaduerso, perspicuum est, euentus, seu cõmunes, seu particulares, qui à cælo tantum oriuntur, cui nulla vis obsistere potest, quodque vim maiorem habet quolibet contra nitente, necessario accidere.

Alij vero euentus, qui non à solo motu cæli oriuntur, si accedant opposita remedia, facile mutantur: si vero non adhibeãtur remedia, euentus sequentur primas causas. Idque fit inscientia hominum, non propter fatalem necessitatem. Idem accidit in omnibus, quæ habent causas naturales, & principia. Nam & lapides, & plantæ, & animantia, & vulnera, & morbi, & ægritudines, partim impediri oppositis remedijs possunt.

Sic igitur existimandum est, naturæ studiosos prædicere euentus, qui accidunt hominibus, tali doctrina, non inani aliqua opinione.

Quorum igitur euentuũ multæ, & magnæ causæ sunt, hi sunt ineuitabiles: sed alij, qui leuiores habent causas, facile vitari

pos-

poſſunt: ſicut Medici, qui morbos arte obſeruant, diſcernere poſſunt lethales, ab ijs, qui ſunt curabiles.

De his igitur euentibus, qui mutari poſſunt, ſic audiemus Genethliacum, cum talis ſit conſtitutio: Si fuerit conuerſio temperamenti corporis ſecundum plus, vel minus, iuxta hanc aeris qualitatem, morbus talis exiſtet. Sic & Medicus de vlceribus iudicans, futurum prædicet: quę ſerpent, quæ putrefactionem facient. Sic & de metallis dici poteſt: Magnes ferrũ trahit. Vtrũque enim ſi ſuæ naturæ relinquetur, & ignorentur impedientia, vim exercebit ſuæ naturæ propriam, & primã. Sed vlcera nec ſerpent, nec putrefactionem facient, ſi contraria curatio acceſſerit: nec ferrũ trahet magnes, ſi ma-

ſi magneti allium fuerit illitum. Sicut igitur hæc impedientia fato aliquo naturali cõtrariam habent vim, ſic & de inclinationibus à cælo ortis dicatur, cum aut ignorantur futura, aut non impediuntur contrarijs rebus, primæ naturę ſeriem ſequentur. Sed cum præuidentur & cauentur naturalibus remedijs, quæ vim habent contrariam quaſi fatali ordine, aut prorſus auertuntur, aut mitigantur euentus. Denique cum eadem vis cõſpiciatur in quatuor anni partibus, & in particularibus corporum mutationibus, mirum eſt, cur omnes fateantur generales prędictiones poſſibiles eſſe, eiſque fidem habeant, & diligẽtiam in cauendo adhibeant. Nam quatuor anni tempora, & fixarum ſignificationes, & lunæ poſitus, plu-

plurimi & obseruant, & magna diligentia remedia opponunt: æstum leniunt rebus frigefaciẽtibus, hyemem calefacientibus: & in vniuersum dant operam, vt temperamentorum mediocritates efficiant. obseruant & stellas fixas, ante quatuor anni tẽpora, & ante nauigationes. In coitu vero pecorum, & serendis plantis, lunæ positus considerãt: neque hanc diligentiam, aut impossibilem, aut inutilem esse cẽsent. Cur igitur in particularibus negant possibilem prædictionem, aut vtilem esse, cum ex reliquarum proprietatum mixtura, maior, aut minor æstus, aut humiditas prædicitur.

Cum autem manifestum sit, generales æstus minus sentire eos, qui frigida opponunt: potest eodẽ modo in singularibus fieri,

ri, vt opponantur remedia aduersus ea, quæ augent immoderatos ardores, peculiariter in hoc temperamento.

Sed errores in singularibus eò sæpius accidunt, propterea, quod difficulter præuideri possunt, quod etiam in reliquis artibus accidit, eisque fidem detrahit. Deinde plerunque contraria remedia negliguntur: ac rarissima est natura adeo felix, quæ inde vsque ab exordio non fuerit impedita. Inde fit, vt existimentur omnia immutabiliter euenire, nec caueri posse.

Sic igitur statuo: Vt præuisio, etsi interdum fallimur, tamen aliqua posibilis sit, & animaduersione digna: sic & doctrinam de cauendis malis, etiamsi non omnia auertit, tamen cum aliqua depellat, seu magna, seu

par-

parua, ſtudioſe amplecti, & magni lucri inſtar ducere cōuenit.

Hæc cum Ægyptij intelligerent ita ſe habere, qui hanc artem maxime celebrarunt, prædictionibus aſtronomicis ſemper Medicam artem adiunxerunt. Neque enim expiationes, & auerſiones, & remedia aduerſus futura, aut præſentia mala, communia, vel particularia, tradidiſſent, ſi in hac opinione fuiſſent, auerti, aut tolli ea nō poſſe. Nunc verò remedia, quæ naturę ordine contrarias effectiones habent, ſecūdo fati loco ponentes, prædictionibus ad vſum omnium adiunxerunt: quorum doctrinam vocant coniunctionem Medicinæ, & Mathematicæ, vt ex aſtrorum contemplatione temperamenta, & futuros euētus, & proprias eorum cau-

ſas iudicarent. (Nam ſine horum cognitione, ſæpe etiam remedia fallunt, cum non omnibus corporibus, & morbis eadē congruant.) At ex medica arte auerſiones futurorum morborum, & remedia præſentium ſumerent, non fallentia, quantum fieri poteſt, ex ijs, quæ ſingulis congruunt, aut aduerſantur.

Hæc breuiter hactenus dicta ſunt, deinceps verò præcepta tra demus, vt in docendo fieri ſolet, ordientes à cæleſtium qualitate, iuxta obſeruationes veterum, ad phyſicam rationem conuenientes. Ac primum, de ſtellarum errantium, & ſolis, & lunæ poteſtate dicemus.

De

De Stellarum errantium poteſtate.

CAPVT III.

Conſtat, ſolem vim habere calefaciendi, & moderatè deſiccandi; quæ effectiones facilius percipiuntur, propter eius magnitudinem, & euidétes mutationes in anni vicibus. Quò enim propius ad verticem noſtrum accedit, eò magis efficit calorem, & ſiccitatem. Luna verò antecellit humectando, quia terræ proxima eſt, & vicina humidis vaporibus. Manifeſte igitur hoc modo, & corpora afficit, mollia reddit, & putrefacit plerunque, aliquantulum vero & calefacit, propterea quod à ſole lumen accipit. Saturnus

magis frigefacit, & aliquantulum deſiccat; quia longiſſime, vt videtur, à calore ſolis, & ab humidis vaporibus diſtat. Cæterarũ Saturni, & aliarũ ſtellarũ vires, conſtituuntur pro varietate adſpectuum ſolis, & lunæ. Nã ſecundum magis, & minus, horũ adſpectus aeris conſtitutionem variant. Stella Iouis temperatæ naturæ eſt, cum media feratur inter Saturnum frigefacientem, & Martem vrentem. Calefacit autem, & humectat: ſed quia calefaciendi vis antecellit, fœcundi ab ea venti excitantur.

In ſtella Martis antecellit vis deſiccandi: ſimul autem vrit, ſicut congruit igneo ipſius colori, & ſolis vicinitati, cum proxime ei ſolis orbis ſubiectus ſit.

Stella Veneris, quod ad temperatam naturam attinet, ſimi-

lis

lis est Iouis, sed conuerso ordine. Etsi enim calefacit, quia soli vicina est, tamen minus calefacit quam Iupiter: & magis humectat, sicut & luna, propter magnitudinem corporis sui, attrahens humidos vapores, ex locis terræ vicinis.

Mercurij stella fere parē vim habet, aliquando in desiccando, & absorbendis humiditatibus, quia nunquam à sole procul recedit, secundum longitudinem: aliquando vero in humectando, quia vicina est lunæ, quæ terræ proxima est. Subitas autē mutationes efficit in vtramque partem, incitatus celeritate sua, qua vehitur circa solem.

Hæc cum ita se habeant, cumque quatuor sint humores, duo fœcūdi, & viuifici, calidus, & humidus: per hos enim omnia coa-

lescunt, & roborantur: E contra vero duo sint exitiales & detrimentosi, frigidus & siccus, per quos omnia dissipātur & interficiuntur: tradidit vetustas, beneficas esse duas stellas, Iouem, & Venerem: & præter has lunā, propter tēperatas naturas, quia exuberāt in eis calor, & humor. Saturnum vero, & Martem, tradiderunt esse maleficos: quia vim contrariam habent, alter frigefaciendi, alter desiccandi. Solem vero, & Mercuriū, propter communem naturam effectus in vtramque partem, habere, & accommodare suam naturam ad eas stellas, cum quibus sunt, tanquam medios.

De

De maſculinis, & fœmininis Stellis.

CAPVT IV.

RVrſus cum duo primarij ſexus ſint, maſculinus, & fœmineus, vis ſtellarum, quas ſupra recenſui, humidior cógruit ad fœmineam naturam. Nam fœminea vniuerſaliter humidiora ſunt, calidior vero congruit ad maſculinum ſexum. Quare conuenienter Luna, & Venus dicuntur eſſe fœmineæ ſtellæ, quia humiditas in eis abundat: Sol autem, & Saturnus, & Iuppiter, & Mars, maſculi. Mercurius vero particeps eſt vtriuſque naturæ, cum pariter, & ſiccitates, & humiditates efficiat.

Dicuntur autem ſtellæ & vim

ſculam, & fœmineam recipere à poſitu, quem habent ad ſolem. Maſculi enim ſunt planetæ, cum ſunt Eoi, ac ſolem antecedunt. E' contra vero fœminei, cum ſunt veſpertini, & ſequentes ſolem.

Deinde & pro poſitu ad horizontem, differunt. Maſculi ſunt, velut orientales, in quadrante ab ortu, ad medium cæli, & ob occaſu, ad imum cæli, in reliquis duobus quadrantibus fœminei ſunt, tanquam occidentales.

De diurnis, & nocturnis.

CAPVT V.

SImiliter & cum temporum duo ſint diſcrimina præcipua, dies, & nox: dies magis ad

ma-

masculam naturam congruit, quia maior interdiù calor est, & naturæ ad agendum acriores sunt: nox vero ad fœmineam, propter humiditatem, & quietis appetitionem. Tradunt igitur, nocturnas stellas esse Lunam, & Venerem: diurnas vero Solem, & Iouem: participē vero vtriusque conditionis Mercurium: cū est Eous, diurnum: cum vero vespertinus est, nocturnum. Vtriq. vero cōditioni attribuerūt maleficorum alterum, secuti non similitudinem qualitatis, sed diuersitatem. Nam cum stellis bonæ constitutionis adiunguntur similes, bonitatem earum augent: sed exitialibus admixtæ dissimiles, coercent malitiæ vehementiam. Ideo Saturnum, qui frigidus est, adiunxerunt calori diurno: & Martem siccum no-

ctúrnæ humiditati. Sic vterque à contraria constitutione factus moderatior, magis erit temperatus.

Quid valeant diuersi positus ad Solem.

CAPVT VI.

IAm & propter positus ad Solem intendunt, aut remittũt suas vires luna, Saturnus, Iupiter, & Mars. Luna enim à coniunctione, donec apparet dimidiata, magis est rigatrix. Inde vsque ad plenilunium calefacit. A plenilunio, donec iterum dimidiata apparet, desiccat. Ab eo tempore, donec occultatur, frigefacit.

Errantes vero stellæ, donec sunt matutinæ. vsque ad primã sta-

ſtationē, donec initio noctis oriuntur, magis calefaciunt. Ab ortu autem veſpertino, vſque ad ſecundam ſtationem, magis deſiccant. A ſecunda ſtatione, vſque ad occultationem, magis frigefaciunt. Manifeſtum eſt autem, inter ſe commixtas, magnā varietatem qualitatum in hoc circumfuſo aere efficere, ita vt propria cuiuslibet ſtellæ qualitas dominetur: ſed tamen aliqua ex parte, propter poſitum repugnantium, coerceatur.

De viribus Stellarum fixarum.

CAPVT VII.

SEquitur vt ſtellarum fixarū proprias effectiones percurramus deprehenſas in earum naturis: quas ita recitabo, vt ad

ſimilitudinem Planetarum accommodem. Ac initio à Zodiaco ordiemur.

Stellæ in capite Arietis, vim habent mixtam, ex natura Martis, & Saturni: Quæ vero ſunt in ore, vim ſimilem habēt Mercurio, & nōnihil Saturno: Quæ vero ſunt in pede poſteriore, ſunt Martiæ, in cauda Venereæ ſunt.

Vbi Tauri ſignum quaſi amputatum cernitur, Venereæ sũt: Pleiades verò Lunam, & Martē referunt. In capite inter Hyades vna lucidior, & rutilans, quę facula dicitur, Martia eſt.

Geminorum ſignum in pedibus ſtellas habet ſimilis naturę, congruentes cum Mercurio, & nònnihil cum Venere. Sed lucidæ in femore, Saturninæ ſunt. In capitibus duæ lucidæ: quarũ altera præcedens Mercurium refert,

fert, & nominatur Apollo: altera ſequens Martia eſt, & vocatur Hercules.

In Cancri oculis ſtellæ duæ ſunt, ſimilem effectum habẽtes, congruentes Mercurio, & aliquantulum Marti. In brachijs Saturnũ, & Mercurium referunt. Ille vero in pectore gyrus nebuloſus, vocatur Præſepe, Martius, & Lunaris, iuxta quẽ vtrinque poſiti, vocantur Aſini, Martij ſunt, & Solares.

In Leonis capite duæ Saturninæ ſunt, & nonnihil Martiæ. In ceruice tres Saturnum referũt, & nonnihil Mercurium. At lucida in corde, quæ vocatur Regulus, Martem, & Ioue refert. Quæ ſunt in ilio, & vna in cauda ſplẽdida, Saturninæ ſunt, & Venereę. Aliæ in femoribus Venerem, & nonnihil Mercurium referunt.

Stel-

Stellæ in Virginis capite, & vna supra alam Australem, referunt Mercuriũ,& nonnihil Martem. Reliquæ in ala,& in cingulo lucidæ Mercurium,& nõnihil Venerem referunt. Lucida vero in ala boreali, quæ vocatur Vindemiator, Saturnum & Mercurium refert. Spica autem Venerea,& aliquantulum Martia est. Aliæ in extremis pedibus,& fimbria vestis, Venereæ, & aliquantulum Martiæ sunt:

In chelis, seu iugo, effectus habent similes Ioui, & Mercurio. Mediæ Saturninæ, & aliquantulum Martiæ sunt.

In ipso Scorpio lucidę in frõte sunt Martiæ, & aliquantulum Saturninæ. Tres vero in corpore, quarum media rutilans, & lucidior vocatur ἀντάρης, Martem,& nonnihil Iouem referũt.

quæ

quæ vero ſunt in nexibus caudæ, Saturninæ ſunt, & nonnihil Venereæ, Aliæ in aculeo, Mercurium, & Martem referunt. Ille vero gyrus nebuloſus Martius, & Lunaris eſt.

Stellæ Sagittarij, quæ ſunt in cuſpide ſagittæ, Martiæ ſunt, & Lunares. In arcu, & ea nerui parte, quæ manu prehēditur, Iouis, & Martis naturam referũt. Gyrus in facie Solaris, & Martius eſt. Aliæ in faſcia, & dorſo, Iouis, & Mercurij naturam referunt. Aliæ in pedibus, ad Iouis, & Saturni naturam accedunt. Figura autem quatuor laterum in cauda, Venerea eſt, & aliquantulum Saturnina.

Stellæ in Capricorni cornibus, Venereæ ſunt, & aliquantulum Martiæ: in ore Saturninæ ſunt, & aliquantulum Venereæ.

In pedibus,& ventre, Martiæ, & Mercuriales. In cauda, Saturnum,& Iouem referunt.

Stellæ Aquarij in humeris, manu ſiniſtra, & veſte, Saturninę ſunt,& Mercuriales. In femoribus, magis Mercuriales ſunt, minus vero Saturninæ. In effuſo latice, Saturnum, & aliquantulum Iouem referunt.

Stellę in capite piſcis Auſtralis Mercuriales, & aliquantulũ Saturninæ. In corpore, Iouis, & Mercurij naturam referunt: in cauda, & in filo Auſtrali ad *Sa*turnum,& aliquãtulum ad Mercurium accedunt. In corpore,& ſpina piſcis Borealis Martiæ ſunt,& aliquantulum Venereæ. In filo Boreali accedunt ad Saturni, & Iouis naturam. Lucida in nodo, Martia eſt, & nonnihil Mercurialis.

In

In regione Septentrionali Zodiaci lucidæ in Vrsa minore, Saturninæ sunt, & nonnihil Venereæ. Stellæ in Vrsa maiore, Martiæ sunt. Sub cauda huius Coma Berenices, Lunaris, & Venerea est. Draconis stellæ lucidiores, Saturninæ, Martiæ, & Iouiales sũt. Cephei. Saturninæ, & Iouiales. Bootę, Mercuriales, & Saturninæ. Lucida. & rutila, quæ vocatur Arcturus, Iouialis est, & Martialis. Corona Septentrionalis Venerea est, & Mercurialis. Geniculator, Mercurialis. Lyra, Venerea est, & Mercurialis. Gallina, similiter. Cassiopea, Saturnina est, & Venerea. Perseus, Iouialis, & Saturninus. Gyrus in capulo ensis, Martius, & Mercurialis.

In Auriga lucidiores, Martię, & Mercuriales. Serpentarij, Sa-

turninæ

turninæ ſunt,& Veneræ. Serpens vero ipſe, Saturninus,& Martius eſt. Sagitta, Martia eſt, & nonnihil Venerea. Aquila, Martia eſt,& Iouialis. Delphinus, Saturninus, & Martius. Lucidiores ſtellæ equi, Martiæ ſunt, & Mercuriales. Andromede, Venerea eſt. Delta, Mercuriale eſt.

In regione Auſtrali. In Piſcis Auſtralis roſtro lucida ſtella eſt Venerea & Mercurialis, Ceti ſtellæ, Saturninæ ſunt. Orionis humeri,& Martij, & Mercuriales. Reliquæ eius ſtellæ lucidiores, Iouiales ſunt, & Saturninæ. Extrema lucida Eridani, Iouialis: & reliquæ ſunt Saturninæ. Lepus, eſt Mercurialis. Canis, Venereus. Sirius in roſtro fulgens. Iouialis, & nonnihil Martius. Hydri lucidiores, Saturninæ ſunt,& Venereæ. Crater, Ve-

nereus

nereus est, & nonnihil Mercurialis. Coruus, Martius est, & Saturninus. In Argonaui lucidiores, Saturninæ, & Iouiales. In Centauro humana figura, Venerea, & Mercurialis: equinæ figuræ lucidiores, sunt Venereæ, & Iouiales. Lucidiores in Lupo, Saturninæ sunt, & nõnihil Martiæ. Ara, Venerea est, & nonnihil Saturnina. In corona Australi lucidiores, Saturninæ, & Mercuriales.

De Anni temporibus, & quatuor angulorum naturæ.

CAPVT VIII.

ATque hæ sunt stellarum propriæ vires, vt à veteribus obseruatæ sunt. Consideranda sunt autem, & anni tempora: Ver,

Ver, Æſtas, Autumnus, & Hyems.

In Vere abundat humiditas: quia ſoluto frigore, d ffundi aer calore incipit.

Æſtas calidior eſt, quia ſol propius ad verticem noſtrum accedit.

Autumnus ſiccior eſt, quia propter æſtum præteritum exhauſtæ ſunt humiditates.

Hyems frigidior eſt, quia tũc à vertice noſtro ſol longiſſime diſtat.

Quanquam autem ſigniferi nullum eſt initium, cum ſit circulus, conſtituerunt tamen primum ſignum Arietem, in quo æquinoctium eſt vernum: vt humidam veris naturam tanquam à viuo animante inchoarent, deinceps annumerãtes reliqua anni tempora. Omnia enim animantia

mantia prima ætate, dum tenera ſunt, & mollia, vt ver, humore abundant. Deinde ſecunda ætate, donec manet vigor, magis calent, vt æſtas. Tertia, cum vigor languefit, & initium eſt conſumptionis, ſiccitas maior eſt, vt in autumno. Poſtrema frigidior eſt, vt hyems, quæ proxima eſt morti.

Sic & quatuor angulorũ naturæ differunt, à quibus venti, qui totas illas partes occupant, ſpirant.

Orientalis angulus ſiccior eſt: quia cum ibi ſol eſt, ea quæ nocte rigata fuerant, ſtatim incipiũt areſieri: & ſubſolani ſunt ſine humore: & arefaciunt.

Meridies calidior eſt: & quia medio faſtigio ardentior eſt: & quia medietas cæli magis ad meridiem declinat, poſitu terræ

quæ

quæ habitatur. Suntque Austri calidi,& rarifici.

Occidens humidus est: quia, cum sol eò accessit, exhaustæ humiditates interdiù, diffundi incipiunt. Suntque Zephyri, teneri & humectantes. Arctoa regio frigida est, quia pro situ terræ, quæ habitatur, longissimè abest à causa caloris, videlicet solis fastigio, cum ibi sit contrarium fastigium. Suntque Boreæ frigidi congelatores.

Hæc distinctio vtilis est ad dijudicandas singularium commixtiones. Nam propter has constitutiones temporum anni, ætatum,& angulorum, nonnihil variant stellarum effectiones.

Purior est enim qualitas: & validior in loco congruente: vt calidæ in calidis locis, humidæ in humidis. In contrarijs vero

di-

dilutior, ac imbecillior, vt in frigidis locis calefactiuæ, & in ſiccis humidæ, & aliæ in alijs ſimiliter, proportione, & qualitatum commixtione.

De ſignis Tropicis, Aequinoctialibus, & Bicorporeis.

CAPVT IX.

HIs expoſitis, annectendæ erãt & naturales proprietates duodecim ſignorum. Ac generales eorũ vires congruũt cum ſuis temporibus. Sed quædam proprietates ſumuntur à familiaritate ſolis, lunæ, & reliquarum ſtellarum, ſicut poſtea dicetur. Prius enim vires quas per ſeſe, & erga ſeſe inuicem habent, explicandæ ſunt.

Primum diſcrimen eſt ſignorum:

rum: vt alia dicantur esse Tropica, alia Æquinoctialia, quorũ vtraque sunt mobilia: deinde alia firma, alia bicorporea.

Tropica sunt duo: proximum à Solstitio æstiuo, hoc est, partes triginta Cancri: & proximum à Solstitio hyberno, vt partes triginta Capricorni. His à re nomen inditum est: quoniam sol, vbi hæc ingressus est, retro conuertitur, flectens cursum in cõtrariam latitudinem: in Cancro æstatem efficiens, in Capricorno hyemem.

Sunt & Æquinoctialia duo: vernũ Aries, & autumnale Libra, quibus & ipsis à re nomen inditum est. Quia cum sol ad illa peruenerit: per omnes terras æqualia spacia sunt diei, & noctis.

Ex reliquis octo signis qua-

tuor

tuor firma vocantur, quatuor bicorporea.

Sunt autem firma, proxima Tropicis, & Æquinoctialibus, Taurus, Leo, Scorpius, Aquarius: quod per horum tempora, cum ad ea ſol acceſſit, humiditates, calores, ſiccitates, & frigiditates vehementiores, & firmiores in corporibus noſtris efficiantur: non quod tunc aeris ſtatus ſua natura ſit ſimplicior, ſed quia vires qualitatum mora facilius ſentiuntur, poſtquam aliquandiù in iſtis temporibus verſati ſumus.

Bicorporea, & mediocria sũt, quæ poſt firma numerantur: Gemini, Virgo, Sagittarius, Piſces. Quia enim inter firma, Tropica, & Æquinoctialia interiecta ſunt initio, & fine, ſimiles cum illis naturas habent.

De masculinis, & fœmininis Signis.

CAPVT X.

PRæterea sex signa attribuerũt masculæ naturæ,& diurnæ: totidemque fœmineæ,& nocturnæ. Ordo autem traditur continuus, vt diei nox adiuncta est, & copulatio necessaria est maris, & fœminæ; Si igitur sumatur initium ab Ariete, propter causas, quas diximus, sicut; & masculus dominator, ac prior est, quia actiuum semper prius est passiuo, Aries, & Libra erunt mascula,& diurna. Accedit huc, quod circulus Æquinoctij per hæc descriptus, primam,& validissimam omnium agitationem efficit. Ab his continua serie

ma-

maſculinis fœminina ſubijciuntur.

Nonnulli vero maſculina ſigna, ab orientali ſigno, quod ὡρίσκοπος dicitur, nominant. Sicut enim aliqui Tropicorum initia ſumunt à lunari circulo, quòd celerrimæ ſunt Lunæ conuerſiones: ſic & maſcula ſigna ordienda ſunt ab horoſcopo, propter Subſolanū. Iam hi rurſus continua ſerie vices maſculinorum, & fœmininorum conſtituunt.

Alij totum circulum in quadrantes diuiſerunt, ac matutina, & maſcula ab horoſcopo, vſq. ad medium cæli conſtituunt, & his oppoſita, ab occaſu ad imum cæli: veſpertina vero, & nocturna, duos reliquos quadrantes.

Sunt & aliæ appellationes, ſignorū accōmodatæ formis: vt

alia dicantur quadrupedia, alia terreſtria, alia dominantia, alia fœcunda, aut aliquid huiuſmodi: quæ cum ex ipſis figuris manifeſta ſint, ſuperuacaneum duxi eas appellationes recenſere, cum quidem antea ſignorum qualitates expoſuerim, quomodo in iudicijs vtiliter vires earum conſiderentur.

De aſpectibus Signorum.

CAPVT XI.

PRimum aſpectus partiũ Zodiaci, qui figuras certas efficiunt, aliquam inter ſe familiaritatem habent.

Primùm partes, quæ diametro diſtant, & duos rectos angulos continent, videlicet ſigna ſex, ſeu gradus centum & octoginta.

ginta. Deinde partes quæ figuram efficiunt triangulam, quæ cõtinet vnum rectum angulum, & trientem, videlicet signa quatuor, seu gradus centum viginti. Præterea partes, quæ quadrangulum efficiunt, & continent vnum rectum angulum: videlicet signa tria, seu gradus nonaginta. Partes vero, quæ sexangulum efficiunt, cõtinent vnius recti anguli duas tertias: videlicet signa duo, seu gradus sexaginta.

Cur autem hæc tantum discrimina recepta sint, facile hinc intelligi potest.

Primum manifesta est ratio, cur diametri figura obseruata sit. Nam oppositio, est in vna recta linea. Postea vero, si duas maximas portiones, iuxta harmonias, & superportiones acci-

piamus, videlicet ſemicirculo diuiſo, vel per medium, vt ſint duo recti anguli, vel per tria: diuiſio per medium efficiet quadrangulam figuram, diuiſio vero in tria habet ſexangulam figuram. Superportionum autem, ſi conſtituatur à recto angulo quadrato ſeſquiplum, & ſeſquitertium, ſeſquipla ratio eſt quadranguli ad ſexangulum: ſeſquitertia vero eſt trianguli ad quadrangulum.

Exiſtimantur autem naturæ congruentes trianguli, & ſexanguli adſpectus, propterea quod tunc cognata ſigna fœminea, aut maſcula conferuntur. Non congruunt autem quadranguli aſpectus, & oppoſiti, quia talis conſtitutio eſt contrariorum ſignorum.

De

De imperantibus, & obedientibus Signis.

CAPVT XII.

DIcuntur etiam imperantia, & obedientia loca, quæ æquali ſpacio diſtant ab eodem, vel vtroque punctorum æquinoctialium: eò quod æquali tẽporis ſpacio oriuntur, eoſdemque deſcribunt parallelos. Imperantia vero ſunt in æſtiua Sphæræ parte, audientia vero in parte Hyberna: quia Sol in æſtiua parte longiores facit dies, in Hyberna vero breuiores.

De intuentibus, & idem valentibus Signis.

CAPVT XIII.

DIcimus eiusdem inter se potentiæ esse partes, ab vno, vel vtroque Tropicorum æqualiter distantes. Sunt enim æqualia spacia dierum, & noctium, & horarum, quando sol alterutra peragrat. Hæc etiam intueri se mutuò dicuntur, & propter causas quas dixi, & quia vtraque ijsdem locis horizontis oriuntur, & ijsdem occidunt.

Inconiuncta.

CAPVT XIV.

IN coniuncta vero, & aliena dicuntur, quæ nullam inter

sē

ſe familiaritatem habent, iuxta rationes dictas: videlicet quæ neque imperãt, neque obediũt, neque ſe intuentur, neque idem valent, neque vllam figurarum illarum deſcribunt, quas recenſuimus: non diametrum, non trigonum, non quadrangulum, non ſexangulum: ſed quæ vel ſecunda, vel ſexta numerantur. Nam quæ ſecunda ſunt, auerſa ſunt à ſeſe, & duo ſigna continua coniuncta vnũ efficiunt angulum. Illa vero quæ ſexta numerantur, totum orbem in partes inæquales ſecant, cum aliæ figuræ eum in partes ęquales diuidant.

De domibus.

CAPVT XV.

FAmiliaritas eſt autem Planetis cum partibus Signi-

feri, propter domos, triangula, altitudines, fines, & similes quasdam proprietates.

Domus autẽ naturali ratione distribuuntur. Cũ enim ex duodecim signis, duo Borealia proximè ad verticem nostrum accedant, maximeque calores, & æstus efficiant, Cancer, & Leo, hæc duo signa maximorum, & efficacissimorum luminum domos esse iudicatum est: Leonem quidem Solis, quia signum masculum est: Cancrum vero Lunæ, quia fœmineus est: Ac deinceps conuenienter semicirculus à Leone ad Capricornum solaris dicitur: semicirculus vero ab Aquario, vsq. ad Cancrũ, Lunaris, vt in quolibet semicirculo signum planetæ familiare attribueretur, vel Solis naturæ, vel Lunæ congruens, iuxta positum

tum orbium, & eorum naturas. Nam Saturno, quia maximè frigidus est, & cum calore pugnat, ac supremum orbem à luminibus maximè remotum tenet, attributa sunt signa Cancro, & Leoni opposita, Capricornus, & Aquarius: quæ signa, & ipsa sunt frigida, & hyberna, &, propter oppositionem, malefica.

Ioui autem, qui est temperatæ naturæ, & subiectus orbi Saturni, data sunt proxima illis signa, ventosa, & fœcunda, Sagittarius, & Pisces: quæ luminum signa trigono aspectu intuentur, qui conuenit beneficentiæ.

Deinde Marti deficcatori, & posito sub orbe Iouis, signa domicilijs Iouis proxima attributa sunt, Scorpius, & Aries: quæ propter quadratum aspectum ad luminum domicilia con-

gruunt naturæ corruptrici.

Veneri vero, quæ naturæ eſt temperatæ, & ſub orbe Martis poſita, attributa ſunt his proxima, & fœcundiſſima ſigna, Libra, & Taurus: quæ propter ſexangulum aſpectum mitiora ſunt. Neque hæc ſtella amplius duobus ſignis anteit, aut ſequitur Solem.

Mercurio vero, qui vltimus eſt, nec amplius vno ſigno à ſole recedit, & aliorum planetarum orbibus ſubiectus, ac luminibus proximus eſt, attributa ſunt ſigna, domicilijs luminum proxima, Gemini, & Virgo.

De Trigonis.

CAPVT XVI.

TRigonorũ familiaritas talis eſt, Triangulus æqualiũ

late-

laterum figura est, maxime secum ipsa consentiens: Et Zodiacus tres circulos continet Æquinoctialem,& duos Tropicos. Ipsius vero duodecim loca, diuiduntur in quatuor triangulos æqualium laterum.

Horum igitur primus ducidur per Arietem, Leonē,& Sagittarium,tria signa masculina, quæ sunt domicilia Solis, Martis,& Iouis. Attribuitur autem hic triãgulus Soli,& Ioui. Mars vero exclusus est, quia aduersatur Solis conditioni. Dominatur autem in hoc triantulo interdiù Sol, noctù Iuppiter. Locus Arietis est æquinoctialis, Leonis æstiuus, Sagittarij hybernus. Idem triangulus potissimum Septentrionalis est, quia Iuppiter ibi partem dominij tenet: qui fœcundus est,& flatuo-

sus,

ſus, cōueniens ventis, qui cientur in Septentrione. At propter Martis domum recipit mixturam Africi. Et cōſtituitur triāgulus, quem vocant mixtum ex Borea, & Africo, propter Lunæ familiaritatem, & quia occidētalis pars fœminea eſt.

Secundus triangulus ducitur per Taurum, Virginem, & Capricornum, tria ſigna fœminea: quare Lunæ, & Veneri attribuitur. Dominatur autem ei noctù Luna, interdiù Venus. Ac Taurus propior eſt æſtiuo circulo; Virgo æquinoctiali, Capricornus hyberno. Præcipuè verò hic triangulus eſt Auſtralis, propter Veneris dominationem, quę eius partis ventos ciet calidos, & humidos. Admittit autem & Subſolanum, propter Capricornum, qui eſt Saturni domiciliū.

Con-

Conſtituitur autem hic triangulus, quem vocant mixtum ex Auſtro, & ſubſolano. Ciet enim Saturnus ventos Oriẽtales, propter familiaritatem cum Sole.

Tertius triangulus ducitur per Geminos, Libram, & Aquarium, tria maſcula ſigna; aliena à Marte: ſed congruentia cum Saturno, & Mercurio, propter duo illorum domicilia. Ideò his attribuitur hic triangulus. Ac interdiù dominatur Saturnus, propter ſuam conditionẽ, Mercurius verò noctù. Signum autẽ Geminorum vicinum eſt circulo æſtiuo, Libra æquinoctiali, Aquarius hyberno, Potiſſimum hic triangulus congruit cum Subſolano, propter Saturnum. Sed quia Ioui familiaris eſt, fit mixtus ex Borea, & Subſolano:

quia

quia familiaritas est Iouis, & Saturni.

Quartus triangulus ducitur per Cancrum, Scorpionem, & Pisces: qui relinquitur Marti, propter Scorpium, qui est Martis domicilium. Simul autem dominantur, nocte Luna, interdiù autem Venus. Est autem Cancer in æstiuo circulo, Scorpius propior hyberno, Pisces æquinoctiali. Ac constituitur hic trigonus occidentalis, propter Martis, & Lunę dominationem, ac fit mixtus ex Austro, & Africo, propter Venerem.

De altitudinibus.

CAPVT XVII.

ALtitudinum planetarũ ratio hæc est. Cũ Sol ingressus

sus Arietem, ad partẽ cæli sublimiorem versus Arcton accedat, & in Libra descẽdat ad Austrum, conuenienter ei altitudo in Ariete attributa est: cum dies tunc crescant: & sol magis calefacere corpora incipiat.

E contra vero, in Libra propter contrariam causam deiectio est Solis.

Saturno autem Libra attributa est, vt sicut in domicilijs, ita hic quoque contrarium locum teneat: Aries autem ipsius deiectio est. Nam vbi calor intenditur, ibi remitti frigus necesse est; & rursus vbi calor diminuitur, frigus crescit. Cum autem Luna post coniunctionem Solis in altitudine, videlicet in Ariete primũ, deinde appareat, & quasi extollatur in Tauro, trianguli sui principe, Taurus altitudo

eius

perhibetur, eidem oppositum signum Scorpius deiectio.

Iuppiter autem, cum maxime cieat vẽtos Aquilonares, & fœcundos, & in Cancro ad Boream proximè accedat, & vim suam ibi exerceat: Cancer eius altitudo est, & Capricornus deiectio.

E contra Mars natura æstuosus, & magis in Capricorno: qui etiam eò est æstuosior, quia magis Australis est, ideò opposita Ioui altitudo in Capricorno ei constituta est, deiectio vero Cancer.

Venus autem natura humectans, & magis in Piscibus, vnde humiditas vernalis augetur: & vbi Venus maiorem vim exercet, altitudinem habet in Piscibus, deiectionem vero in Virgine.

Mer-

Mercurius vero aridior, propter contrariam naturam, in ſigno oppoſito altitudinem accipit, in Virgine, in qua autumni ſiccitas impendet. E contra in Piſcibus deiectus iacet.

De finibus.

CAPVT XVIII.

DE finibus duplex doctrina traditur. Altera Ægyptia, quę accommodata eſt ad domiciliorum auctoritatem: altera Chaldaica, accõmodata ad triãgulorum gubernationem.

Ægyptia verò, vt vſitatè circumfertur, nec ordinis, nec numerorum conſequentiam ſeruat. Primum in ordine priores gradus attribuit tanquam fines, nunc domino domicilio-

rum,

tum, nunc domino trianguli, aliquando etiam illi, cuius est altitudo. Exempli causa. Si domiciliorum dominos respiciũt, quæri potest, cur in Libra priores tribuant Saturno, ac non Veneri potius? Idemque cur in Ariete Ioui potius, quã Marti? Quod si triangulorum dominos respiciunt, cur Mercurio priores tribuunt in Capricorno, ac non Veneri potius? Deniq. si altitudines respiciũt, cur Marti in Cancro priores tribuunt, ac non potius Ioui?

Pręterea si inde sumunt fines, quia in aliquo signo plures causæ concurrũt, cur Mercurio tribuunt priores in Aquario, cum ibi nihil iuris, nisi propter trigonum, habeat? Saturnus verò pręsit tãquam domicilio, & trigono? Cur item Mercurio primi

fines

fines attributi ſunt in Capricorno, cum ei non præſit vllo modo? vt huiuſmodi inconuenientia etiam in reliqua ſerie animaduerti poteſt.

Deinde numerus finium inconcinnè traditur. Aiunt enim, ſingulos planetas tot habere fines in ſignis, quot ſunt eius anni maiores: id verò nullam habet propriam, ac probabilem rationem. Quin etiam ſi huic collectioni numerorum credamus, ſicut affeueratur ab Ægyptijs: fieri tamen poteſt, vt, variè mutato numero in ſignis, reperiatur idem numerus.

Quod verò aliqui coniecturas fucatas adferunt, prorſus fallunt, cum contendunt, tempora aſcenſionum configurata planetis efficere hunc numerũ finium. Primum enim ſequuntur

tur

tur vulgares traditiones, de planis aſcenſionum eminentijs, non habita ratione diuerſarum eleuationum poli. Procul igitur à veritate aberrant. Volunt enim in linea Aequinoctiali, quæ trãſit per inferiorem Ægyptum, cũ Virgine, & Libra aſcẽdere tempora triginta octo, & trientem, cum Leone, & Scorpio tempora triginta quinque, cum demonſtratio linearis oſtendat, cum his aſcendere plus temporum, cum Virgine verò, & Libra minus.

Præterea, qui hanc rationem conſtituere conati ſunt, ne ſic quidem retinent finium numerum ab alijs traditũ: et ſic ſæpe mentiri coguntur, & interdum portiones portion um, adhibẽt, vt concinnitatem, quam volebant, tueantur, quæ & ipſa à ve-

Prima Figura. pag. 71.

♈	♃ 6	♀ 6	☿ 8	♂ 5	♄ 5
♉	♀ 8	☿ 6	♃ 8	♄ 5	♂ 3
♊	☿ 6	♃ 6	♀ 5	♂ 7	♄ 6
♋	♂ 7	♀ 6	☿ 6	♃ 7	♄ 4
♌	♃ 6	♀ 5	♄ 7	☿ 6	♂ 6
♍	☿ 7	♀ 10	♃ 4	♂ 7	♄ 2
♎	♄ 6	☿ 8	♃ 7	♀ 7	♂ 2
♏	♂ 7	♀ 4	☿ 8	♃ 5	♄ 6
♐	♃ 12	♀ 5	☿ 4	♄ 5	♂ 4
♑	☿ 7	♃ 7	♀ 7	♄ 4	♂ 5
♒	☿ 7	♀ 6	♃ 7	♂ 5	♄ 5
♓	♀ 12	♃ 4	☿ 3	♂ 9	♄ 2

♄	5
♂	3
♄	6
♄	4
♂	6
♄	2
♂	2
♄	6
♂	4
♂	5
♄	5
♄	2

ra ratione aberrat. Ordo autem finium, vt à multis traditur, & cui, propter antiquitatem, fides habetur, hic adscriptus est.

Hic ponitur prima Figura.

Fines Secundum Chaldaicos.

CAPVT XIX.

CHaldaica verò ratio simplicior, ac probabilior est: quamquam nec hęc quidem penitus concinna est, cum in serie, quam sumit à triãgulorum dominijs, cum in numero, vt sine annotatione sua cuique regio attribui possit. Nam in primo trian-

triangulo, Arietis, Leonis, & Sagittarij, cũ seruetur ordo signorum, primus finis est Iouis, qui dominatur primo triangulo. Secundus finis secundi trianguli, scilicet Veneris. Tertius tertij, scilicet Saturni, & Mercurij. Vltimus postremi trianguli, scilicet Martis. In secundo triangulo, qui est Tauri, Virginis, & Capricorni, vbi similiter iuxta signorum ordinem proceditur, primus finis est Veneris, secundus, & tertius Saturni. Ad hunc modum ferè in reliquis duobus triangulis ordo conspicitur. Vbi autem eiusdem trigoni duo sũt dominatores, Saturnus, & Mercurius, interdiù Saturnus principatum ordinis tenebit, noctu verò Mercurius, nec numerus graduum in finibus intricatus erit.

Habeat

Habeat enim ſubinde poſterior planeta minus vno gradu in finibus, quam prior.

Cum igitur primus habeat octo gradus, in ſecundo erunt ſeptem, in tertio ſex, in quarto quinque, in vltimo quatuor. Hi numeri collecti erũt gradus triginta cuiuslibet ſigni. Ex hac diſtributione colligũtur Saturno gradus diurni octo, & ſeptuaginta, nocturni ſex, & ſexaginta, Ioui duo, & ſeptuaginta, Marti nouem, & ſexaginta, Veneri quinque, & ſeptuaginta: Mercurio diurni octo, & ſexaginta, nocturni ſex, & ſeptuaginta: qui gradus collecti, erũt trecenti, & ſexaginta. Ex his duabus rationibus finium, Ægyptiacæ plus fidei tribuendum eſt, & quia tanquã vtilis ab Ægyptijs ſcriptoribus in tabellis

annotata est, & quia gradus cõ-
sentiũt cum natiuitatum exem-
plis. Cum autem hi ipsi scripto-
res, nec ordinis, nec numeri cau
sam ostenderint, dissimilitudo
ordinis mouere suspicionem, &
reprehensionem videtur. Incidi
autem in antiquum volumen,
quod aliqua ex parte vetustate
consumptum erat, in quo physi-
cæ causæ ordinis, & numeri gra-
duum expositæ erant, & additæ
erant veterũ geneseon descrip-
tiones, & numerus congruens
cum veterum annotatione. Sed
oratio erat prolixa, & contine-
bat superuacua argumenta: &
liber erat laceratus, vt vix sum-
mas rerum adsequi possem. Qua
in re tabella finium, in extrema
libri pagina addita, quæ manse-
rat incorrupta, me adiuuabat.
Sed coniectura illorum tota
se

se ita habet. In ordine signorum accipiuntur altitudines, trianguli, & domicilia: quorũ si qua stella duas habet prærogatiuas, in eodem signo, huic præcpiuus locus tribuitur, etiamsi melefica fuerit. Vbi autẽ tales prærogatiuæ non reperiuntur, malefficæ in extremum locum transferũtur. Altitudinum verò domini primum locum obtinent: hos sequuntur domini triãgulorum, deinde domiciliorum domini secundum signorum seriem: sed ità, vt stella, quæ habet duas prærogatiuas, præcedat in eodẽ signo eam, quę vnam habet prętrogatiuam. Cancer vero, & Leo, cum sint domicilia Solis, & Lunæ, attribuuntur maleficis, quæ in eis potentiores sunt: quia lumina non habent fines. In Cancro quidem fines habet Mars,

in Leone verò Saturnus, in quibus ordo eis conueniens seruatur.

Numerus autem graduum ità traditur. Vbi non inuenitur stella duas habens prærogatiuas, vel in eodem signo, vel in quadrante sequenti, dantur partes septenæ beneficis Ioui, & Veneri: quinæ verò maleficis, Saturno, & Marti: Mercurio verò, qui communis est, senę. Ità numerus triginta graduum expletur; & hæc regula de ijs traditur, quæ non habent duas prę-rogatiuas. Ac cum aliquæ duas habent prærogatiuas (nam Venus, & trianguli domina est, & domicilij in Tauro: Lunæ enim non attribuũtur fines) his vnus gradus adijcitur, vel in eodem signo, vel in proximo, vsque ad quadrantem. Erantque his in

Secunda Figura . pag. 77.

♈	♃ 6	♀ 8	☿ 7	♂ 5	♄ 4
♉	♀ 8	☿ 7	♃ 7	♄ 4	♂ 4
♊	☿ 7	♃ 7	♀ 7	♄ 4	♂ 5
♋	♂ 6	♃ 7	☿ 7	♀ 7	♄ 3
♌	♄ 6	☿ 7	♀ 6	♃ 6	♂ 5
♍	☿ 7	♀ 6	♃ 5	♄ 6	♂ 6
♎	♄ 6	♀ 5	♃ 8	☿ 5	♂ 6
♏	♂ 6	♃ 8	♀ 7	☿ 6	♄ 3
♐	♃ 8	♀ 6	☿ 5	♄ 6	♂ 5
♑	♀ 6	☿ 6	♃ 7	♂ 6	♄ 5
♒	♄ 6	☿ 6	♀ 8	♃ 5	♂ 5
♓	♀ 8	♃ 6	☿ 6	♂ 6	♄ 4

illa tabella, adſcripta puncta. Auferuntur autem hi adiectitij gradus potentiorum à finibus aliorum, qui minus dignitatis habent plerunque à Saturno: ſed tamen & à Ioue, propter tarditatem motus.

Hic ponitur ſecunda Figura.

Nonnulli etiam exilius partiti ſunt dominationum iura, vocaruntque locos, & partes. Ac locũ tradiderunt eſſe vniuſcuiuſque ſigni portionem duodecimam, id eſt, gradus duos, & dimidium. Cum enim incipiant à ſigno in quo eſt ſtella, tribuũt vim illi loco in ſequentibus ſignis. Alij excogitarunt alias diſtributiones, ſine ratione. Par-

tes verò tribuunt in quolibet signo, ab initio cuilibet planetæ, iuxta ordinem finium tabulę Chaldaicæ.

Sed hæc ad ostentationem excogitata, & plausibiliter proposita, sine physica ratione, relinquamus. Illud verò quod scire dignum est, non omittatur, consentaneum esse rationi, signorum initia ab Æquinoctiorum, & Solstitiorum punctis inchoare, idque scriptores ostenderunt. Et videmus naturas, vires, & familiaritates stellarum causam sumere à Solstitiorum, & Æquinoctiorum initijs, & nō aliunde. Quod si alia initia constituerimus, aut signa à iudicijs excludemus, aut si complectemur, errabimus: cum iam spacia, à quibus signa vires sumunt, retro acta sint.

De sua cuiusque Stellæ facie, carpentis, ac solijs.

CAPVT XX.

FAmiliaritates stellarum, & signorum ferè tales sunt, vt exposui. Dicuntur autem faciē suam habere, quando tantum est interuallum inter Planetam, & Solem, aut Lunam, quantum distat domus Planetæ à domo Solis, aut Lunæ. Vt verbi causa, cum Venus sexangula configuratione distat à luminibus, sed sit cum Sole vespertina, cū Luna vero matutina, vt congruit domicilijs eorum.

Dicuntur autem in suis carpentis vehi, & solijs, quando ius familiaritatis in ijs locis, in quibus sunt, exercent, duobus, aut

pluribus modis. Cum enim tunc maximè efficaces sint, propter conuenientiam, auxilium, & cognationem signorum], dicuntur in suis solijs collocari, ac fulgere. Gaudere etiam stellã dicunt, cum locus, etiamsi ipsi non est proprius, tamen alteri cognato familiaris est. Quæ conuenientia, etiamsi ex longinquis ducitur, tamen, propter similitudinem, quædam est communicatio. Contrà vero in contrarijs locis, peculiaris earum vis, fit dilutior: quia dissimiles naturę confusionem temperamẽtorum infaustam efficiunt.

De

De applicationibus, & defluxibus.

CAPVT XXI.

IN vniuerſum intelligimus adplicari in ſequentibus præcedentes, defluere verò à præcedentibus ſequentes: ſed ità, ne ſit longum interuallum. Quod intelligitur, & in corporeis congreſſibus, & in configurationibus, niſi quod in corporeis congreſſibus etiam latitudines notari conuenit. Non enim admittimus, niſi eos congreſſus, qui fiunt per mediam lineam: quod in configurationibus obſeruare ſuperuacuum eſt, cum radij ad terram, vel ad centrum tendentes, ibi concurrant, vndecunque miſsi ſint.

EPILOGVS.

Ex his omnibus perſpicuum eſt, vires ſtellarum ſumendas eſſe, cum à propria qualitate, tum à ſignis, tum à poſitù ad Solem; tũ à cardinibus, eo modo, vt dixi. Sed vires aſſumunt, ſi ſint Orientales, ſeu directi: tũc enim validiores ſunt, quam cum ſunt Occidentales, & retrogradi: tunc enim languidiorem vim habẽt. Deinde pro poſitù ad horizontem. Nam in medio cæli, aut loco ſuccedente efficaciores ſunt: poſtea verò magna eſt efficacia, cum ſunt in horizonte, aut ſuccedente loco.

Plurimum verò valent in finitione Orientali: minus autem in imo cæli, aut alio loco aſpiciente eum; Sed cum prorſus non aſpiciunt, omninò languidi ſunt, & imbecilles.

LIBER SECVNDVS PTOLEMÆI.

PRAEFATIO.

PRæcipuam doctrinam breuiter expositam, vt in tabella, necessariam ad prædictiones euentuum singularium, hactenus in summa tradidimus. Nūc adiungamus doctrinam de prędictione singularium, quatenus possibile est, vbique naturalium causarum rationem sequentes.

Cum autem duæ sint præcipuę partes prędictionum Astro-

nomicarum: altera vniuerſalis, quæ regionum, gentium, aut vrbium qualitates indicat: altera particularis, quæ ſingulorum hominum fata conſiderat: prius de vniuerſali dicēdum eſt, Quia euentus magnarum regionum maioribus, & validioribus cauſis mouentur, quam euētus particulares hominum. Cum igitur ſemper imbecilliores naturę potentioribus, & particulares vniuerſalibus ſubijciantur: neceſſe eſt prius dici de generalioribus, ſi particularia conſideraturi ſumus.

Cæterum hæc vniuerſalis cōſideratio, aut eſt totarum regionum, aut partium, & certarum vrbium. Præterea aut maiores mutationes ſtatis recurrentes temporibus, vt bellorum, peſtilentiæ, terræmotuum, diluuij, &

ſimi-

ſimiles indicantur: aut leuiores, & minores, vt annuæ tempeſtates, intenſio, aut remiſſio, hyems horridior, aut mitior flatus ventorum, æſtus, vbertas, ſterilitas, & alia huius generis.

Anteferēda eſt autem obſeruatio euẽtuum maiorum, & qui totis regionibus accidũt, propter cauſam prædictam. Horum cognitio duo requirit. Primum conſiderationem, ad quas partes ſigniferi, & ad quas ſtellas quęlibet regio pertineat. Secundo conſiderationem, quales in ſingulis partibus effectiones exiſtãt certo tempore, propter defectus luminum, tranſitum errantium ſtellarum, ortus, & ſtationes.

Hanc conſenſionem primùm iuxta naturalem rationem exponamus, obiter etiam recitan-

tes

tes gentium proprietates corporis, & morum, quæ non sunt alienæ à naturali qualitate stellarum,& signorum, quibus subiectæ sunt.

De proprietate vniuersali gentium.

CAPVT I.

Distinguuntur autem gentium proprietates cum iuxta parallelos,& angulos,tum iuxta positum ad Eclipticam,& Solem. Nam cum nostra habitatio sit in vno Aquilonari quadrante,alij subiecti Australioribus parallelis,qui sunt ab Æquinoctiali ad Tropicum æstiuum, cum Sol feratur supra eorum verticem, magis vsti, atra corpora habent, & crispos, & den-

ſos capillos, cõtractam faciem, tabefacta membra, natura calidi, & moribus plerumque feri, propter aſſiduum æſtum in ſuis locis: quos vocamus Æthiopes. Ac non ſolũ ipſi tales ſunt, ſed & eius loci aer, & animantia, & plantæ ſunt aridiores.

Qui vero ſub parallelis Aquilonaribus degũt, ideſt, rectà ſub ipſa Arcto, quia procul abſunt à Zodiaco, & calore Solis magis frigefiunt, ideòque humore magis abundant, qui nutrit eorum corpora: Cumque non exhauriantur æſtu, colore ſunt candidiore, & capillos habent promiſſos, procera, & ſucci plena corpora, & nonnihil gelida. Sũt autẽ, & ipſi feris moribus propter aſſidua frigora, & longiores ſunt hyemes in eo aere, & grandiores arbores, & ſæuæ beſtiæ.

Vocamus autem hos generaliter Scythas.

Qui autem tenēt loca interiecta inter Tropicum æstiuum, & Arcton, quia neque supra verticē ipsorū sol euehitur, neque inde longissimè ad Austrum recedit, in aere degunt temperato: qui quanquam frigoris, & æstus differētias habeāt, tamen hæ non sunt magnę, nec magnas diuersitates in corporibus æstus & frigora faciunt. Ideo colore medio sunt, mediocri statura, natura temperata, coniūcti habitationibus, placidi moribus. Horum qui propiores sunt Austro, in genere ingeniosiores, & callidiores, & rerum diuinarum peritiores sunt, quia verticale punctum eorum propius est Zodiaco, & Planetis; quibus quasi familiariores, habent, & ipsi sa-

ga-

gaciores animas inuestigatione naturæ, & in disciplinis percipiendis maiorem celeritatē. Præterea homines in Oriente degentes, magis masculos animos, & firmiores habent, minus sunt occultatores, nam Oriens naturę solaris est. Quare ea terræ pars diurna, virilis, & dextra æstimanda est: vt in animantibus dextra calidiora, & firmiora sunt.

Ad Occidentem verò degentes effœminatiores sunt, & molliores, & occultatores; nam hæc pars lunę attribuitur: Quia luna post coniunctionem semper primùm ab occasu conspiciendam se præbet. Ideò nocturna est, & sinistra, tanquam orienti opposita.

Quo-

Quomodo Regiones ad Trigonos, & Stellas congruant.

CAPVT II.

Congruunt autem in singulis terrę tractibus, propriæ humorum qualitates, & inclinationes ad signa. Vt enim aeris constitutio in ijs locis, quæ dixi calida, frigida, aut temperata esse, differentias habet in particularibus regionibus, vbi communis qualitas intenditur, aut remittitur, propter situs ordinationem, altitudinem, aut humilitatem: cumque alij magis sint equestres, propter patrię planiciē, alij nauigatiores, propter vicinū mare, & aliqui, propter regionis vbertatem mitiores: ita & diuersæ qualitates sūt gentium, vt aliæ ad alia signa

par-

particulariter congruant, quæ tamẽ qualitatum similitudo ad plurimos in genere pertinet. Necesse est igitur sũmatim exponi hãc considerationem, quatenus ad particularem doctrinam conducit.

Cum igitur in signifero quatuor triangulę figurę constituãtur, vt supra ostensum est, vna Arietis, Leonis, & Sagittarij, quę vocantur mixta ex Aquilone, & Africo, vt gubernans occasum Solstitialem: hic triangulus gubernatur potissimùm à Ioue, propter locum septentrionalẽ, & à Marte, propter occasum.

Triangulus autem Tauri, Virginis, & Capricorni, Austrisolanus, in ortu brumali regitur præcipuè à Venere, propter Meridiem: deinde & à Saturno, propter Ortum.

Trian-

Triangulus autem Geminorum, Libræ, & Aquarij, mixtus ex Aquilone, & Subſolano, in ortu Solſtitiali, regitur præcipuè à Saturno, propter ortum, habetq. ſocium gubernationis Iouem, propter Aquilonem.

Triangulus autem Cancri, Scorpij, & Piſcium, mixtus ex Auſtro, & Africo in occaſu brumali, regitur à Marte, propter Africum: habetque ſociam Venerem, propter Auſtrum.

Quæ cum ità ſe habeant, & noſtra terra diſtribuatur in quadrantes quatuor accommodatos ad triangulorum numerum, latitudo diuiditur per lineam maris noſtri, à freto Herculano, ad ſinum Iſſicum ducta: & deinceps ad ortum per montanum dorſum, quę linea Aquilonarem partem ab Auſtrali ſeparat. Li-

nea

nea vero ex Arabico ſinu per Ægæum pelagus, Pontum, & Mæotidem paludem ducta, diſcernit Orientem,& Occidentē. Ita fiunt quadrantes quatuor, iuxta trigonorum numerum.

Primus igitur quadrans ad occaſum Solſtitialem, mixtus ex Aquilone, & Africo, continet Celticam: communi nomine dicitur Europa.

Huic oppoſitus ſecūdus quadrans ad Auſtroſolanum,verſus Orientalem Æthiopiam,ad Ortum brumalem, dicitur magnæ Aſiæ pars Auſtralis.

Tertius quadrans ad Ortum Solſtitialem,mixtus ex Aquilone,& Subſolano,verſus Scythiā, dicitur magnæ Aſiæ pars Aquilonaris.

Huic oppoſitus quadrans ad Occaſum brumalem, mixtus ex

Aqui-

Aquilone, & Auſtro, verſus Occidentalem Æthiopiam, dicitur communi nomine Lybia.

Prӕterea ſinguli quadrantes, qua vergunt in medium totius noſtrӕ terrӕ, aliam ſumunt naturam, quam qualem habet totus quadrans ad totum orbem, collocatus. Medius enim Europӕ locus, quӕ ſita eſt ad Solſtitialē Occaſum, ſi reſpicias vniuerſam terrã, oppoſitus eſt ortui brumali, ab ea parte quadrãtis. Ità in cӕteris iudicãdum eſt, vnumquemlibet quadrantem, familiaritatem habere cũ duobus trigonis inter ſe oppoſitis: cum extremӕ partes peculiaribus trigonis regãtur, mediӕ vero aſſumant ſtellas dominantes in oppoſitis partibus: Ac vt in extremis ſoli trianguli dominãtur, ità in medio ad dominato-

res

res oppositorũ adiũgatur Mercurius, propterea quod communem, & mediam naturam, qualitatum habet.

Quibus ita dispositis, regiones in primo Europæ quadrante, ad Solstitialem occasum sitę, naturam habent trigoni, Arietis, Leonis, & Sagittarij, & dominantur Iupiter, & Mars vespertini. Hę sunt, si de totis gentibus fiat iudicium, Britannia, Belgica, Germania, Bastarnia, Italia, Gallia, Gallia togata, Apulia, Sicilia, Tyrrhenia, Celtica, Hispania. In his gẽtibus congruunt mores ad trigonum, & dominatrices stellas. Sunt enim impatientes seruitutis, cupidæ libertatis, armorum, & bellorũ studiosæ, patientes laboris, amãtes dominationẽ, & mũdiciem, magnitudine armorũ præstãtes.

Quia

Quia verò Iupiter, & Mars habent se tãquam vespertini,& quia triangulus eorum priore parte masculus est, posteriore fœmineus, mulierum amoribus minus tenentur,& praui sunt ad libidines alias. Interim tamen retinent fortitudinem, communicationem,fidem, amorem erga suos,& beneficétiam. Magis autem naturam Arietis,& Martis referunt,Britannia,Belgicũ, Germania, Bastarnia. Quare in his regionibus magna ex parte homines sunt magis feri,& truces. Italia, Apulia, Gallia togata, Sicilia, Leonem, & Solem magis referunt: ideò dominationis cupidi sunt, benefici, & magis amantes communicationis. Tyrrheni verò, & Celtæ,& Hispani,Sagittarium,& Iouem. Quare mundiciei amãtes sunt.

Reli-

Reliqua loca huius quadrantis vergentia in medio totius terræ, Thracia, Macedonia, Illyricum, Græcia, Achaia, Creta, insulæ Cyclades, & maritima loca Asiæ minoris, & Cyprus, spectantia versus ortum brumalē totius quadrantis, adsumūt naturam trianguli, qui dominatur in ortu brumali, scilicet, Tauri, Virginis, & Capricorni: & accedūt Venus, Saturnus, & Mercurius. Sūt igitur earum regionum homines magis inter se similes, & temperati, dominationis cupidi, generosi, impatientes seruitutis, propter Martem: studiosi Musices, doctrinę, libertatis, suo consilio constituentes respublicas, popularem gubernationem amantes, legumlatores, propter Iouem: amātes spectacula, & mundiciem, propter

Venerem: comes, hoſpitales, iuſtitiæ, & literarum, & eloquentiæ ſtudioſi, propter Mercuriũ. Rurſus ex his aliquæ regiones magis referunt naturam Tauri, & Veneris: videlicet Cyclades, & maritima ora minoris Aſiæ, Cyprus. Ideò magna ex parte illi homines ſunt dediti voluptatibus, amantes mundiciem, & corpora diligenter curantes. Virginis autem, & Mercurij naturam magis referunt Græcia, Achaia, Creta. Ideò ibi homines ſunt ſtudioſi doctrinę, & magis animã, quam corpora exercentes. Capricorni verò, & Saturni naturam referunt Macedonia, Thracia, & Illyricum. Ideò ſunt ibi homines cupidi diuitiarum, nec placidi, nec amantes communicationum.

In ſecundo quadrãte, qui ſpe-

ctat

ctat ad Auſtrũ, pars eſt magnæ Aſiæ, India, Ariana, Gedroſia, Parthia, Media, Perſia: Babylonia, Meſopotamia, Aſſyria: quæ ſitæ ſunt ad ortum brumalem, quod ad vniuerſæ terræ poſitũ attinet. Et congruunt ad hunc trigonum, ſcilicet, Taurũ, Virginem, & Capricornum, regunturq. à Saturno, & Venere Oriẽtali poſitu. His igitur naturæ harum gentium congruunt. Colunt enim Venerem, quæ ab ipſis nũcupatur Iſis, & Saturnum, & Solem, quem vocant Mithrã: & multæ ſunt ibi naturę vatidicæ, & conſecrantur ibi pudendæ corporum partes, quia poſitus ille ſemen auget. Suntq. gentes illæ calidæ, & pronæ ad concubitum, & libidines, deditæ ſaltationi, & amantes ornatus, propter Venerem, & luxum quærẽ-
 tes,

tes, propter Saturnum, palam verò, & non occulto cum mulieribus concumbũt, propterea quod planetæ orientali positu eis dominantur: concubitus vero masculorum oderunt. Multi etiam cum matribus consuetudinem habent: & pectore suppli ces gestus edunt propter ortum matutinum, & quia pectoris principatus congruit cum Sole. Amant in vestitu, & vniuerso cultu corporis, nitorem, & mũdiciem muliebrem, propter Venerem: & tamen animis, & consilijs sunt generosi, & bellicosi, propter ortum matutinum Saturni. Peculiariter vero magis, à Tauro, & Venere regũtur, Parthia, Media, & Persia. Quare harum regionum incolæ vestitu vtuntur florido, teguntque tota corpora, præter pectus: & in
vni-

vniuerſum, deliciarum, & mundiciei ſtudioſi ſunt.

A Virgine, & Mercurio reguntur, Babylonia, Meſopotamia, Aſſyria: quæ ideo antecellunt cognitione Mathematum, & obſeruatione motuum cæleſtium, & ſyderum. A Capricorno verò, & Saturno reguntur, India, Ariana, Gedroſia: ideo earum regionũ cultores ſunt deformes, immundi, beluini.

Media vero loca huius quadrantis, Idumæa, caua Syria, Iudæa, Phœnice, Chaldæa, Orchinia, Arabia felix, ſpectant Septentrionem, & Occaſum, iuxta ſitum vniuerſæ terræ. Eſt igitur cognatio cum triangulo occaſus ſolſtitialis, Ariete, Leone, & Sagittario: & præſunt Iupiter, Mars, & Mercurius. Itaq. hæ gentes magis exercent mer-

caturas, & rerum permutationes, & sunt magis versuti, periculorum contemptores, & insidiatores, & animis seruilibus, & omnino varij, vt stellarum interse configuratio talium ingeniorum varietatem efficit. Et harum regionum Caua Syria, Iudæa, Idumæa, magis Arieti, & Marti attribuuntur. Sunt igitur audaces, superstitionum contemptores, & insidiatores. Phœnices vero, & Chaldæi, & Orchinij, Leoni, & Soli. Quare hi magis ingenui, & benefici sunt, & studiosi doctrinæ de syderum motu, & effectionibus, & præ cæteris gentibus colunt Solem. Arabia felix magis attribuitur Sagittario, & Ioui; vnde vbertas est nomini conueniens, & aromatum copia, & hominum, & dexteritas, & liberalitas in

con-

conuersatione, contractibus, & negociatione.

Tertius trigonus Geminorũ, Libræ, & Aquarij. In tertio quadrante, qui est ad Septentrionem magnæ Asiæ, sunt Armenia, Hyrcania, Matiana, Bactriana, Caspia, Serica, Sarmatia, Oxiana, Sogdiana: spectantque ad ortum Solstitialem, iuxta situm vniuersæ terræ: & congruunt ad trigonum ortus Solstitialis, Geminos, Libram, & Aquarium. Reguntur autem à Saturno, & Ioue, posítu Eoo. Colunt igitur gentes illæ Iouem, & Saturnum, & sunt diuites, splendẽtes auro, & in victu mũdæ, & sapientiæ magorum studiosæ, iustæ, liberales, magnanimæ, acres vicinorum hostes: amantes cognatorum, adeo vt facile pro eis mortem oppetãt,

pietate, aut gloria moti: cassæ, nitidæ, in vestitu splendidæ, beneficæ, & excelsæ animis, quæ plerumq. efficit matutinus positus Saturni, & Iouis. Ex his autem Hyrcani, Armenij, & Matiani, magis referunt naturam Geminorum, & Mercurij, quare ingenia habent mobiliora, & minus candida. Bactrianæ, Caspiæ, & Sericæ gentes, à Libra, & Venere reguntur. Sunt igitur diuites, & amantes Musicæ, & deliciarum, Sarmatæ, Oxiani, & Sogdiani Aquarium, & Saturnum referunt. Sunt igitur hæ gentes horridiores magis, tetricæ, & incultæ. Cæteræ in hoc quadrante, quę ad medium vniuersi orbis accedunt, Bithynia, Phrygia, Colchica, Syria, Commagene, Cappadocia, Lydia, Cilicia, Pamphylia, spectantes

oc-

occaſum Brumalem, aſſumunt naturam triãguli occaſus Brumalis, Cancri, Scorpij, & Piſciũ: & ſimul reguntur à Marte, Venere, & Mercurio. Quare & harum regionum homines, ferè vbique colunt Venerem, quæ ipſis eſt mater deorum, apud alios alijs appellata nominibus: & Martem, cui tribuunt nomen Abonidos, aut etiam alias appellationes, & lugubria eis ſacra faciunt. Sunt autem valdè praui, ſeruiles, laborioſi, cupidi nocendi, dediti mercenariæ militiæ, prædas, & captiua mancipia abducentes: exercent, & inter ſeſe latrocinia, & alij alios in ſeruitutem redigunt, propter Martis, & Veneris matutinum concurſum. Quia vero Mars in triangulo Veneris in Capricorno exaltationem habet, & Ve-

nus in Martis triangulo in Piscibus: ideo mulieres in ijs locis valde amant maritos suos, & liberos, & sunt fidæ custodes rei domesticæ, laboriosæ, officiosæ, sedulæ, & morigeræ. Et in his Phrygia, Bithynia, Colchica, magis referunt naturam Cancri, & Lunæ. Ideo magna ex parte viri sunt timidi, & seruitutis patientes: mulieres vero propter Lunæ exortũ, & masculum positũ, viriles, imperiosæ, & bellatrices, vt Amazones, fugientes virorum consuetudinem, armis gaudentes, & ab infantia adsuefacientes puellas ad officia propria sexus marium: & præcidentes dextras mammillas, vt ad præliandum magis idoneæ sint: eamq. partem nudantes, vt ostendant se non fœminarum more viuere.

Syria vero, Commagene, & Cappadocia, congruunt cum Scorpio, & Marte. Sunt igitur earum regionum homines, audaces, improbi, insidiatores, laboriosi. Lydi vero, Cylices, & Pamphylij ad Pisces, & Iouem pertinent. Sunt igitur diuites, liberales, negociatores, amantes libertatis, & in contractibus non morosi.

Postremus quadrans est Lybiæ, vt communi nomine appellatur, continens Numidiam, Carthaginem, Africam, & Phyzaniam, Nasamoniticam, Garamantes, Mauros, Getulos, Metagonitas. Huius quadrantis situs est ad occasum brumalem, & refert naturam trigoni occasus brumalis, scilicet Cancri, Scorpij, & Piscium, & gubernatur à Marte, & Venere positu

vespertino. Quare sæpe illis regionibus propter illorum sydcrum copulationem, simul duo regnum tenent, vir, & mulier, aut frater, & soror: vt vir maribus, & mulier mulieribus imperet, & idem in successionibus seruetur. Sunt autem valde calidi, & proni ad mulierum concubitum, raptores coniugum, & in multis locis Reges primum concumbunt cum nouis nuptis: alicubi communes sunt multorum coniuges, & viri muliebrẽ ornatum amant, quia Venus eis præest: audaces tamen sunt, & ad malitiam astuti, magis impostores, temerarij, contemnentes pericula, propter Martem. Ac Numidiæ, Carthago, Africa, magis familiares sunt Cancro, & Lunæ. Ideo consuetudo vitæ eorum magis ciuilis est, & offi-
ciosa

cioſa in cõmunicatione, & negociationibus, & degunt in magna rerum adfluentia. Metagonitæ, Mauritani, Getuli, referunt naturam Scorpij, & Martis, ideo magis fœcundi ſunt, & carniuori, contemnentes periculorum, & vitæ, & domeſticis bellis ſe mutuo perdentes.

Phyzania, Naſamonitæ, & Garamantes, ad Piſces, & Iouem pertinent: ideo ſunt liberi, ſimplices ingenijs, amantes laborum, placidi mundiciei, & libertatis cupidi magna ex parte, & propter Iouem colunt Hammonem.

Huius vero quadrantis ea pars quæ ad medium orbis terrarum vergit, Cyreca, Ægyptus, Thebais, Marmarica, Oaſis, Troglodytæ, Arabes, Azania, Æthiopia media: hic totus tra-

ctus oppositus ortui Boreali, assumit aliquid naturę trianguli ortus Borealis, Geminorum, Libræ, & Aquarij: & simul dominātur Saturnus, Iupiter, & Mercurius, vnde & harum gentium homines, cum regantur vespertino positu horum planetarum, reuerentes sunt deorum, superstitiosi, dediti cæremonijs, & funerum ritibus, & mortuos terra condentes, & amouentes ex conspectu, propter vespertinum positum. Varijs autem legibus, & cæremonijs vtuntur, suntque in parendo humiles, timidi, pusillanimes, & omnia tolerantes. In impetus vero animosi, & magnifici: & viri plures vxores habent, & fœminæ multos viros: proni feruntur ad libidines, & cum sororibus consuetudinem habent: & in gignendo magna

est

eſt virorum potentia, & in conceptu magna mulierum fęcunditas, & conueniens eius terræ vbertati.

Multi autem viri ignaui ſunt, & effœminati animis: aliqui & partes genitales excidunt, & propter maleficorum planetarum, & Veneris veſpertinum poſitum.

Ex his gentibus vero Cyrenaici, Marmaricæ, & inferioris Ægypti incolæ, Geminorum, & Mercurij naturam referunt. Ideoque ſunt cogitantes, intelligentes, ac ſagaces, in omnibus rebus, & præcipuè in ſapientia, & diuinis rebus, magici, & arcana ſacra exercentes, & maxime diſciplinarum capaces. Thebaida qui tenent, & Oaſim, & Troglodyticem, ad Libre, & Veneris naturam pertinent: ideo

ca-

calidi sunt, mobiles, & voluptatibus dediti. Arabes, Azani, Æthiopes medij, ad Aquarij, & Saturni naturam pertinent: ideo carnibus, & piscibus magis vescuntur, & sunt vagabũdi, agrestem, & beluinam vitam agẽtes.

Hactenus exposui in genere, quæ sit familiaritas planetarũ, & signorum cum singulis gentibus, & quæ inde proprietates existant. Nunc, propter faciliorem vsum, ad singula signa certas gentes adcommodabo, hoc modo.

Admonitio de particularium prædictione.

CAPVT III.

HIs expositis huic parti hęc adiungi vtile est. Fixarum enim

enim stellarum singulæ illis regionibus significant, quibus & Zodiaci partes attributæ sunt, vicinæ his stellis, adspicientibus eas regiones, inducto per eundem polum circulo; & propterea cognationem habentibus cum ijs Zodiaci partibus.

Præcipuis vero vrbibus ea loca Zodiaci maxime significant, in quibus Sol, & Luna, cũ initia essent extructionis earũ, fuerunt, vt in genesi, & cardinibus Horoscopus. Quarum autem tempora extructionum nõ reperiuntur, medium cæli genituræ Principum, aut Regum, quolibet tempore sumatur. Inde sũmatim pertexi prædictiones poterunt, præcipue de insignibus accidẽtibus vniuersarũ regionum, aut vrbiũ, cuius considerationis modus erit talis.

Pri-

Prima, & efficacissima causa talium euentuum est, copulatio Solis, & Lunæ in defectibus, & stellarum eo tempore transitus.

Primum autem locus indicandus est, cui regioni, aut vrbi Solis, aut Lunæ defectus, aut stellarum Saturni, Iouis, & Martis stationes portendant.

Secundo, tempus indicandum est, quando, aut quamdiu duraturi sint euentus.

Tertio, genus euentuum: vt fames ne, an bella significentur.

Quarto, species, quis sit modus euentuum: vt, qui sint futuri victores.

De consideratione regionum, ad quas pertinent effectus.

CAPVT IV.

PRimum de loco coniecturam ita faciemus. In defecti-

ctibus Solis, & Lunæ maxime insignibus, cōsideramus locum Zodiaci, in quo fuit luminum defectus, & regiones ei loco iuxta trigonorum distributionem familiares: & quę vrbes propter horoscopum in extructione, aut propter locum quem eo tépore lumina tenuerunt, aut propter medium cæli in natiuitatibus principium earum regionum fa miliaritatem habent, cum loco defectus.

Quas autem regiones, aut vrbes ita congruere cum loco defectus videbimus, ad has magna ex parte euentus pertinere iudicabimus: maxime si cum signo, in quo fuit defectus, copulentur, & si defectus illis regionibus supra terrã extiterint.

De tempore euentuum.

CAPVT V.

SEcunda doctrina de tempore significationum, & duratione, talis est. Cum enim defectus Solis, & Lunæ non ijsdem horis inæqualibus in omnibus regionibus fiãt, nec obscuratio corporum, nec duratio similis sit: primum in qualibet regione pro portione sumentur, hora Ecliptica, & poli altitudo, & cardines, vt in genesi. Deinde quot horis Æquinoctialibus in qualibet regione, pro portione, duret obscuratio, considerandum est.

His inquisitis, quot horas Æquinoctiales inueniemus, tot annis durabit euentus eclipsis so-

solaris, tot vero mensibus eclipsis lunaris.

Initia vero, & incrementa affectionum, cognoscemus ex loco defectus, aspiciente cardines. Nam cũ locus erit in horizonte orientali, initium erit à quadrimestri proximo post defectũ. Vehementiores autem progressiones erunt in primo triente vniuersæ durationis. Sed si locus defectus erit in medio cæli, initia erunt secundo quadrimestri, & vehementiores progressiones in secundo triente. Sin autem erit locus defectus in Occidentali horizonte, initia erunt tertio quadrimestri, & vehementiores effectiones in tertio triente.

Verum particulares remissiones, & intensiones indicabuntur, ex coniunctionibus, quæ interim

terim fient in illo loco, vbi fuit Eclipsis: aut in aspicientibus eũ locũ, & ab alijs stellis vna oriẽtibus, quæ significant effectiones, cum aut in ortu, aut in occasu, aut in stationibus, aut in ortu vespertino, signa aspiciunt, in quibus fuit defectus.

Nam ortus, & stationes faciunt incrementa euentuum. In occasu vero, & occultatione sub radijs, & ortu vespertino, remissiones fiunt euentuum.

De genere euentuum.

CAPVT VI.

TErtium caput est, vnde sciatur quales futuri sint euentus. Id ex qualitatibus, & figuris eorum signorum sumitur, in quibus fuerunt luminum de-

defectus, & locis ſtellarum dominantium erraticarum, & fixarum, & ſigno ipſo in quo fuit defectus, & ſigno quod eſt in cardine.

Dominatio autem ſtellarum errantium ita ſumetur. Nam qui Planeta pluribus modis cõgruet ad vtrumque locum defectus, & ad cardinem qui ſequitur, hic ſolus dominabitur, videlicet qui, apparente acceſſu, aut defluxione, proximus eſt, aut qui aſpectu aliquo configuratus, aut plus valet propter domicilium, aut triãgulum, aut altitudinem, aut propter fines. Sin autem nõ inuenitur idẽ dominus loci defectus, & cardinis, ſed duo: anteferatur quidẽ dominus loci defectus, ſed tamen adiungatur alter, qui ad vtrumque magis cõgruit. Sin autem multæ ſtellæ

pari

pari authoritate vtrumque locum intueri videbuntur, antefe-renda erit propior cardini, aut potentior significatione, aut qualitate familiarior.

Stellarum autem fixarum assumenda est ea, quæ quasi præsidet prętereunti cardini, & splendore potior est secūdum nouem modos, quos in libro octauo Magnæ compositionis tradidi: aut quæ simul oritur in ipsa hora defectus, aut tenet medium cæli iuxta cardines, locum defectus sequentes.

His ita consideratis, & assumptis stellis ad causas iudicādas, figuræ signorum adspiciantur, in quibus fit defectus, & in quibus sunt stellæ dominantes, vnde genus euentuum iudicari poterit. Nam quæ habent humanam figuram in Zodiaco, signi-

ficant

ficant hominibus. Terreſtria vero ſignificant ijs, quorum figuræ ſignis ſimiles ſunt. Serpentes mala ſignificāt ex anguibus, & feræ mala ex feris. Beſtiæ māſuetæ ſignificant damna ex domeſticis, & manſuetis, & ad vtilitates vitæ accommodatis, vt ſingularum figurarum fert ratio, equorum, boum, & aliarum. Et figuræ Septentrionales terrenæ ſubitos terræmotus, Meridianę magnos, & inexpectatos imbres. Cum locus figuræ pennigeræ dominatur, vt Virgo, Sagittarius, Gallina, damna volucrum ſignificantur, earum præcipue, quarum in humano victu vſus eſt. Si vero natantium figuræ dominantur, euētus erunt in aquaticis, & piſcibus; ſeu marinæ, vt Cancer, Capricornus, Delphinus. Tunc enim marinis

ſignificatur, & nauigationibus: ſeu fluuiatiles, vt Aquarius, Piſces, tunc enim fluuitialibus, & fontanis ſignificatur. Ergo vtriſque ſignificat. Et in Tropicis, & Æquinoctialibus ſtellis communiter nocet eclipſis, & aeri, & ſuo tempori. In Vere, ex terra naſcentibus, & fructiferarum arborum germinibus, vitibus, ficis, & alijs matureſcentibus. In Solſtitio autem æſtiuo, nocet meſſi, & frugum importationi. In Ægypto autē propriè, & Nili exundationē impedit. In Autumnali Æquinoctio, ſementi, & fœno. In Bruma oleribus, & auibus, & piſcibus, eius temporis.

In Æquinoctijs vero etiam ſignificant ſacrorum, & religionum mutationes. In Tropicis vero, aeris, & imperiorum. Firma

ma autem ſigna, Taurus, Leo, Scorpius, & Aquarius, ſignificãt fundamentis, & ædificijs. Sed gemella, Gemini, Virgo, Sagittarius, Piſces, ſignificant hominibus, & Regibus.

Et defectus, qui magis ſunt in Oriẽte, ſignificãt fructibus adoleſcentiæ, regionibus, Regibus, & medię ætati. In occaſu, legum mutationes, & ſenectæ caſus, & neces.

Quam late autem euẽtus vagaturi ſint, ſumitur ex magnitudine defectuum, & ex ſtellis, quę in ipſo defectu cauſæ ſunt euentuum. Omnia minora fiunt, cum eclipſis Solis veſpertina eſt, & cum Lunæ defectus matutini ſunt. In oppoſitione autem, demunt dimidium. Matutini autẽ Solis defectus, & veſpertini Lunæ, augent mala.

Quales futuri ſint euentus boni, aut mali.

CAPVT VII.

IN quarto capite propoſitum fuit, quales modi ſint euentuum, vtrum boni, an vero mali: & quales in vtraque ſpecie futuri ſint. Hoc ſumitur à natura ſtellarum dominantiũ, quæ ſunt in præcipuis locis, & earum commixtione inter ſeſe, & cum locis, in quibus eſſe conſpiciuntur. Nam Sol, & Luna gubernatores ſunt aliarum ſtellarum, & præcipuæ cauſæ euẽtuum, & regunt ſtellarum dominia: & dominantium vires, aut confirmant, aut languefaciunt.

Conſideratio vero ſtellarum, quæ præcipuum ius in commixtione

tione habent, indicat euentuum qualitatem. Incipiemus igitur de ſingulis errantium ſtellarum qualitatibus dicere. Sed hæc breuis præmonitio addenda eſt. Quod cum generaliter aliquam nomino errantium ſtellarum, vim intelligo effectricem ſimilem, ſiue illa ipſa ſtella dominetur, ſiue alia fixa ſtella, aut locus ſigniferi, ſimilem vim habens: vt ſi de natura, & qualitate in genere dicerem non de ſtellis.

Nec in mixtionibus tantum ſtellarum errantium congreſſus intelligo, ſed aliarum quoque ſimiles naturas, ſiue fixarum, ſiue locorum ſigniferi, vt familiaritates cum errantibus ſupra indicatæ ſunt.

Saturnus cum ſolus dominatur, generaliter cauſa eſt corruptionum ex frigore, & proprie in

hominum corporibus morbos diuturnos, tabem, consumptionem, quæ oritur ex catharris, humorum perturbationem, fluxus, quartanas febres, exilia, inopias, angustias, luctus, pauores, interitus, maxime senum efficit. Bestiarum vero, quæ sunt vtiles hominibus, penuriam efficit: & eas, quæ reliquæ sunt, morbis adfligit, adeo vt contagium ad homines perueniat, qui ijs vtũtur. In aere frigus horrendum excitat, glaciosum, nebulosum, & pestilens. Aeris turbationes, densas nubes, caligines, copiosas niues, non vtiles, sed damnosas, & vnde serpentes nocituri hominibus nascuntur. In fluuijs, & mari communiter sæuas tempestates, & naufragia, difficiles cursus, penuriam, & interitum piscium. Ac in mari peculiari-

ter

ter receſſus aquæ, deſtituentis alueũ, & refluxus. In fluuijs vero exundationes, & aquarum corruptionem. In terra fructuũ caritatem, penuriam, & vaſtitatem, maxime neceſſariorum ad victum, ſeu per erucas, & locuſtas, ſeu per diluuia, & imbres: ſeu per grandines, eouſque vt homines fame, & ſimilibus malis pereant.

Iuppiter cũ ſolus dominatur, generaliter incrementa efficit, cumq. euentus ad homines pertinent, gloriam, fertilitatem, tranquillitatem, & pacem ſignificat: auget rem familiarẽ, corporis, & animi bona fouet, beneficia, & dona Regum promittit, & gubernatores ipſos gloria ornat: ac in genere, bonorum cauſa eſt. Animãtium vero quæ vſibus humanis ſeruiunt, multi-

tudinem ſignificat, & exitum contrarijs, quæ nocent hominibus. In aere autem, temperamẽtum bonum, ſalubre, ventoſum, humidum, alens res terra naſcentes, nauium curſus iuuat: fluminum mediocria incremẽta, & frugum copia, & his ſimilia efficit.

Mars vero ſolus dominium nactus, generaliter corruptionis cauſa eſt, propter ſiccitatẽ. Et cũ euentus ad homines pertinuerit, ciet bella, ſeditiones inteſtinas, captiuitates, excidia vrbium, populi tumultus, principum iras, & propter eam cauſam ſubitas neces: prætera, & febres tertianas, ſãguinis eruptiones, morbos acutos, violentos interitus iuuenum, violentiam, iniurias, incendia, homicidia, rapinas, latrocinia. In

aere

aere vero æſtus, ventos calidos, peſtiferos, & tabificos, fulminũ iaculationes, turbines, ſiccitates. In mari vero ſubita naufragia, propter flatus turbulentos, & fulmina, & ſimiles cauſas. In fluminibus vero aquas exorbet, fontes deſiccat, & lymphas corrumpit: frumenta, & res terra naſcentes diminuit, & vel propter æſtus antequam inuehuntur, vel inuectas incendijs perdit.

Venus cum ſola dominatur, generaliter ſimilia Ioui efficit, cum venuſtate quadam. Peculiariter vero hominibus gloriã, honores, lætitiam, vbertatem annorum, placida coniugia, numeroſam ſobolem, gratiam in amicitijs, & cõgreſsibus, incrementa facultatum, mundiciem in victu, comitatem, reuerentiã religionum tribuit: præterea &

bonum habitum corporis,& familiaritatem cum Principibus. In aere vero, temperatos ventos, humidas, & fœcundas constitutiones, bonam tempestatẽ, & serenitatem,fœcũdos imbres, nauigationes felices,& lucrosas fluminum exundationes, copiã iumentorum, & fructuum terræ abundantiam.

Mercurius cum solus dominatur, generaliter illius stellæ naturæ se accommodat,cui iungitur: sed celeres motus significat. In humanis negocijs,celeritatem, industriam, & calliditatẽ ad ea,quæ agenda sunt. Insidiator in latrocinijs,furtis, & in piratica:facit difficiles anhelitus, iũctus maleficis, & morbos siccos, & quotidianas febres, tusses,anhelationes,tabem, & mutationes in cæremonijs, religio-

nibus,

nibus, redditibus regijs, institutis, & legibus : iuxta naturam stellæ, cui iungitur. In aere, cum sit siccus, & celer, & circa Solē prope voluatur, ventos ciet inordinatos, celeres, subito mutabiles, tonitrua, fulmina, habitus, terręmotus, & fulgura. Et his causis interdū exitialis est animantibus, & plantis. Cum est occidentalis, diminuit flumina: cum est orientalis, auget.

Talis est, vt dixi, natura cuiusque Planetæ per sese : sed mixti alijs, pro varietate adspectuum, & signorum, & positu ad Solem, conuenienter mutant actiones, & ex commixtione naturarum variæ qualitates existunt. Cum autem impossibile sit, singularū mixtionum qualitates exponere, & omnes configurationes recitare, quarum tāta est varie-

tas, hæc cõſideratio ſingularum Mathematici ſagacitati, & prudentiæ relinquatur.

Sed hæc diligenter obſeruabimus, quæ ſit ſtellarum euentui dominantium familiaritas, & cognatio cum illis regionibus, vrbibuſue, quibus euentus imminẽt. Etenim beneficæ ſtellæ, & locis euentui obnoxijs cognatione aliqua iunctæ, ſi non ſuperentur ab alijs contrariẹ ſectæ ſtellis, efficacius hoc, quod pollicentur, naturæ ſuæ bonitate abſoluunt. Si nulla intercedat eis cognatio, aut ſuperentur ab aduerſarijs ſtellis, minus proſunt. Ita noxiæ ſtellæ dominium conſequutæ, ſi & locis euentui obnoxijs conſenſerint, & contrarię ſectę ſtellis ſuccubuerint, minus lædunt. Si vero nec regionibus ipſæ præfuerint, nec

im-

impeditæ fuerint ab alijs, quarũ in regiones ſignificatis euentibus ſubiectas ius quoddam eſt, ad dominium, tum vehemẽtius ſuæ conſtitutionis peſtem infligunt.

Vt plurimum autem vniuerſalibus malis potiſsimum corripiuntur ij, in quorum genituris præcipua loca, nempe luminum, & cardinum, eadem ſunt cum illis, à quibus vniuerſaliũ euentum cauſæ proficiſcuntur: id eſt, eclipticis ipſis, aut his oppoſitis. Sed periculoſum in primis, & ineuitabile eſt, ſi ipſæ eclipticorum locorum partes, aut oppoſitæ, coinciderint cum gradibus alterutris luminum, quos genituræ tempore poſſederunt.

De

De coloribus in Eclipsibus, Cometis, & a ijs huiusmodi.

CAPVT VIII.

OBſeruandi ſunt in vniuerſalibus conſiderationibus colores in deliquijs, cum ipſorum luminum, tum eorum, quæ iuxta fiunt, & exiſtunt: vt virgarum, arearum, & quæ alia ſunt huiuſmodi. Si enim nigra apparuerint, aut ſubliuida, ea, quæ de Saturni natura expoſuimus, ſignificant. Si candida viſa fuerint, Iouis: ſi rutila, Martis: ſi flaua, Veneris: ſi varia, Mercurij naturæ euentus reſpondebũt. Quod ſi tota luminum corpora, aut totam vicinam circumquaque regionem coloris proprietas occuparit, pluribus regionũ

par-

partibus ſignificata eclipſium euentura decernit. Sin quacunque à parte conſtiterit, illis, in quam ſe coloris proprietas inflectit, futura denunciat.

Obſeruandi ſunt & Cometæ, ſiue in deliquijs, ſiue alio quouis tempore effulſerint in vniuerſalium euentuum conſideratione: quales ſunt quæ vocantur trabes, tubæ, dolia, ac huiuſmodi. Etenim effectus hæ pariunt, quales à Marte cientur, ac Mercurio: vt bella, æſtus, motus turbulentos, & alia quæ iſta ſequi conſueuerunt. Cæterum quibus locis minitentur, & intentem effectus ſuos, oſtendunt Zodiaci partes, ſub quibus collectæ ipſę, & incenſæ, primum exarſerint: tum inclinationes comarum crinitæ pro ratione formæ. Ex ipſa vero collectionis ardentis

ve-

velut facie,ac forma,affectionis ſpecies,& res, in quam illa perua ſura eſt, innoteſcet. Duratio flammæ de euentuum intenſione,aut remiſſione, habitudo ad Solem de initio eorundem, quando primum inuadent, docebit. Nam cum matutinæ fuerint, diuque flagrarint, celeriores; ſin veſpertinæ, tardiores euentus arguunt.

De nouilunio anni.

CAPVT IX.

POſtquam expoſita nobis eſt ratio vniuerſalis conſiderationis eorum,quæ regionibus,& vrbibus portenduntur: ſequitur nunc ſubtilior quędã exquiſitio eorũ, quæ ſingulis anni tẽporibus euẽtura ſint. Cuius rei tra-

ctatio quandam requirit de nouilunio anni diſputationem. Quod igitur illud principium capi oporteat in qualibet ſolis conuerſione, à reditu ad locum, vnde exierat; ipſa res docet, cũ effectu ipſo, tum etiam nomine. Quale quis autem principium in circulo ſimpliciter cõſtituat, omnino cogitatione non deprehendi poſſe videtur. In eo quidem circulo, qui per medium ſignorum ducitur, probabili ratione principiorum loco aſſumi poſſunt puncta ab Aequinoctiali, & duobus ſignata Coluris: hoc eſt: bina Aequinoctialia, & bina Tropica. Sed rurſus, & hic dubitare quis poterit, quo puncto tanquam primario, & Principe vtatur. Et quidem ſimplicis, ac circularis naturæ proprietate conſiderata, nullum

ho-

horum tanquam totius ambitus principium erit. Attamen qui de his rebus commentati sunt, vno aliquo horum quatuor pũctorum vsi sunt: alio sane alius, prout quisque, vel rationibus, vel naturæ suæ affectu ad hoc illudunt statuendum ductus est. Etenim hæ partes singulæ eximium quiddam habẽt cur principium, & nouum annum vendicare sibi iure videantur. Aequinoctij Verni proprium est, quod diurna spacia tunc primum noctes superare incipiuunt, quodque tempus est affluentium humiditatum. At humiditatis vis potissimũ, vt & antea diximus, in exordijs genituręregnat. Solstitium, longissimum diem adducit. Apud Aegyptos vero, & Nili exundationem adfert, & de ortu Canis commonefacit. In

Aequi-

Aequinoctium Autumnale incidit tempus colligendarum, & reponendarum frugum, & quasi de nouo terrae semina mandantur. Bruma dies, qui antea decreuerãt, augere rursus, ac producere incipit.

Sed mihi cõuenientius, & naturalius esse videtur, ad indicãdos euentus annuos, quatuor assumere principia: obseruatis ijs, quae proxime praecesserunt, nouilunijs Solis, & Lunae, ac plenilunijs, & maxime, si in quibus horum alterutrum luminum defecerit: atque ita iudicium facere de statu Veris ex principio Arietis, & de Aestate à Cancro, de Autumno à Libra, de Hyeme à Capricorno. Nam ipsas quidem vniuersales constitutiones temporum, & modos, Sol parit; vnde & penitus imperiti

riti Mathematum prænoſcunt futura.

Sed & ſignorum proprietates ad ſignificationes ventorum, & generalium qualitatum aſſumendæ ſunt.

At mutationum ipſa tempora, quæ particulatim incident, incrementa, aut diminutiones indicabunt vniuerſaliter quidē vicinæ punctis prædictis luminum coniunctiones, & planetarum cum his configurationes.

Particulatim vero congreſſus eorundem in ſingulis ſignis, & plenilunia, itemque ſtellarum tranſitus: quam conſiderationem menſtruam nominare licet.

De

De particulari vi, & natura ſignorum, ad aeris conſtitutiones variandas.

CAPVT X.

AD annuas conſtitutiones indicãdas, notas eſſe oportet etiam particulatim naturales proprietates ſignorũ. Quantum enim ad aeris, & ventorum mutationes ſtellarum ſingularum, nimirum planetarum, & inerrantium ſtellarum. quæ Planetis natiua vi, atque effectibus congruunt, quantum ad ventorum, & quatuor anni temporũ ſtatum integra ſigna conferant, nos ſupra expoſuimus. Reſtat nunc, vt particulares quoque ſignorum naturas proſequamur.

Arietis ſignum generatim prop-

propter Aequinoctialem significationem est tonitruosum, & grandinosum: particulatim vero intenduntur hæc, & remittũtur de proprietate stellarum inerrantium, quibus describitur: priores illius partes imbres cient, & ventos, mediæ temperatæ sunt, extremæ æstuosæ, & pestilentes, Boreæ æstuosæ, & noxiæ, Austrinę glaciosæ, & subfrigidæ.

Tauri signum generatim pręse fert vtramque crasim, & subcalidum est: particulatim vero priora, maxime vbi Pleiades consistunt, turbulenta sunt, flatuosa, & nebulosa: media humida, & frigida. Postrema circa Succulas ignea sunt, fulminaq. & fulgetra cient. Borea intemperata, Austrina instabilia, & incerta.

Ge-

Geminorum ſignum generaliter temperatam conſtitutionem efficit, particulatim vero præcedentia plus humectant, & corrumpunt, media temperiem habent. Sequentia mixta, & incerta conſtant natura. Borea ventos cient, & terras concutiunt: Auſtrina deſiccant, & vrunt.

Cancri ſignũ generaliter ſerenat, & æſtiuas conſtitutiones parit: particulatim vero partibus primoribus, & circa Præſepe ſuffocat, terras quatit, & caliginem effundit: medijs temperatum eſt, poſterioribus ventos commouet. Tam Boreæ, quàm Auſtrinæ partes igneæ ſunt, noxiæ, & æſtuoſæ.

Leonis ſignum, generaliter æſtus ciet, & ſuffocat: particulatim vero, partes præcedentes ſuf-

suffocant, & pestilentes sunt: mediæ temperatæ, postremæ siccæ, & corruptionum effectrices. Boreæ instabiles, & igneæ, Austrinæ humidæ.

Virginis signũ in vniuersum humidum est, & tonitruosum: particulatim vero principium eius calidius est, & noxium: medium, temperatum: finis, aquosus. Borea pars ventorum commotrix, Austrina temperata.

Libræ signum in vniuersum varium est, & mutabile: particulatim vero in primis partibus, & medijs temperatum, postremis aquosum: Boreis, ventosum: Austrinis humidum, & pestilens.

Scorpij signum in genere est tonitruosum, & igneum: particulariter vero initium niues producit, medium temperatum

est,

est, finis turbulentus. Septentrionalia æstuant, Austrina humectant.

Sagittarij signum in genere humidum est. Particulatim vero in principio sui humidum, medio temperatum, fine igneũ: latere Boreali flatuosum, Austrino humidum, & mutabile.

Capricorni signum in genere humidum est: particulatim vero anterioribus partibus æstuãs, & noxium, medijs temperatum, vltimis pluuiosum; Austrinis, & Boreis humidum, & noxium.

Aquarij signum generaliter frigidum est, & aquosum: particulatim vero incipiens, humidum. In medio, temperatum: desinens ventosum: versus Boream æstuans: versus Austrum, niuosum.

Piscium signum generatim

frigidum, & flatuosum est: particulatim vero, anteriora temperata, media humida, posteriora æstuantia: Borea flatuosa: Austrina aquosa sunt.

De particulari tempestatum consideratione.

CAPVT. XI.

His ita expositis, sequitur particularium significationum tractatio, quæ talis est. Vna est ratio generalis, ex quadrantibus signiferi sumpta, qua, vt diximus, obseruāda sunt, quæ proxime Tropicas, & Æquinoctiales significationes, nouilunia, & plenilunia, cum cardinibus ad nouiluniorum, & pleniluniorum momenta in vnoquoque proposito climate, tanquã geni-

genituræ tempore conſtitutis. Deinde cognoſcendæ ſunt ſtellæ, quæ locis nouiluniorum, & pleniluniorum dominantur, & ſequentibus cardinibus, ſicut ſupra in eclipſum doctrina mõſtrauimus. Ita vniuerſalia ex quadrantũ proprietate ſcrutari, atque eruere, ſed horum, vel intenſiones, vel remiſsiones, & quarum qualitatum, quarumue conſtitutionum effectiones ſint futuræ, ex natura ſtellarum præſidentium ediſcere oportet.

Altera ratio mẽſtrua eſt, qua, quæ in ſingulis fiunt ſignis, nouilunia, & plenilunia conſideranda ſunt eodem modo: hoc ſolo obſeruato, ſi interlunium forte anteceſſerit proxime punctum Tropicum, aut Æquinoctiale, vt interlunijs illo toto quadrante vtamur: ſi plenilu-

nium, vt plenilunijs. Conſiderandi ſunt & cardines, & ſtellæ locis vtriſque dominantes, maximeque proximæ fulſiones, applicationeſque, & defluxiones errantium ſtellarum, earumque proprietates, & locorum in quibus verſantur: nec non quos vẽtos commoueant, aut ipſi planetæ, aut ſignorum partes in quibus exiſtunt: præterea in quem ventum vergat, atque inclinet Luna latitudine ſua, ſecundum Eclipticæ obliquitatẽ. Ex quibus omnibus (notatis potioribus) mẽſium generales ſtatus, ac ventos præcognoſcere poterimus.

Tertia ratio eſt ſubtilioris cuiuſdam obſeruationis remiſſionum, & intenſionum, qua notandæ ſunt Solis, Lunæque particulares configurationes, non

ſo-

ſolùm interlunijs, & plenilunijs, ſed etiam harum mediæ: id eſt, quadratæ. Vbi animaduertendum, triduo fere antequam Luna curſu ſuo Soli exæquat, id eſt, triduo ante quadraturas, nonnunquam, & triduo poſt, ſignificationes mutationum ſeſe promere. cum propter hos poſitus, tum, & alios, nimirum trigonos aſpectus, & ſexagonos, ac planetarum cæterorum cū Luna configurationes. Nam ex horum natura conueniēter mutationis proprietas deprehenditur, quæ reſpondet aſpicientium ſtellarum, & ſignorum erga circumdantem nos aerem, ac ventos familiaritati.

Verum harum ipſarum particularium conſtitutionum intenſiones remiſsioneſue fiunt potiſſimum, vbi inerrantiū ſtel-

larum eæ, quæ maxime illustres sunt, & efficaces, mane, aut vesperi fulserint cum ipsoue Sole emerserint, aut decubuerint. Etenim plerūque particularem statum ad modum suarum naturarum immutant.

Idem iudicandum est euenire, vbi lumina cardines transeunt. Ad talem enim eorum habitum horariæ intensiones, & remissiones variantur: sicut ad Lunæ motum æstus maris cientur, atque refluxus: itemque Luna cardines transeunte, vētorum accidunt mutationes, quas ipsa à medio Solis itinere deflectens efficit. Vbique autem hoc tenendum est, quod præeat, ac potior sit prima, atque vniuersalis causa: sequatur vero illa, à qua particularia proficiscūtur accidentia. Tum vero ro-

bo-

boretur, atque intendatur affe-ctio, cum quæ vniuerſali conſti-tutioni dominantur ſtellæ, his à quibus oriuntur particularia, aſpectu, & configuratione ſeſe coniunxerint.

De ſignificatione Meteororum.

CAPVT XII.

PRofuerit, & ad particulariũ ſignificationũ præuiſiones, notare ſigna, quæ iuxta Solem, Lunam, & Stellas apparent. Ac Solem intuebimur orientem, coniectaturi de tempeſtatibus diurnis: occidentem, de nocturnis: de diuturnioribus, cum Luna configuratum. Nam ſingulæ figuræ tempeſtatem, qualis vſque ad proximam futura ſit, declarare conſueuerunt. Si ergo

pura luce, caliginis, varietatis, & nubium expers sol oritur, vel occidit, serenam tempestatem pollicetur. Sin vario orbe, aut flammeo prodierit, abieritue, aut rubentes emiserit radios, siue in rectum exporrectos, siue in sese retortos, aut ex vna parte in subiectis nubibus ea, quæ παρήλια vocantur, formarit, nubesue subrutilo tinxerit colore, & quasi per totas nubes longos extenderit radios, vehementes significat flatus erupturos ab illo angulo, penes quē visa illa constiterint. Niger, aut luridus si ortu, occasuve apparuerit, nubibusque inuolutus, aut area circumdatus ex vna parte, aut parte vtraq. parelijs, aut radios suppallidos, nigrosve sparserit, hyemes minatur, atque imbres.

Lunam

Lunam obſeruabimus in ſuo itinere triduo ante, vel poſt interlunia, aut plenilunia, & medium tempus, quo erga Solem quadratur. Nam ſi tenui puraq. luce nituerit, nihilq. illam circumdederit, ſerenitatem ſpondet. Si tenui rubuerit luce, totaque perſpicua viſa fuerint, etiam ea parte, quæ luce deſtituitur, ventos excitabit inde orituros, quo ipſa declinat. Nigra, ſpiſſa, pallida, hyemes, atque imbres minatur.

Obſeruandæ ſunt & areæ, quæ Lunam quandoque circumdãt. Nam ſi vna fuerit, & pura, paulatimque marceſcens euanuerit, ſerenitatem: ſin duę, aut tres, hyemes ſignificant. Et has quidem, ſi ſubrubræ fuerint, & quaſi perruptæ, cum impetuoſis, ac vehementibus ventis inuaſuras

denotant. Si caliginosæ, ac spissæ, cum niuibus: si luridæ, nigræ, & laceræ, cum vtrisque. Deniq. quo plures fuerint areæ, tanto maiores hyemes portendunt. Errantibus, & inerrantibus splendidioribus circumfusæ areæ; proprietate coloris sui denunciant ea, quæ naturæ ferunt stellarum.

Inerrantium etiam minorum velut congestos aceruos aspiciemus, quo colore, quaque magnitudine videantur. Nam si splendidiores, grandioresque apparuerint solito, quacunque in plaga cæli constiterint, ab ea ventos spiraturos designant. Quin etiam nebulosi gyri, vt in Præsepe, & similes, si cælo sereno, aut exiles sint, aut visum fugiant, aut spissi, densique esse videntur, nimbos: puri vero, &

con-

continuo ſcintillantes, ventos turbulentos prædicunt. Si ſtellarum duarum, quæ vtrinque ad Præſepe cernuntur, Aſinorum appellatione inſignes, vna quæ Septentrionalis eſt non appareat; flabit Aquilo. Si vero altera Auſtralis abdita delituerit, Auſter ſpirabit.

Præterea quæ certis temporibus in cælo ſe oſtendunt, & Oſtenta dicuntur, eorum crinita ſydera ſemper ſquallorem, ventoſque prænunciant: eo quidem vehementiores, quo pluribus in partibus, & ipſorum corpora grandiora fuerint.

Traiectiones, & iaculationes ſtellarum, ſi ab vno angulo ferantur, ab eo vẽtos mox ſequuturos denunciant: ſi occurrant inter ſe, prælia ſuſcitant. Si vero de quatuor plagis proſiliant,

hyemes varias, fulmina, fulgetra, aliaq. huiusmodi adferunt.

Nubes in quibuscunque finibus conspectæ similes floccis lanæ, hyemes sequuturas demonstrant.

Arcus quoque, quocunque tempore extiterint, si serenum sit cælum, hyemes: si hyems adsit, serenitatem pollicentur. Vt autem hæc concludantur, sciendum generalia visa aeris certis temporibus eadem portendere, quæ sunt in superioribus de suis quæque accidentibus explicata. Atque hactenus placuit de generali inspectione vniuersalium, & particularium signorum breuiter disserere. Quod superest, geniturarum iudicia, sicut & ordo postulat, nunc deinceps exequemur.

LIBER TERTIVS PTOLEMÆI.

De conceptu, & edito fœtu.

CAPVT I.

CVM hactenus tractata sit consideratio vniuersalium euentuum, quæ & prior esse dicitur, & sæpe vincit particulares significationes in naturis singulorum hominum, quarum prædictiones vocamus Genethliacas: sciendum est, in vtroque genere similem esse considera-

tio-

tionem,& motuum,& effectuū. Nam & vniuersalium euentuū, & particularium, in singulis hominibus, causa est motus Planetarum, & Solis, ac Lunæ. Sed artificiosa obseruatio motuum, præmonstrat corporum mutationes, si conferantur ad ea, quæ fiunt iuxta transitus syderum habentium similes effectus in aere, nos circumdante. Verum vniuersales causæ efficaciores sunt, particulares non tam sunt efficaces. In vtroque genere autem sunt varia initia, ex quibus prædicimus iuxta astrorum positus, ea, quę significantur. Ac vniuersalium multa sunt initia. Non est enim vnum vrbium, ac regnorum principium: & hæc initia accipimus non semper ab iisdem causis, sed interdum etiam à circumstantijs, & alijs,

quæ

quæ augent causas. Ac fere in omnibus testimonio vtimur eclipsiū, quæ sunt maiores, & magnarum coniunctionum. Singulorum vero hominum habemus initium vnum, & multa. Vnum enim, cum principio nascitur homo, id enim habemus. Accedunt autem deinceps ordine, per gradus ætatis, ad primum initium, multæ significationes aliæ: sed primum initium præstantius est, proprie enim efficit, & corpus, & reliqua initia. Hæc cum ita se habeant, à primo initio cōsiderantur vniuersaliter qualitates corporis: à reliquis initijs sumuntur pro tempore accidentia, secundum magis, & minus, secundum distinctiones ætatis, per gradus.

Initium nascentis hominis, aut est naturale, quo concipitur:

aut est præcipuum potentia, quo editur fœtus ex vtero.

Si tempus conceptus deprehensum est, seu casu, seu obseruatione, magis conuenit positũ syderum, qui tunc fuit, considerare, in iudicandis corporis, & animæ qualitatibus. Postquam enim initio semen consequitur aliquod temperamẽtum ex circumfuso cęlo, etiam si paulatim, cum formatur corpus, fiant alterationes: tamen, quia semen adiungit sibi nutrimentum conueniens in augmentatione, idq. naturaliter commiscet, & sibi attemperat, retinet similitudinem prioris qualitatis.

Si autem tempus illud ignoretur, vt plerumque fit, initium erit egressus ex vtero: Nam & hoc tempus potissimum est, & hac tantum ratione ab altero

initio differt, quod, animaduerso conceptu, prædici possunt ea, quæ præcedūt egressum ex vtero. Ac conceptus quidem inchoatio esse aliqua potest: sed egressus ex vtero, est principale exordium vitæ, tempore posterius: potentia vero, æquale, & præstantius. Et propemodum conceptus, dici posset seminis generatio: egressus autem ex vtero, generatio hominis. Multa enim tunc fœtus adipiscitur, quæ antea in aluo nondum ei aderant: ac propria quidem humanæ naturæ, vt sensuum actiones, & corporis motus.

Etsi autem positus cæli in partu non videatur primùm cōdere naturam: tamen conducit ad hoc, vt fœtus exeat in lucem, postquam conueniente cæli actione maturuit.

Na-

Natura enim, postquam fœtus perfectus est, mouet eum, vt exeat ex vtero, tali positu cæli, qui respondet illi constitutioni, quæ fuit initio conceptus. Itaq. cęli positus in partu, merito existimabitur talia significare: non quia efficiat talem naturam, sed quia necessitate quadam naturali congruit, & similem vim habet.

Cum igitur instituerim, & hanc partem compendio absoluere, iuxta eum ordinem, quem hactenus secutus sum, quantum prædictio possibilis est, declinabimus veterem modum, qui stellarum mixturas tradit: cum ea ratio confusanea, & propemodum infinita sit, si quis singulas examinet, & magis ad coniecturas singularium pertineat, quam ad præcepta vniuersalia.

ſalia. Cum igitur illa inquiſitio pene infinita ſit, & difficilis, omittenda erit. Sed tradam præcepta generalia, ex quibus coniecturæ de ſingulis ſumi poterunt: & exponam effectrices qualitates præcipuas, quantum potero, adcommodatas ad phyſicam rationem. Et cæli locum, iuxta quem humani euentus conſiderantur, tanquam metam proponam, ad quam dirigantur qualitates effectrices: ac præcipuè iuxta cognationem corporum, velut ſagittæ.

Cæterum quid iudicandum ſit, cum multarum ſtellarum lumen miſcetur, relinquemus prudentiæ artificis, tanquam periti ſagittarij.

Primum autem de vniuerſalibus, quæ conſideranda ſunt in partu dicam conuenienti ordi-

ne,

ne, cum quidem ex partu cognosci omnia possunt, quæ naturales caussas habent. Conducet autem, & tempus conceptus cognoscere, ad qualitates temperamenti, ex consideratione conceptus, si quem curiosior scrutatio delectat.

De gradu Ascendentis.

CAPVT II.

CVM autem sæpe dubitetur de prima, & præcipua parte, videlicet de hora, qua fœtus ex vtero egressus est (nam solius astrolabij inspectio potest minutum horæ ostendere) reliqua horarum signandarum instrumenta, quibus plurimi vtuntur, sæpe fallunt: Nam solaria errãt vel quia non sunt rite posita, vel

quia

quia gnomones non recte ad meridianam lineam quadrant. Aquatica vero non constant sibi, propter dissimiles aquarum naturas. Eaq. dissimilitudo varias habet causas. Interdum etiam casu cohibentur, & resistunt. Necesse est igitur tradi rationem, qua inueniri debeat gradus ascendens Zodiaci, secundum physicam, & consentaneam rationem.

Posita igitur hora natalitia inuenta per ascensiones, adiunge coniunctionem, aut oppositionem proxime præcedentem. Et diligenter quęre gradum, seu coniunctionis, seu in oppositione eius luminis, quod supra terram est, cum editur partus. Deinde videndum, quis Planeta sit dominator illius gradus, iuxta eas prærogatiuas, quas supra com-

commemorauimus: videlicet trigonum, domum, exaltationē, fines, fulgorem, aut configurationem: hoc est, quando gradus ille vnam, aut plures prærogatiuas habet, propter quas ei attribuendus sit dominator. Cū igitur planetam aliquem reperimus familiarem illi gradui, propter vnam, aut plures prerogatiuas; videndum est deinde, quem gradum tenuerit planeta partus tempore: & quotus gradus erit, iudicabimus parē gradum in exortu ascendētis signi ascendere. Sin autem duo, vel plures participes sint dominationis, ille eligendus erit, cuius gradus tempore partus propius accesserit ad gradū signi ascendentis; ad huius planetę gradum ascendens constituendum erit.

Si vero duo, aut plures pla-

netæ

netæ in hac propinquitate pares erũt, eligemus eũ, qui propter cardines, & conditionem familiarior eſt aſcendenti. Cum autem longius diſtant gradus huius dominatoris ab horoſcopo, quam à medio cæli; vtemur eo numero ad conſtituendum medium cæli. Hoc conſtituto, & reliquos cardines mutabimus.

Diſtributio doctrinæ de natiuitatibus.

CAPVT III.

HIS expoſitis, ſi quis vniuerſam doctrinam de natiuitatibus diſtribuat, inueniet, de accidentibus, quæ ſecundum naturam eueniunt, & præuideri poſſunt, tradi præcepta, vel de

præ-

præcedentibus natiuitatem, vt de parentibus: vel de præcedentibus, & sequentibus, vt de fratribus: vel de his, quæ in ipso partu accidunt, quorum ratio non est vna, & simplex: vel de his quæ post natiuitatem secutura sunt, quorum ratio magis multiplex est. De his quæ à partu indicantur, quæritur an sit mas, vel fœmina, an sint gemini, aut plures nati, an sit fœtus mõstrosus, an sit durabilis. Postea de his quæ secutura sunt natiuitatem, quæritur de vitæ spacio, & diuturnitate: si quidem hæc quæstio discernenda erit à priore, an recens fœtus nutriri possit. Deinde de figura corporis, de morbis, & læsionibus corporis, de qualitatibus, & inclinationibus animi, de re familiari, de dignitatibus, de studijs, &

actio-

actionibus, de coniugio, de liberis, de amicitijs, de peregrinationibus. Poſtrema de genere mortis quæſtio eſt, vicina ſuperiori quæſtioni de ſpacio vitæ. Sed poſt ceteras queſtiones hoc tradi ſolet.

De his ſummatim dicam, exponamq. nudas qualitates effectrices, ac omittam ea, quæ non habent ex natura cauſam probabilem, quæ tamen multi curioſe, ac præter rem ſcrutantur: nec accerſam diuinationes, quæ ex ſortibus, aut numeris ſumuntur, quæ nullam habent ratione͂, ſed ea tradam quæ habe͂t exploratam certitudinem propter aſtrorum poſitus, & locoru͂ proprietates: eruntque præcepta vniuerſalia. Nam ſi quis de ſingulis velit præcipere, eadem ſubinde repetenda eſſent.

Primum Praeceptum.

Primùm autem quęrendus eſt Zodiaci locus, qui ſignificat aliquid de nati conditionibus. Vt exẽpli cauſa, de dignitate actionum conſulendum eſt medium cæli: de patre, locus Solis adſpiciendus eſt. Deinde videndum, quis Planeta dominetur illi loco, iuxta quinque prærogatiuas, ex quibus Planetarum dominiũ æſtimatur. Quod ſi vnus habet omnes prærogatiuas, huic tribuendum erit dominium: ſi autem plures planetæ concurrent, præferẽdus eſt is, qui habet plurimas prærogatiuas.

Deinde conſiderandæ ſunt & planetæ dominatoris, & ſignorum naturæ, in quibus ſunt planetæ, & locus dominans. Ac potentia planetæ fit maior, cum po-

positus est efficacior : vel propter positum, quem in mũdo habent : vel propter positum, qui contingit eis in locis natiuitatis. Sũt enim efficaciores propter positum, quem in mundo habent, quando sunt in proprijs signis, & proprijs locis, & quando sunt orientales, & aucti cursu. Præterea plus valent propter positum in natiuitate, quando sunt in cardinibus, quam in domibus succedentibus. Præcipua vero loca sunt, ascendẽs, & medium cæli. Imbecilliores vero sunt, propter positum in mũdo, quando in locis alienis, & non cognatis, & cum sunt occidentales, & diminuti cursu. Sed imbecilliores sunt propter positũ in natiuitate, quando cadunt à cardinibus.

Porro ad iudicandum tem-

pus euentuum, consideretur, an sint matutini, aut vespertini, ad Solem, & horoscopum. Nam quadrantes, qui Solem, & horoscopum præcedunt, & his oppositi è regione, matutini sunt, reliqua loca, & sequentia sunt vespertina: & an sint in cardinibus, aut succedentibus domibus. Nam cum sunt matutini, aut in cardinibus, habent initia celeriora: vespertini vero, aut in succedentibus domibus habent tardiores effectus.

De parentibus.

CAPVT IV.

CViuslibet loci præstantia, quam in speciali consideratione semper attendere conuenit, ita se habet. Nũc vero incipie-

cipiemus à primo capite, iuxta inſtitutum ordinem, dicturi videlicet de parentibus. Sol, & Saturnus conueniunt patri ſecundum naturam, Luna, & Venus matri. Harum ſtellarum conditio inter ſeſe, & erga alias, ſignificat accidentia parentum. Et de fortuna, ac diuitijs eorum iudicatur ex comitatu, qui circundat lumina. Significatur enim illuſtris, & ſplendida fortuna, cum benefici planetæ circumdant lumina in ijſdẽ ſignis, aut ſequentibus conditionis eiuſdem: ac præcipue cum prope Solem ſunt matutini, prope Lunam veſpertini, fauſti, & nõ impediti. Cum autem Saturnus, & Venus ſunt orientales, & in proprio fulgore, aut in cardine, ſignificant vtriuſque parentis manifeſtam felicitatem,

iuxta cuiusque proprietatem.

Sed si lumina, nec iunguntur alijs planetis, nec comitatum habent, significant abiectos, & ingloriros parẽtes: ac præcipue, cum Venus, & Saturnus infeliciter positi sunt.

Sin autem habent comites, non quidem suæ naturæ, vt cum Mars ascendit post Solem, aut Saturnus post Lunam: aut si beneficæ stellæ, & quæ sunt eiusdẽ conditionis, non sunt bene positæ, indicio sunt, parentum vitam esse mediocrem, & inæqualem. Sed si pars fortunæ, de qua postea dicam, conuenit cum his stellis, quæ comitantur Solem, aut Venerem, recipient salua patrimonia. Sin autem non cõgruit, aut contraria est, aut nullæ sunt comites, aut sunt maleficæ, patrimonium parentum

non

non erit eis vtile, aut etiam damnoſum.

De ætate parentum iudicium faciendum eſt ex poſitu planetarum.

Cum enim Iuppiter, aut Venus intuentur fauſto adſpectu Solem, aut Saturnum, aut Saturnus Solem fæliciter adſpicit, ſeu coniunctus ei, ſeu ſextili adſpectu, ſeu trigono, cum nõ ſunt abiecti in locis infauſtis, coniectura eſt, parentes fore longæuos. Secus eſt autem, ſi fuerint infirmi, abiecti in locis infauſtis. Neque tamen admodum cito extinguentur parentes.

Sed ſi ſecus erit, & Mars eleuabitur ſupra Solem, aut Saturnum, aut aſcendet poſt eos; aut Saturnus non congruet cum Sole, ſed aut oppoſitus, aut quadrato adſpectu eum adſpiciet, &

ſunt in locis cadentibus, ſignificant parentes debiles.

Sed ſi ſint in cardinibus, aut in ſuccedentibus domibus, ſignificant parentes fore breuis vitæ, aut certis morbis conflictantes. Si ſint in primis cardinibus, videlicet in horoſcopo, & medio cæli, & locis ſuccedentibus, erunt breuis vitæ.

Nam Mars adſpiciẽs Solem, vt diximus, cito necat parentes, aut lædit oculos. Sed cum Saturnum adſpicit, aut in mortẽ, aut in putridas febres, aut in læſiones per vulnera, & vſtiones conijcit. Sed cum Saturnus adſpicit infeliciter ſolem; adfert mortem patri per morbos, aut per malorum humorum collectiones.

De matre vero, ſi Iuppiter, Lunam, aut Venerem aliquo

modo

modo adſpexerit, aut Venus adſpicit Lunam ſextili, aut trigono adſpectu, aut eſt ei iuncta, cum ſint in locis fauſtis, ſignificant matrem fore longæuam. Sed ſi Mars adſpicit Lunam, aut Venerem, ſuccedens ei, aut quadrato adſpectu intuens, vel oppoſitus: aut Saturnus ſolam Lunam ſic adſpicit, cum ſunt diminuti curſu, aut in domibus cadentibus, conijciunt matrem in morbos tantum, & imbecillitates. Sed cum ſunt aucti curſu, vel in cardinibus, ſignificant breuem vitã matribus, aut ſignificant, obnoxias fore ſonticis morbis. Tunc enim portendunt breuem vitã, cum ſint in oriente, aut in ſuccedentibus domibus: ſed ſontici morbi portenduntur, cum illi ſunt in occidente. Nam Mars ſic aſpiciens Lunam poſitam in

oriente, significat subitas mortes matrum,& vulnera in facie. Sed si aspexerit Lunam occidẽtalem, mortes adfert per abortus,& talia: & lacerationes, aut vstiones corporis. Cum autem adspicit Venerẽ, adfert lethales febres, & morbos ex obscuris causis,& caligines, & subitas ægritudines.

Cum autem Saturnus adspicit Lunam,significat mortem,& morbos. Cum enim Luna est in oriente, significat putridas febres: cum Luna est in occasu, significat morbos vteri, & arrodentes fluxus.

Sed ad singulariũ prædictiones de morbis,assumi etiam debet signorum qualitas in quibus sunt planetæ, qui sunt auctores morborum: quæ in ipsa natiuitate commodius inquiri potest.

Præ-

Præterea die magis Solem, & Venerẽ, nocte vtro Saturnum, & Lunam magis obſeruabimus.

Reliquum eſt autem in particulari inquiſitione, vt ſumatur ſignificator proprius matris, aut patris, & ponatur in horoſcopo tanquam in geneſi parentum, & inde reliquæ domus, & præcipuæ ſignificationes conſtituantur.

Cæterum, & hic, & alibi ſemper regula tenenda eſt, de planetarum mixtione. Si plures ſunt planetæ, & diuerſæ naturæ in loco ſignificante, quærendum eſt, cuius virtus plura habeat ſuffragia, aut, ſi ſunt ęqualia ſuffragia, mixtas ex ipſis qualitates conuenienter ratiocinemur.

Sed ſi diſtant, attribuamus ſingulis certorum temporum eventus: priores matutinis, tardiores veſpertinis. Neceſſe eſt

autem, ſtatim ab initio congrue-re ſtellas loci quæſiti, & cęteras, quæ principalem vim habent. Et quæ non ab initio congruit, nullam vim habet. Quo verō tē-pore euentus futurus ſit, non ſolum ex ſignificatore ſciemus, ſed etiam ex poſitu ad ſolem, & angulis mundi.

De fratribus.

CAPVT V.

Ex quo loco coniecturæ de parentibus ſumantur, dictū eſt. De fratribus vero, ſi quis generali inueſtigatione contentus erit, nec ſupra quam poſſibile eſt, numerū, & particularia arte quæret, phyſica ratione de germanis, & ex eadem matre natis ſumet iudicium, ex ſigno M. C.

& ma-

& materno loco: hoc eſt, excipiente Venerem interdiu, & noctu lunam. Cum enim id ſignum, & ſuccedens ſignificent matrẽ, & eius liberos, erit idem fratrũ locus. Si igitur beneficæ illum locum adſpiciũt, multos fratres prædicemus, coniecturam faciẽtes à multitudine ſtellarum, & ex ſignis, refert enim, vtrum ſit vna figura, an bicorporea.

Sin autem maleficæ ſtellæ ſupra hunc locum eleuatæ fuerint, aut fuerint oppoſitæ ex diametro, ſignificabũt paucos fratres. Adſumunt autem & Solem. Præterea ſi in cardinibus ſit oppoſitio, & maxime ſi in aſcẽdente ſit Saturnus, ſignificat primogenitis: ſin autem Mars ibi erit, reliquis mortem minatur.

Sed planetæ datores fratrum ſi iuxta mundi poſitum bene ſe

ha-

habebunt, fratres dabũt forma, & gloria præstantes. E' contra vero, sordidos, & obscuros. Sin autem maleficæ stellæ supra datrices eleuatæ fuerint, aut succedent eis, dabunt non durabiles, masculæ iuxta positum mundi fratres, fœminæ vero sorores. Ac sitæ in ortu, significãt prioribus: sitæ vero in occasu, significant posterioribus. Præterea si datrices stellæ feliciter adspiciunt signum, quod dominatur fratribus, concordiam fratrum significat. Si autem congruit cum parte fortunę, significat societatem facultatum. Sed si nullis adspectibus coniunctæ fuerint, aut oppositæ, significant odia mutua, æmulationem, & vniuersaliter insidias.

Cæterum si quis particularia curiosius scrutari volet, datri-

centſtellam collocet in horoſcopo, facto themate, vt in geneſi.

De maſculis, & fœmellis.

CAPVT VI.

CVm iuxta ordinem noſtræ cõſiderationis tradita iam ſit doctrina de fratribus cõuenti, & naturali modo, reliquum fuerit ordiri ea, quæ accidunt in ipſa generatione. Ac primùm tradam bræuia præcepta de maſculis, & fœminis.

Sumitur autem iudicium non ab vna re, ſed ab vtroque luminari, & ab horoſcopo, & ſtellis habentibus cognationem cum horoſcopo, præcipue in figura conceptus: obſcurius autem in figura editi partus.

In ſumma vero obſeruandum eſt, vtrum prædicta tria loca, & ſtellæ dominatrices, ſeu plures, ſeu omnes, ſint natura maſculæ, an vero fœmineæ. Inde iudicandum eſt. Sunt enim diſcernendæ ſtellæ, quemadmodum in primis elementis huius artis dixi, maſculas, aut fœminas ex natura ſignorum, aut ex planetarum natura, aut ex poſitu mundano iudicari.

Nam in ortu ſunt maſculæ, in occaſu fœmineæ. Præterea cum Solem antecedunt, ſunt maſculæ: cũ ſequuntur, fœmineæ ſunt. Per hæc omnia, faciẽda eſt coniectura, quæ ſtellæ vim præcipuam habeant ad ſignificandum ſexum.

De

De geminis.

CAPVT VII.

ET cum naſcuntur gemini, aut plures, ad eundem modum, obſeruanda ſunt duo lumina, & horoſcopus. Naſcuntur enim plures, propter commixtiones, cum duobus, aut tribus locis inſignibus, ſunt ſigna bicorporea: & maxime, quoniam planetæ dominatores eundem locum adſpiciunt, aut duo ſunt in ſignis bicorporeis, aut duo pluresue planetæ coniuncti ſunt. Quando autem in locis inſignibus ſunt bicorporea ſigna, & plures planetæ ea adſpiciunt, tunc naſcuntur etiã plures duobus. Ac numerus quidem ſumitur à planeta dominante, colla-

ta numeri ratione. Sed sexus iudicatur ex planetis intuentibus Solem, aut Lunam, aut horoscopum: qui quando masculos, quãdo fœminas significent, anteadictum est.

Cum autem talis dispositio non adiungit ad lumina cardinẽ horoscopi, talis in matre dispositio plerũque geminos, aut etiã plures procreat. Ac peculiariter tres mares, qualis est tergeminorum generatio, gignunt positi in bicorporeis. in locis dictis, Saturnus, Iuppiter, & Mars: tres fœmellas, qualis est Charitum generatio, pariunt Venus, Luna, & Mercurius effœminatus. Duo mares, & vnam fœmellam, qualis fuit generatio Castoris, Pollucis, & Helenæ, gignunt, Saturnus, Iuppiter, & Venus. Duas fœmellas, & vnum marem, qualis est

est generatio Cereris. Proserpinæ, & Bacchi, gignunt Venus, Lũna, & Mars.

Sed hi fœtus plerunque immaturi eduntur, & sæpe membra monstrosa adferunt. Et quidam eduntur inusitato more, propter talium accidentium concursum.

De monstris.

CAPVT VIII.

NOn aliena est doctrina de monstris, ab hoc loco. Primum enim in his lumina reperientur procul remota, & nullo modo aspicientia horoscopum, & cardines occupati à maleficis stellis.

Cum igitur talis dispositio se offeret, vt fit sępe etiam in nati-

uita-

uitatibus,alijs fordidis,& infauftis, vt maxime non fint monftrofæ, confideranda eft præcedens coniunctio, aut oppofitio, & dominatores earum, & natiuitatis dominator. Si igitur natiuitatis fignificator,& Luna, & horofcopus, aut plures, nullam habent cognationem cum dominatore præcedentis coniunctionis,aut oppofitionis, nafcitur fœtus perplexæ naturæ, feu monftrofus.

His ita fe habentibus, cũ lumina funt in fignis beftialibus, & in cardinibus duo malefici, quod nafcitur, non habebit humanam naturam. Cumq. nulla benefica ftella adfpiciet lumina, fed tantum maleficæ, quod nafcitur prorfus erit immane, & habens feram naturam, & nocẽdi cupidam. Sed fi adfpiciunt

Iup-

Iuppiter, aut Venus, naſcetur quiddam, quod ſuperſtitione vertetur in omen: eritque ſimile cani, aut feli, aut ſimiæ. Sin adſpexerit Mercurius, imitabitur naturam eorum, quæ ſunt vſui hominibus, vt volucrum, aut porcorum, aut caprarum, aut boum, aut ſimile quiddam. Sin autem lumina fuerint in ſignis humanis, nec tamen cæteræ ſtellæ cognationē cum illis habebunt, naſcentur monſtra hominum iuxta qualitatem, & figuram ſignorum, in quibus ſunt maleficæ gubernantes lumina, aut cardines. Si nulla benefica adſpicit illa loca, naſcūtur prorſus fatua, & monſtroſa. Sin autē ea Iuppiter, aut Venus adſpiciunt, naſcetur monſtrum ſpecioſius, vt hermaphroditi, aut balbutientes. Si autem adſpicit

ea

ea Mercurius, ſignificat diuinatores, & qui ad quæſtum conferunt diuinationes. Solùs autem Mercurius infauſto loco, gignit mutos, ac ſurdos, interdum etiam aſtutos, & veteratores.

De natis, qui nutriri non poſſunt, ſed mox extinguuntur.

CAPVT IX.

Reliqua eſt inter ea, quæ in ipſo partu ſpectantur, conſideratio, de nutricatione, quam diſtingui oportet. Interdũ enim hæc quæſtio pertinet ad doctrinam de longitudine vitæ. Quia hoc, de quo agimus, vtrique quæſtioni adfine eſt. Aliquando vero ſeiuncta eſt, quia differunt ſpacia, de quibus hic diſſeritur.

Cum enim de longitudine vitæ quęritur, de his agitur, quos ſenſibili tempore duraturos eſſe exiſtimamus: hoc eſt, annuo circuitu. tale enim tempus eſt annus. Tempus vero magis imbecillium ſunt menſes, dies, & horæ. Doctrina vero de ijs, quibus non prodeſt nutricatio, intelligitur de nato non perueniente ad illud tempus, ſed, propter excellens detrimentum, ſtatim moriente à partu.

Altera igitur quæſtio ſubtiliorem habet conſiderationem, hæc craſſiorem.

Cum enim alterum lumen eſt in cardine, & ſimul eſt planeta maleficus, aut diſtat longitudine, exacte efficiens trigonum duorum æqualium laterum, nec adſpectus interueniat benefici planetæ, & dominator luminum

fit

ſit in locis maleficorum, nutricatio deſtituet natum, & mox morietur.

Sin autem non efficiet hic poſitus triangulum duorum æqualium laterum, ſed ſuccedent luminibus radij maleficorum, & duo fuerint, lædantque, vel alterum lumen, vel ambo, vel ſuccedendo, vel in oppoſitione, vel per vices, altera malefica, alterum lumen; vel altera ſit oppoſita, altera vero ſuccedens: deerit nutricatio, quia multitudo detrimentorum impedit vtilitatem, quæ erat ex diſtantia ſuccedentis, ad durationem vitæ. Maxime vero Mars lędit Solem ſuccedēs, Lunam vero Saturnus. E contra vero in oppoſitione, aut cum ſuperiore loco ponuntur maleficæ, Solem maxime lædit Saturnus, Lunam vero

Mars;

Mars: maxime si occupent loca luminum, aut dominatoris Horoscopi. Si autem duæ fuerint oppositiones, ita vt in cardinibus sint lumina, & maleficæ efficiant trigonum duorum ęqualium laterum, nascuntur, vel mortui, vel semiuiui.

Cum autem lumina discedũt ab aliqua coniunctione beneficarum, aut alioqui eas feliciter adspiciunt, & radios spargunt in præcedentia loca, viuet natus tanto spacio, quantus est numerus graduum inter prorogatorē, & proximam maleficam, tot videlicet menses, dies, vel horas, pro modo, & viribus causarum nocentium.

Cum autem maleficæ spargũt radios in loca priora luminibus, & beneficæ in sequentia, natus durabit, & viuet.

Rurſus cum maleficæ eleuantur ſupra beneficas, ſignum eſt detrimenti,& ſubiectionis.Cum autem beneficæ ſuperant, natus viuet quidem,ſed alienis parentibus ſubditus erit.

Cum autem benefica aliqua, aut ortum, aut applicationem aliquam habet ad Lunam,& malefica eſt in occāſu, natus nutrietur à parentibus ſuis.

Eodem modo iudicetur, ſi multi ſimul naſcentur.Cum aliquod lumen, quod aſpicit cæteras ſtellas, in occāſu eſt, naſcetur ſemiuiuus, aut informis caro,& immatura. Cum autem maleficæ eleuātur ſupra lumen, natus, nec nutrietur,nec viuet, obnoxius cauſis quas dixi.

De

De vitæ spacio.

CAPVT X.

INter ea, quæ considerantur post partum, præcipua quæstio est de vitæ spacio. Ridiculum est enim pronunciare de moribus, atque actionibus nati, qui non peruenturus est ad annos, quibus actiones illæ congruunt. Sed hæc doctrina non est simplex, nec facilis: sed sumitur varie à stellarum dominantium prærogatiuis.

Modus autem maxime consentaneus naturalibus rationibus est, qui sumitur ex prorogatore, & ex dominatore prorogatoris, ac rursus ex locis, & stellis interficientibus.

De loco prorogatore.

CAPVT XI.

PRimum quidem existimandum est, locos prorogatores esse, in quibus est stella acceptura dominiũ prorogationis: horoscopum, à quinque partibus supra Horizontem, vsque ad reliquas quinque, & viginti sequẽtes, & domum vndecimam, cui nomen est Bonus genius, & in dextra parte aspicit hexagono adspectu ascendens: item medium cæli, quod quadratu adspectu ascendens intuetur. Item nonam domum, cui nomen est Deus, ac trigono adspectu horoscopum adspicit. Item occasũ, qui oppositus est horoscopo.

Cum autem quærimus in his

locis

locis potétiſſimum, primus erit medium cæli: deinde horoſcopus, poſtea vndecima domus, ſuccedens medio cæli: deinde occaſus, poſtea nona domus antecedens medium cæli.

Nam omnia loca ſub terra probabiliter reijcimus, quod ad hanc poteſtatem attinet: nec probamus, niſi ea. quæ ſupra terram aſcenderunt, atque apparent. Imò nec locum ſupra terrã, qui non adſpicit aſcendens, ſed ocioſus dicitur, aſſumere prodeſt: nec duodecima, quæ vocatur, Malus genius, quia ſtellas, quæ ab horizonte proceſſerunt, turbidas reddit, & ab angulo cadit: & cum exhalant in eum ex terra vapores humidi, denſi, & caliginoſi, propter quos nec color, nec magnitudo ſtellarum conſpici poteſt. Deinde vero ad

prorogatorem ad sumenda sunt quatuor præcipua loca, videlicet Solis, Lunæ, horoscopus pars fortunę, & horum dominatores.

De parte fortunæ.

CAPVT XII.

SVmes autem partem fortunæ à numero graduũ, die, & nocte, à Sole, ad Lunam: sic videlicet, vt quantum distant Sol, & Luna, tantum constituas interuallum inter horoscopum, & partem fortunæ, iuxta successionem signorum: ac vbi finis erit eius computationis, is gradus eius signi, & is locus erit pars fortunæ. Quem igitur positum habet Sol ad horizontem, hunc habet & Luna ad partem fortunæ, & erit pars fortunæ Lu-

naris

naris horoſcopus. Conſiderari autem debet, quod lumen ſequatur alterum in ſucceſſione ſignorum. Si enim Luna ſequitur Solem ſecundum ſucceſsionem ſignorum, numeretur, & pars fortunæ ab horoſcopo, ſecundũ ſucceſſionem ſignorum. Sed ſi Luna antecedit Solem, numeretur & pars fortunæ ab horoſcopo, contra ſucceſſiones ſignorum.

Fortaſſis autem idem hoc valet apud ſcriptorem, noctu natis à Luna ad Solem numerandum eſſe, & è contra ab horoſcopo contra ſucceſſionem ſignorum: ſic idem erit locus partis fortunæ, & eadem ratio poſitus inuenietur.

Quot sint prorogatores.

CAPVT XIII.

INterdiu Sol anteferēdus est, si tamen erit in locis prorogatorijs. Sed si non erit in locis prorogatorijs, Luna sumatur. Sin autem neque hanc sumere possumus, planetas sumito, qui potiorem habent rationem dominij, collatos ad positum Solis, & præcedentem coniunctionem, & horoscopum: hoc est, cum sint quinque modi dignitatum, planeta eligatur, qui plures habet dignitates. Sin autem illis modis vti non poteris, tandem sumatur horoscopus.

In nocte primum eligito Lunam, deinde Solem, postea planetas antecellentes dignitate,

in

in statione dominij collatos ad Lunam, & præcedentem oppositionem, & ad partem fortunæ. Sin autem proxime antecessit coniũctio, sumatur horoscopus. Sed si oppositio præcessit, sumatur pars fortunæ, aut certe horoscopus erit prorogator.

Sed si ambo lumina, & dominator erit in locis prorogatoriis, sumatur lumen, quod maiorem habet potestatem. Dominator vero tunc tantum antefertur vtrique lumini, quando loci dignitate præpollet, & rationem dominii habet, iuxta ambas electiones.

De modis prorogationis.

CAPVT XIV.

INuento prorogatore, duo modi sumendi sunt. alter se-

cundum ordinem ſignorum, qui vocatur proiectio radiorum, cũ videlicet prorogator eſt in locis orientalibus, à medio cæli, vſque ad aſcendens: alter vero, & ſecũdum ordinem ſignorum, & contra iuxta rationem horalem, cum videlicet prorogator eſt in locis cadentibus à medio cæli.

Sunt autẽ interficientes gradus, qui contra ordinem ſignorũ inueniuntur, in ſolius occaſus horizonte, quia dominum vitæ abſcondunt. Stellæ vero, vel occurrentes, vel adiuuantes, tantum auferunt, aut addũt aliquos annos ijs, qui per prorogatorem collecti ſunt, vſque ad occaſum prorogatoris. Eo autem non occidunt, quia non ipſæ vadunt ad prorogatorem, ſed prorogator ad eas. Ac beneficæ addunt

annos

annos, maleficæ diminuũt. Mercurius vero vtris adiunctus fuerit, hos adiuuabit.

De numero vero additionis, aut ſubtractionis, conſiderandus eſt gradus prorogatoris. Quot enim partes horales erũt illius gradus, interdiu diurnæ, noctu vero nocturnæ, tanta erit annorum integra ſumma. Id autem ita intelligendum eſt, quaſi ſit in ortu gradus ille. Sed ſi non eſt in ortu, pro proportione fiat diſtantię ſubtractio, ita vt in occaſu hæc ſumma in nihilum deſinat.

Sed ſecundnm ſucceſsionem ſignorum interficiunt loca maleficarum ſtellarum Saturni, & Martis, ſiue corporibus occurrant, ſiue quadrato adſpectu, aut ex oppoſito intueantur prorogatorem. Interdum & ſexangu-

lus adſpectus idē valet, ab obē-dientibus, aut videntibus ſignis proficiſcens. Et quadratus ad locum prorogatorem ſecundum ordinem ſignorum idem valet. Interdum, & ſexangulus interficit, adflictus à tardis aſcēſionibus. Trigonus vero, adflictus à breuioribus aſcenſionibus. Et cum Luna eſt prorogatrix, Solis locus fit interfector. Nam occurſus eorum contrarij interficiunt, & conuenientes ſeruant, cum ad prorogatorem accedunt. Neque tamen ſemper occidunt, ſed cum ſunt adflicti. Impediuntur enim, cum in fines beneficarum incurrunt, aut cum benefica adſpexerit quadrato adſpectu, aut trigono, aut oppoſito gradu, interfectorem: aut cū Iuppiter vicinius eſt ſecundum ordinem ſignorum citra duode-

cim

cim gradus, aut Venus citra octo.

Et cum prorogator, & interfector in vno gradu ſunt, ſed nõ in eadem latitudine, cum igitur vtrinque ſunt iuuantia, aut ininterficientia, videndnm eſt, quę pars habeat fortiores opitulatores, vel numero, vel potentia. Numero præſtat ea pars, in qua plures ſenſibiliter coniũcti ſunt: ſed viribus præſtat illa, in qua planetæ ſunt, aut iuuantes in proprijs ſignis, aut interficientes in alienis, maxime vero, quãdo iuuantes ſunt orientales, interficientes vero ſunt occidentales.

Vniuerſaliter autem nulli adſumendi ſunt, qui ſunt ſub radijs, neque ad interfectionem, neque ad auxilium: niſi cum Luna eſt prorogatrix, & Sol ſit

in-

interfector, quando hic à malefica deprauatur, præsertim si benefica non adiuuet, aut mitiget malum.

De numero annorum nati.

CAPVT XV.

NVmerus annorum sumitur ex interuallo inter locum prorogantem, & interfectorem: non simpliciter, nec temere, vt multi tradiderunt, ex ascensionibus quibuscunque, & quolibet gradu. Id enim tunc valet, cum ipse horizon ascendens fuerit prorogator, aut aliqua stella simul exoriens, aut aliquis locus, qui est in ortu, secundum hoc ascendens.

Vnus enim hic modus physicè consideranti, propositus est ob-

obstruare, quot graduum ex Æquinoctialis circuli gradibus sit locus stellæ, vel figuræ sequentis in genesi, ad præcedentem. Nam circuli Æquinoctialis tempora æqualiter horizontem, & meridianum percurrunt, & ab his æqualiter sumi posſunt elongationes. Conuenienter autem pro quolibet gradu sumes vnum annum.

Quando igitur in ipso orientis cardine fuerit prorogator, & locus præcedens, conuenit accipere tēpora Æquinoctialis cooorientia cum toto arcu Zodiaci, qui prorogatori, & interfectori intercedit. Tot enim vbi præterierint tempora Æquinoctialis, interfector ad locum prorogatoris, hoc est, ad cardinem oriētis potuerit. Quando in meridianum prorogator inciderit, ex ascen-

aſcenſionibus ſpherę rectę eruen-
da ſunt tempora Æquinoctialis,
quæ cum confini Zodiaci arcu
meridianum præteruehuntur. Si
vero cardinem occiduũ tenue-
rit, ea ſumenda tempora ſunt,
quæ cum arcu diſtantiæ proro-
gatoris,& interfectoris merguntur:
hoc eſt, quæ cum oppoſito
euehuntur.

At ſi locus præcedens in his
tribus cardinibus non exciterit,
ſed in ſpacia media inciderit,
non tempora aſcendentibus ar-
cubus, aut deſcendentibus, aut
cæli culmen prætereuntibus cõ-
gruentia, ſequentem locum ad
præcedentem deducent, ſed di-
uerſa. Similis enim, & idem lo-
cus eſt, qui ſimilem, & in iiſdem
partibus ſitum habet, & ad ho-
rizontem, & ad meridianum.
Hoc vero proxime accidit his,
qui

quitadũt in vnum hemicycliũ, ex genere eorum, quæ per communes horizontis, & meridiani ſectiones ducuntur: quæ hemicyclia æquali inter ſe diſtantia, horę nimirum ęquali ſpacio diſſident. Perpetuo autem ad illorum hemicycliorum quodcunque,& horizontem ad meridianum Æquator eodem modo inclinatur,perinde,ac ſi circa illas ſectiones conuerteretur. Zodiaci partes contra, & mutãt ſuam ad quodcunque hemicyclium, habitudinem,& inæqualibus tẽporibus vtrobique tranſeũt. Eodemque modo in quamcunque partem à cardinibus prorogator diſtet, tempore non æquali hæc præteruehitur. Vnam tamen conſtituemus viam, qua ſiue ortum tenuerit locus præcedens, ſiue occaſum,ſiuę cæli medium,
ſiue

ſiue alium quemcunque his cardinibus interiectum, numerus temporum Æquinoctialis, qui præcedentem locum ad ſequentem deducat, proportione confici poſſit. Aſſumpta enim Zodiaci parte, quæ in medio cæli eſt, locoque præcedente, & ſequente: primũ conſiderabimus, quot horis inæqualibus abſit à meridiano locus præcedẽs. Has colligemus, ſi partium, quę loco præcedenti, & medio cæli ſupra, vel infra terram intercedunt, aſcenſiones rectas eruemus, & has diſtribuemus in tempora Æqninoctialis, quæ vnam horã inæqualem metiuntur, & conſtituunt diurnam, ſi ſupra terram fuerit locus præcedens: nocturnam, ſi infra horaria tempora ex arcu loci pręcedentis cognoſcemus. Deinde quoniam ſigniferi ar-

arcus, qui ijſdem inæqualibus horis diſtant à meridiano, ſub vno eodemque continentur prę-dictorum circulorum, ſcrutari oportet quot requirantur tempora Æquinoctialis, de arcu, qui ſuccedit meridiano, vt tot conficiantur horæ inæquales, quot horis pręcedens locus Meridianum antecedit: tantumque ſit interuallũ loci ſequentis à Meridiano, quantum præcedentis. His comprehenſis, inueſtigabimur rurſus ex aſcẽſionibus ſphęre rectæ, quot tẽporibus Æquinoctialis pars ſequens ſecũdum verum, & primũ ſitũ, ab eodem meridiano diſtet, & quot hæc horas inæquales prioribus horis partis pręcedentis ęquales conſtituant. Tandem multiplicabimus has ipſas horas quoque in horaria tempora partis ſequentis,

tis, (assumptis horis diurnis, quando fit collatio ad medium cæli: nocturnis, quando ad imum cæli) differentia temporum vtriusque distantiæ ostēdet quęsitam annorum multitudinem.

Exemplum.

Vt quod diximus, fiat euidentius sit exempli causa locus pręcedens principium Arietis, sequens principium Geminorum, regio, in qua dies maximus est horarum quatuordecim. Horaria ergo magnitudo principij Geminorum est septemdecim graduum octo scrupulorum. Oriatur autem primo initium Arietis, vt cæli culmen principium Capricorni obsideat. Et distet à cæli culmine principiū Geminorum, temporibus æqualibus centum quadraginta sep-

tem

te, scrupulis quadraginta octo. Quoniam igitur Arietis principium à cęli supremo fastigio sex horis inęqualibus diffidet, idcirco has si ducamus in septemdecim tempora Æquinoctialis, & octo scrupula, (tot enim vni horæ inæquali congruunt, æstimata diei quantitate ab initio Geminorum à cæli culmine) conficiemus, & huius distantiæ centum & duo tempora, scrupula quadraginta octo. Excessus, quo illa superãt hæc, temporum est quadraginta quinque, quibus exactis, sequens locus deuoluetur ad præcedentem. Tot vero sunt etiam tempora ascensionum Arietis, & Tauri, postea quam locus prorogator collocatur in horoscopo. Similiter consistat in cæli culmine principium Arietis, vt secundũ primum sitũ à

me-

meridiano ſupra terram abſit initium Geminorum quinquaginta octo temporibus Æquinoctialis. Quoniam igitur, vt ſecũdo poſuimus, locus prorogator cæli faſtigium obtinet, habemus prioris diſtantiæ eum ipſum exceſſum quinquaginta octo temporum: quibus cum eo, quod in cæli medio ſit locus prorogator, meridianum prętereuehuntur Aries, & Taurus.

Rurſus transferatur principium Arietis in occaſum, vt in medium cæli redigatur initium Cãcri. Diſsideat vero à cæli culmine initium Geminorum, in præcedentia temporibus Æquinoctialis triginta duobus, ſcrupulis duodecim. Quoniam igitur rurſus interuallum principij Arietis in cardine occiduo cõſiſtentis, & culminis cæli eſt hora-

rarum ſex inæqualium, ſi decies ſepties has auxerimus, comparabimus tempora Æquinoctialis centum duo, ſcrupula quadraginta octo: quibus aberit à meridiano principiũ Geminorum, quando occiderit. Sed ſitu primo ab eodem in eandem partem abfuit temporibus triginta duobus, ſcrupulis duodecim, in temporibus igitur ſeptuaginta, ſcrupulis triginta ſex ſupra terram in occaſum feretur, quibus temporibus decumbunt ſub occaſum Aries, & Taurus: & è regione efferuntur oppoſita ſigna Libræ, & Scorpij.

Nunc remoueatur à cardinibus principium Arietis: ſtatuaturque in medio aliquo ſpacio. Exempli gratia, diſtet in præcedentia à Meridiano horis inęqualibus tribus, vt cęli culmen

oc-

occupet Tauri pars decima o-
ctaua. Distet vero primo situ
initium Geminorum à cæli fa-
stigio, in consequentia tempo-
ribus Æquinoctialis tredecim.
Si igitur rursus horas tres am-
plificauerimus septemdecim tē-
poribus, octo scrupulis, distabit
secundo positu principium Ge-
minorum à meridiano in præ-
cedentia temporibus quinqua-
ginta & vno, scrupulis viginti
quatuor: quibus tredecim iun-
cta, conficiunt sexaginta qua-
tuor tempora, viginti quatuor
scrupula. Absoluerat autem, cū
oriretur locus prorogator, qua-
draginta quinque tempora: cum
cæli culmen adiret quinquagin-
ta octo, in occasu septuaginta.
Ergo ratione loci, quem inter
cæli medium, & occasum ei as-
signauimus, discrepat numerus
tem-

temporum ab vtriusque cardinis temporibus; Est enim sexaginta quatuor temporum. Differt vero secundum rationem exceſſus trium horarum, & siquidem in integris quadrantibus secundum cardines acceptis, duodecim est temporum differentia, in distantia triũ horarum, erit temporum sex.

Quia vero eadem ferè ratio in omnibus seruatur, alia ad eũdem modum simpliciore via vti poſſumus. Etenim rursus cum oritur pars præcedens, ascensionibus vtemur vsque ad partem sequentem: cum in occasu est, descensionibus: cum in cæli culmine eminet, sphæræ rectæ ascẽsiones aſſumemus. Quando vero in medijs horum interstitijs hęserit, qualis est in exemplo priori situs Arietis, primùm capie-

mus tempora vtrique angulo, iuxta quos consistit prorogator, congruentia, ac si in ipsis versaretur cardinibus. Inuenimus autem, si post culmen cæli supra terram posuerimus initiū Arietis intra medium cæli, & occidentem, congruentia ad hunc situm tēpora sexaginta quatuor. At conuenientia ad situm prorogatoris in cæli culmine tempora quinquaginta octo, ad positum eiusdem in occasu septuaginta reperiemus. Deinde inquiremus, quot horis inæqualibus ab alterutro cardine præcedens pars distet: Quanta enim horæ illæ fuerint pars integri quadrantis, qui sex horis constat, tantam partem detractam à differētia, qua cardinis vtriusque tempora inter se discrepāt, vel adijciemus, vel auferemus à car-

cardine, ad quem locus præcedens refertur. Vt in exemplo priore, quoniam cardinum propositorum differentia est temporum duodecim, & locus præcedẽs tribus horis inæqualibus ab vtroque cardine dissidet, quæ sunt dimidia pars de sex horis: detracto igitur dimidio etiam de cardinum differentia, nimirũ ex duodecim, eoque, vel accommodato ad quinquaginta octo, vel subducto ex septuaginta, excessum sexaginta quatuor temporum colligemus. Si vero duabus inæqualibus horis ab alterutro cardinum abesset, cum duæ horæ sunt triens horarum sex, triente ex duodecim (quanta est differentia angulorum) deducto, eoq. vel adiecto quinquaginta octo tẽporibus, si distantia à medio cæli æstimetur,

vel adempto ex ſeptuaginta te-poribus, ſi ab occaſu interuallũ conſideretur, congruentem illi ſitui numerum cõficiemus. Hoc modo interiectorum temporum magnitudo conuenienter perueſtiganda eſt.

Diſcernemus vero deinceps ab vnaquaque prædictarum obuiationum, aut demerſionũ interfectrices, aut climactericas, aliaſue tranſitiones ordine, ſumpto initio ab ijs, quę breuiſsimo tempore finiuntur: propterea quod his obuiationes, vel affliguntur, vel iuuantur ad eum, quem diximus modum: tum propter exitum temporum qualibet obuiatione ſignificatorũ. Afflictis enim locis, & in annorum exitu ſtellis inficientibus præcipua loca, mortem certè: Si vero alterutra harum opi-

tuletur

tolletur naturæ humanæ laborãti, magnos assultus, & periculosos: Si vtrumque iuuet, languores tantum, aut nocumenta, vel euacuationes, quæ desinunt, expectare oportet. Sed qualia hæc futura sint, ex locorum occurrẽtium habitudine, atque conuenientia ad genituræ positus, colligendum. Nihil vero prohibet, quin interdum dissidentibus ijs, penes quos est facultas interimendi, euentuum vehemẽtiam, aut imbecillitatem coniectari possimus, aut singulis obuiationibus obseruatis, & æstimatis, aut ijs maxime, quæ vel ad euẽtus eaque, quæ sequutura sunt, plurimum pro virium magnitudine conferunt, vel in cæteris obuiationibus omnibus vim præcipuam habent.

De forma, & temperamento corporis.

CAPVT XVI.

ABſoluta de vitæ ſpacio tractatione, nunc particularē reliquorum explicationem ordine conuenienti ordiemur à figura, & conformatione corporis: propterea quod natura prius fingitur, & formatur corpore, quam anima, & corpus, quia denſiûs eſt, congenitas à prima origine ſtatim ſuæ mixturæ notas habet. Anima non niſi poſt aliquanto,& obſcure, impreſſas ſibi à prima cauſa vires profert. Quæ vero extra nos ſunt, progreſſu temporis demum accidunt.

Contemplari autem oportet

car-

cardinem orientis, & ſuccedentes, aut Planetas, qui horoſcopo præſident, eo, quo diximus, modo, aliqua ex parte, & Lunam. Etenim ex vi formatrice, & ad alterutram ſpeciẽ, ſeu pulchrã, ſeu deformem efficiendam proprietate, cum horum duorũ locorum, tum dominantiũ vtriuſque planetarum, inſuper ex figuris ſtellarum inerrantium, quæ his cooriuntur, qualis ſit forma corporum, eruitur: hoc obſeruato, vt vis præcipua tribuatur planetis dominantibus: ſecundo loco adiungatur illis tanquã cauſa adiuuans, locorum proprietas.

Primum ergo, ſi quis ſingula ſimplici ratione proſequi velit, his vtatur.

Inter planetas, Saturnus cum orientalis, colore flauos efficit,

pleniore corpore, capillitio nigro,& crispo,oculis magnis,statura mediocri, temperamento humidiore, & frigidiore: occidẽtalis,nigros colore,raris corporibus,prauos,simplici, & plano capillitio, reliquo corpore, glabros, & depiles, mediocri membrorum proportione, oculis nigricantibus temperamento frigidiore, & ficciore.

Iuppiter prædictis locis præsidens,cum orientalis est,candido colore corpora tingit, sed eleganti, & florido, capillitio ornat mediocri, oculos efficit nigricantes,& venusta magnitudine grandiusculos; grauitatem cum quadã coniunctam dignitate moribus inducit: crases calido,humidoque temperat. Occidentalis, candido quidem, sed non eleganti colore inficit, capil-

pillitio rigido, aut caluitie, vel anteriorem partem, vel tantum ſinciput deformat: mediocrem ſtaturam, & temperamenta humido redundatia procreat.

Mars cũ dominatur, & orientalis eſt: validos gignit, rubedine albicante, decēte corporis proceritate, oculis cæruleis, hirſutos, mediocri capillitio, craſi calidiore, & ſicciore: occidentalis rubicundos, ſtatura mediocres, puſillis capitibus, nudo corpore, & pilis carente, flauo capillitio, & rigido, craſi ſicciore.

Venus ſimilia ijs efficit, quæ Iuppiter, niſi quod pulchriora, gratiora, venuſtiora, ad muliebrem elegantiam propius accedentia, ſucculentiora, & teneriora, ac delicatiora omnia pręſtat: peculiariter autem oculos colore fuluo, cum quadam

venustate imbuit.

Mercurius cum orientalis est efficit colore flauos, magnitudine moderata, proportione mēbrorum conueniēti, oculis paruis, capillitio medioçri, crasi calidiore: occidentalis, flauos, raris corporibus, gracilibus membris, oculis concauis, & claris, subrubentibus crasi sicciore. His configurata lumina plurimum addunt.

Sol & exornat omnia magnificentius, & corporum habitum firmat.

Luna vniuersaliter moderatiora omnia, firmiora, & crasim humidiorem efficit: particulatim vero variat effectus ratione incrementi, & decrementi luminis, vt initio ostendimus.

Rursus vniuersaliter cũ mane Solem antecedunt, & conspiciun-

ciuntur, grandia, cum primũ insistunt, robusta, & valida: cum in præcedentia feruntur, non apta proportione conformata: cum secundo insistunt, imbecilliora: cum occidunt, dignitate carentia, & vitiorum fæcunda corpora pariunt.

Porro loca quoque formationem corporum, & constitutionem tẽperamentorum adiuuãt. Vniuersaliter enim quadrans ab Æquinoctio Verno, vsque ad Solstitium, bene coloratos efficit, eleganti proportione, magnos, firmos, oculis pulchris, temperamento humido, & calido. Alter quadrans à Solstitio, ad Autumnale Æquinoctium, colore mediocres, magnitudine iusta, & apta, firmos, oculis nigricantibus, hirsutos, capillitio crispo, temperamento sicciore,

& calidiore. Tertius quadrans ab Autumnali Æquinoctio ad brumam, flauescentes, graciles, raros, capillitio mediocri, venustis oculis, exuberantes frigido, & sicco. Quartus à bruma ad Æquinoctium Vernum, flauescentes, iusta magnitudine, & decenti, capillitio rigido, nudo corpore, & depili, affluentes humore frigido producit.

Particulatim vero figuris describuntur humanis, siue in Zodiaco consistant, siue extra Zodiacum versentur, eleganti, & iusta proportione corpora aptant, & componunt. At signa alienarum figurarum vitiant, & deformant ea, pro sua qualibet natiua vi, & proprietate, & aliqua ex parte ea membra, quibus præsident, sibi conformant, vel magnitudine, vel paruitate, vel ro-

robore, vel imbecillitate, vel elegantia: magnitudine quidem, vt exempli gratia, Leo, Virgo, & Sagittarius: paruitate, Pisces, Cancer, & Capricornus. Sic anteriores, & superiores partes Arietis, Capricorni, & Leonis, firmiora, inferiores, & posteriores eorumdem signorum imbecilliora. Cõtra Sagittarij, Scorpij, & Geminorum anteriores partes imbecilliora, posteriores validiora efficiunt corpora. Eodem modo Virgo, Libra, Sagittarius, moderata compage, & venusta compositione fingunt, & conformant corpora: Scorpius cõtra, Pisces, & Capricornus eadem deformant immoderata, & non cõgruente sibi structura. Sic de cæteris: quæ quidẽ omnia eum, qui propriam, & exactã figuræ corporis, ac tempe-

peramenti rationem exquirit, contemplari, ac commiſcere oportet.

De læſionibus, & morbis corporum.

CAPVT XVII.

CVm ſequatur doctrina de corporis læſionibus, & morbis, adiungemus inſtitutam de ea re conſiderationem. Vniuerſalis vero regula hæc eſt. Duo cardines Horizontis inſpiciantur, videlicet is, qui eſt in ortu, & alter, qui eſt in occaſu.

Præcipuè verò cõſideretur is, qui eſt in occaſu, & locus antecedens, qui prorſus non eſt copulatus aſcendenti. Et obſeruetur, quomodo malefici Planetæ ea loca adſpiciunt. Si enim gradibus,

dibus, qui ascēdunt in dictis locis, iuncti sunt corpore, aut adspiciunt eos quadrato adspectu, vel ex opposito: seu alter Planeta maleficus, seu vterque: læsiones, & morbi natis accident: maxime si alterum luminare, vel ambo sint in cardinibus iūcta maleficis, aut sint eis opposita.

Tunc enim, siue post lumen ascendit Planeta maleficus, siue præcedit in cardine, adferre potest talem morbum, qualem Horizon, signa, naturę maleficorum Planetarum, & adspicientium eos minantur.

Nam gradus cuiuslibet signi infortunatus in Horizonte, minabitur membro corporis, cui præest: & quali læsione, aut morbo, aut an vtroque adfici membrum illud posſit, indicabit.

Causas

Causas vero, & species læsionũ, seu morborum, Planetæ indicabunt.

Saturnus enim præcipue preest auri dextræ, vesicæ, spleni, pituitæ, & ossibus.

Iuppiter tactui, pulmoni, arterijs, & semini.

Mars auri sinistræ, renibus, venis, membris virilibus.

Sol oculis, cerebro, cordi, neruis, & dextræ parti vniuersæ.

Venus olfactui, epati, carni.

Mercurius orationi, menti, linguæ, bili, & sedi.

Luna gustui, gulæ, stomacho, ventriculo, matrici, & sinistræ parti vniuersæ.

Læsiones autem generaliter plerunque accidunt, cum maleficæ stellæ, quæ causam præbent, sunt orientales. Morbi vero accidunt è contra, cum causæ

ſunt occidentales.

Differunt enim hæc inter ſe. Læſio ſemel corrumpit membrũ aliquod, nec adfert poſtea cruciatus intenſionem: morbus vero, aut aſſidue, aut per interualla, correptos excruciat.

Sed ad particularem coniecturam quædam requirunt obſeruationem ſingularem, quorũ membrorum, & qualis læſio futura ſit, aut qualis morbus; ſequuntur enim accidentia plerũque ſimiles poſitus ſtellarum.

Cæcitas alterius oculi ſit, cũ Luna, edito partu, eſt in altero cardinum, aut in coniunctione, aut in oppoſitione: ſeu quando eſt in alterutro loco, vbi Solem adſpectu aliquo adſpicit, & quã. do copulata eſt alicui nebuloſarum ſtellarum in Zodiaco, vt Cancri, aut Pleiadum, aut cuſpi-

dis

dis Sagittarij, aut aculei Scorpij, aut comæ Berenices, ſupra Leonem, aut vrnæ Aquarij. Et quando Mars, aut Saturnus, Luna exiſtente in cardine, ac infortunata, ſuccedunt, aut quando ante Solem ipſi in cardine aſcendunt: quando vero vtrique lumini, vel in eodem ſigno, vel oppoſitis, ſunt familiares matutini Soli, veſpertini Lunæ, vtrique oculo perniciem adferunt, Mars ab ictu, aut pulſatione, aut à ferro, aut ab vſtione, cum Mercurio iunctus nocet in palæſtris, aut gymnaſijs, aut inſidijs latronum. Saturnus vero per ſuffuſiones, aut frigus, aut albuginem, aut ſimilia.

Rurſus quando Venus eſt in cardinibus dictis, maxime in occidente, iuncta Saturno, aut eum adſpiciens, aut domicilia mu-

mutantur: Mars vero ſuper eam eleuatur, aut oppoſitus eſt, viri erũt ſteriles, mulieres vero edẽt abortus, & fœtus immaturos, aut ſecando fœtus ex vtero periclitabuntur, maxime in Cancro, Virgine, & Capricorno. Et iuncta nebuloſis Luna, oculos lædet, & cum Luna in ortu Marti iuncta eſt.

Sin autem aſpiciet Mercuriũ eodem loco cum Saturno, & Mars erit eleuatus ſuper eam, aut oppoſitus, ſpadones erunt, aut hermaphroditi, aut obſtructis meatibus genitalium.

His ſic ſe habentibus cum Solem etiam cæteri Planetæ adſpiciunt, & luminaria, ac Venus ſunt in ſignis maſculis, Luna vero eſt in occaſu, & malefici Planetæ ſunt in gradibus ſuccedentibus, virilia præcidentur viris,

& erunt

& erunt in eis insignes læsiones, maxime si in Ariete, aut Aquario Venus sita est; Mulieres vero erunt steriles, interdum, & in facie lædentur: Et erunt balbi, aut muti, qui Saturnum, & Mercurium in cardinibus cum Sole coniunctos habent: præcipue si Mercurius sit occidentalis, & ambo Lunam adspiciant. Mars vero adiunctus plerũque linguæ impedimentum soluit.

Quod si Luna occurrit Marti, & luminaria succedunt, maleficis tenentibus cardines: aut malefici sunt oppositi luminaribus, maxime si Luna sit in nodis, aut flexibus, & in signis noxijs, vt Ariete, Tauro, Cancro, Scorpio, Capricorno, fiũt gibbi, aut mutilationes, aut claudicationes, aut paralyses. At si cum luminibus sint malefici Planetæ, statim

à na-

à natiuitate has læſiones adferunt.

Sin autem ſint malefici in medio cæli, ſupra luminaria, & longitudine inter ſe diſtent, accident læſiones à magnis periculis, lapſuum ex alto, aut latrocinijs, aut ferarum morſibus.

Nam cum Mars dominatur, accident læſiones per ignem, aut fient vulnera in rixis, aut inter latrones: Cum Saturnus dominatur, fient lapſus, naufragia, ſpaſmi.

Plerunque vero fiunt læſiones, cum Luna eſt in ſignis Tropicis, aut Æquinoctialibus. In Vere vitiligo, in Æſtate impetigines, in Autumno lepra, in Hyeme lenticulæ.

Hæc accidunt, cum in dicto poſitu malefici adſpiciunt contrario adſpectu, veſpertini Solem,

lem, matutini Lunam.

Et vniuersaliter Saturnus vẽtres frigidos facit, & auget pituitam, ac fluxus, & efficit macilentos, & imbecilles, obnoxios dysenterijs, tussi, difficulter expuentes, doloribus crassioris intestini conflictantes, elephantiasi laborantes. In mulieribus vero, matricis pericula.

Mars efficit cruentum sputũ, inflammationes pulmonis, scabiem, sectiones, vstiones, vexationes continuas abditorum membrorum, propter fistulas, hæmorroidas, inflammationes, vlcera vrentia depascentia carnem. In mulieribus vero abortus, euulsiones fœtus, aut arrosiones. Hæc ita magis fiunt, cum Planetarum positus, qui illa mala excitant, cõuenit ad illas corporis partes. Et auget mala.

Mer-

Mercurius Saturno iunctus ad frigiditatem inclinans, & faciẽs aſſiduam agitationem, & cõturbationem humorum, præcipue circa thoracem, ſtomachum, & fauces; Marti vero iunctus, ſiccitatem auget, vt in exulcerationibus, depilatione, cruſtulis, apoſtematibus, eryſipela, impetigine ſæua, atra bile, comitiali, aut ſimilibus.

Et fiunt qualitates morborũ, aut læſionum variæ, iuxta ſignorum rationem, quæ ſunt in duobus cardinibus. Proprie enim Cancer, & Capricornus, Piſces, & cætera, quæ figuras referunt animantium terreſtrium, aut piſcium, faciunt morbos, quibus depaſcitur caro, & impetigines, ſcrophulas, fiſtulas elephantiaſim, & ſimilia.

Sagittarius, & Gemini adferunt

runt lapſus,& comitialem:cumque in poſtremis ſignorum partibus erunt maleficæ, efficiunt læſiones, aut morbos in extremis partibus membrorum, ex læſione, aut fluxu, qui elephantiaſim, aut podagras, aut chiragram gignit.

Hæc cum ita ſint, ſi beneficæ non fauſto aſpectu, mitigẽt maleficas morbi cauſas, aut ſi non aſpiciunt lumina in cardinibus, malum eſt atrox,& inſanabile.

Idem fiet, ſi quamuis aſpiciāt maleficas, ſuperantur tamen, quia maleficæ ſunt in locis potentioribus.

Sed cū beneficæ in locis conuenientibus ſunt,& ſuperāt maleficas mali cauſas, tunc læſiones minus deformes, & non fœdæ erunt:& morbi erunt mediocres,& non atroces; interdum, & fa-

& facile sanabiles, cum benefi-cæ sunt orientales.

Iuppiter enim significat hominum auxilia, & solet læsiones opulentia, aut dignitate minuere, & morbos lenire. Cum Mercurio autem, pharmaca, & medicorum opem significat: cum Venere, occasiones diuinitus oblatas, aut oracula, vt læsiones minus deformes, & minus odiosæ sint. Morborum vero curationes efficit diuina ope.

Et si cum Venere erit Saturnus, infamiam, & diuulgationem significat. Si vero iuncta erit Mercurio, significat auxilium cum lucro, quod accedet propter læsionem, aut morbum.

De qualitatibus animæ.

CAPVT XVIII.

DE corporum accidentibus, hæc ſit doctrina compendio tradita: Sed qualitates animæ, quæ propriæ ſunt mentis, & ratiocinationis, ſumũtur in ſingulis ex Mercurij conditione. Quæ vero propriæ ſunt moralis partis, & virium inferiorum, ſumuntur à luminibus craſſiorum corporum, hoc eſt à Luna, & à Stellis ad eam applicatione, coniunctione, aut adſpectu configuratis.

Cumque magna varietas ſit inclinationum, & motuum animæ, hæc conſideratio non vnius eſt modi, nec temere facienda ſine diſcrimine: ſed multis, & va-

varijs coniecturis opus est.

Multum enim ad animæ proprietates signa conferunt, in quibus Mercurius, & Luna versantur, multum & stellarum adspectus ad Solem, & ad cardines; & natura cuiuslibet planetæ congruens certis inclinationibus animæ.

Plerunque autem signa Tropica faciunt ingenia magis popularia, cupida turbulentorum, & ciuilium negociorum, gloriæ cupidos, cultores numinis cælestis, ingeniosos, mobiles, diligẽtes in inquisitione, & examinatione rerum, solertes in inuentione, & coniecturis, & excogitãdis excusationibus fatidicos.

Signa vero bicorporea, faciũt varios, inconstantes, non sinentes se facile deprehendi; leues, instabiles, duplices, amatorios,

verſipelles, ſtudioſos, muſices, ignauos, ſubito paratos, cito mutantes inſtitutum.

Fixa vero, iuſtos, non amantes aſſentationum, ſtabiles, firmos, intelligentes, tolerantes, laboris cupidos, duros, continentes, tenaces ſimultatum, pertinaciter inſtantes, contentioſos, honorum cupidos, ſeditioſos, auaros, aſperos, inflexibiles.

Poſitus vero oriẽtales, & horoſcopus, faciei contuitus ſignificant, liberales, ſimplices, ſibi placentes, fortes, ingenioſos, veloces, & apertos.

Matutinæ ſtationes, & in medio cæli, conſultos, perſeuerantes, magnanimos, fideli memoria prędítos, perfectores eorum, quæ ſuſcipiunt, immotos, robuſtos, non ſinentes ſe facile decipi, firmos, prudentes, ſæuos, cir-

cum-

cumſpectos agentes aliquid, punientes, ſcientijs deditos.

Anteceſſiones vero, & occaſus, ſignificant inſtabiles, mobiles, imbecilles, impatientes laborum, facile concipientes ſubitos affectus, humiles, meticuloſos, ambiguos, minaces, & timidos, hebetes, fatuos, difficiles

Veſpertinæ vero ſtationes, & poſitus medij cæli infra terrã, & Mercurij, ac Veneris occaſus, interdiu veſpertini, nocte vero matutini, ſignificãt ingenioſos, prudentes, non ſatis memores, non laborum patientes, ſed tamen ſcrutantes arcana: vt magica ſacra, cauſas eorum, quæ fiunt in ſublimi aere, mechanica, motus, & effectus ſiderum: præſtigiatores, philoſophos, augures, ſomniorum interpretes, & ſimiles.

Cum autem sunt in proprijs, aut familiaribus locis, & dignitatibus planetæ gubernantes animi inclinationes, vt supra distribuimus, qualitates faciunt excitatas, non impeditas, spontaneas, & efficaces: ac præcipuè cum ijdem duos modos obtinēt, & Mercuriū fęliciter adspiciūt, & Luna recte applicata est. Cum vero nō sunt in familiaribus locis, qualitates fiunt obscurę, imbecilles, languidæ, nihil proficientes.

Magna autem vis est planetarum, potentiorum, & eleuatorū super Mercurium, & Lunam. Quando enim cum maleficis est familiaritas, fiunt naturæ iniustæ, & prauæ: Cumq. Mercurius, aut Luna sunt potentiores, inducunt impetus faciliores, non impeditos, non periculosos, &

ad beneſaciendum incitatos.

Sed cum vincuntur à contraria conditione, ſunt præcipites, habent irritos impetus, & facile incurrunt in offenſiones.

Cum vero familiaritas eſt cũ bonis, bonos, & iuſtos mores ſignificant: cumque non ſunt alij ſuper eos eleuati, benefacere cæteris, & ipſi gaudent, & laudantur propter benefacta: nec adficiuntur iniurijs, ſed fruuntur iuſtitia, quæ & ipſis prodeſt. Sed ſi potentiores ſunt cõtrarij, minus habent tranquillitatis, ſuntque propter manſuetudinem, & bonitatem, & veritatem deſpecti, criminationi, & iniurijs expoſiti.

Hæc ſit generalis conſideratio. Qualitates vero particulares, à ſingulis plánetis ortas, pro cuiuſque dominio, deinceps

compendio recitabo, & mixturas eorum in genere describam.

SATVRNVS.

Saturnus cum solus nactus est dominium, & plus valet quam Mercurius, & Luna, ac præclare se habet, quod ad mũdi positum attinet, & ad cardines, facit corporis sui curam gerentes, graues, profunda cogitantes, tetricos, solitarios, laboriosos, imperiosos, punientes indigna, cumulatores opum, parcos, cupidos pecunię, violentos, colligentes thesauros, inuidos.

Sed infeliciter positus, facit squallidos, humilia cogitantes, negligentes, solitarios, liuidos, timidos, fugitantes lucem, obtrectatores, amantes solitudinum, lugubrium sermonum querulos,

rulos, impudentes, ſuperſtitioſos, laborioſos, mites, inſidiantes ſuis, triſtes, incultos.

Saturnus cum Ioue.

Saturni autem, & Iouis familiaritas in locis bonis, facit bonos, ſenes ſingulari reuerentia colentes, placidos, honeſte ſentientes, opitulatores, ſine maleuolentia, cautos, parcos, magnanimos, officioſos, cordatos, amantes ſuorum, mites, intelligentes, tolerantes: ſapientia quadam moderantes officia. In contrarijs locis, ineptos, furioſos, ſacrificulos, occulta prodentes, ſuſpicaces, negligentes liberorum, & amicorum, latebrarum amantes, hebetes, diffidentes, inepte ſplendidos, virulentos, ſimulatores, fruſtra conantes, am-

bitiosos, mutabiles, stolidos, & seruiles.

Saturnus cum Marte.

Familiaritas vero cum Marte in locis minus vituperandis, facit negligentes, laboriosos, libere loquentes, turbulentos, audaciam præ se ferentes: & tamen timidos, tetricos, immisericordes, despicientes alios, asperos, bellicosos, periculorum cõtemptores, tumultuosos, dolosos, insidiatores, tenaces simultatum: nemini supplices, seditiosos, & tyrannicos, auaros, infestos ciuibus rixatores, memores offensionum, ex abdito mala struentes, inuasores, impatientes, tortuos, molestos, gloriosos, maleficos, iniustos, non cedentes aliorum judicijs, immanes, inflexibiles, pertinaces, non se ingeren-

tes,

tes, caute etiam se recipientes, industrios: non cedentes, non habentes irritos impetus. In distortis locis, raptores, prędones, adulteratores, ærumnosos, turpida lucra sectantes, nefarios, inhumanos, cōtumeliosos, insidiatores, fures, periuros, homicidia molientes, inconcessa vorantes, maleficos, homicidas, veneficos, impios, sacrilegos, sepulchrorum effossores, & omnino sceleratos.

Saturnus cum Venere.

Familiaritas cum Venere in locis minus vituperandis, facit osores mulierum, cupidos dominationis, amantes solitudinū, insuaues in congressibus, ambitiosos, apparatus aspernantes, negligentes elegantiæ, inuidos, tetricos, insuaues ad Venerem,

non aggregantes se communibus opinionibus, peculiares sibi opiniones excogitantes, fatidicos, superstitiosos, sacrificijs deditos, sacrificulos, fanaticos, sacris seruientes, castos, verecundos, reuerentes alios, studiosos, fidos in amicitia, stabiles, continentes, sagaces, cautos, querulos, male suspicantes de mulieribus, & zelotypos.

In locis vero distortis, salaces, impudicos, contaminantes se flagitiosis libidinibus, negligẽtes, immundos in concubitu, libidinosos, insidiantes mulieribus, & maxime cognatis: petulantes, infames, furenter ruentes in Venerem, osores mundiciei, subsannatores, obtrectatores, ebriosos, superstitiosos, adulteros, incitantes, & incitati ad incestos concubitus, non solum

natu-

naturales, ſed etiam contra naturam: appetentes ſeniles, flagitioſos, & inconceſſos ferinos cõcubitus: impios, Dei contemptores, ſacrorum deriſores, infidos, calumnioſos, veneficos, impoſtores.

Saturnus cum Mercurio.

Familiaritas cum Mercurio in locis laudatis, facit curioſos ſcrutatores, differentes de legibus, & de natura, arcanorum conſcios, miracula faciẽtes, deceptores, in diem viuentes, ſagaces, induſtrios, ſolertes, acerbos, diligentes, ſobrios, ſedulos, laborum cupidos feliciter conantes. In locis vero diſtortis, hallucinantes, nugatores, tenaces ſimultatum, immiſericordes, ærumnoſos, infeſtos ſuis, inuidos, triſtes, noctu vagantes, in-

insidiatores, proditores, crudeles, fures, magos, veneficos, falsarios, præstigiatores, non habentes prosperos successus, sed frustra conantes.

IVPPITER.

Iuppiter solus dominus in locis laudatis, facit magnanimos, beneficos, religiosos, honorem alijs tribuentes, fruentes bonis, humanos, splendidos, liberales, iustos, magna curantes, graues, sua agentes, misericordes, fœcũdos, prudentes, amantes cognatorum, gubernatores.

In locis vero distortis, ac sordidioribus, similẽ speciem efficit: sed sordidius, & obscurius, & dilucius, vt pro magnitudine animi fastum, pro religione superstitionem, pro verecundia

timiditatem, pro grauitate tumorem, pro candore ſtoliditatem, pro nitore voluptates, pro cura magnarum rerum, ſtuporem, pro liberalitate negligentiam, ſic & cætera degenerant.

Iuppiter cum Marte.

Familiaritas vero cum Marte in locis laudatis, facit aſperos, pugnaces, militares, idoneos gubernationi, concitatos, impatiẽtes ſeruitutis, feruidos, periculis ſe obijcientes, induſtrios, linguæ libertate vtentes, redarguentes alios, effectores eorum, quæ ſuſcipiunt, contentioſos, gnauos in imperijs, acres inſidiatores, ęquitatis, amantes, viriles, ægre cedentes, magnanimos, honorum cupidos, iracundos, dextere iudicantes, & non aberrantes.

Sed

Sed in locis distortis, contumeliosos, sui negligentes, crudeles, implacabiles, seditiosos, rixatores, non aggregantes se communibus moribus, calumniatores, suspicaces, prærogatiuas quærentes, rapaces, instabiles, leues, cito mutantes proposita, præcipites, inconstantes, incircumspectos, ingratos, turbulentos, attonitos, non frustra conantes, percussores, querulos, profusionum amantes, fatuos, inæquabiliter, & sine regula viuentes, & furiosos,

Iuppiter cum Venere.

Familiaritas vero cum Venere in locis laudatis, facit amantes mundiciem, suauiter fruentes bonis, nitidos, artium, spectaculorum, studiorum, musices studiosos: delicatos, simplices,

beneficos, redarguentes alios, non aſtutos, religioſos, deditos cæremonijs,& choris,prudẽtes, propenſos ad amorem, & honeſtam Venerem, ſplendidos, gratos, liberales, ſtudioſos literarum,dextere iudicãtes, moderatos,modeſte venereos, contentioſos,pios,iuſtos, honorum, & gloriæ cupidos, & in ſumma, honeſtos,& laudatos.

At in locis diſtortis, epularũ amantes, delicatos, effœminatos, ſaltatores, muliebri impotentia præditos, ſumptuoſos, muliebres, amatorios, ſalaces, pronos ad libidinem, mœchos, ornatum oſtentantes, molles, ignauos,profuſionum amantes, ſubſannatores,fatuos,vehementes,comptos,muliebria conſilia inſtituentes, ſuperſtitioſos, lenones, obſeruantes arcanarum

cæ-

cęremoniarũ, fideles, & non nocendi cupidos, festiuos, faciles, hilares, & ad præmia cumulatius danda liberales.

Iuppiter cum Mercurio.

Familiaritas Iouis cum Mercurio in locis laudatis, facit amãtes literarum, facundos deditos Geometrię, disciplinis, poeticæ, eloquentiæ, ingeniosos, modestos, humanos, honesta consilia quærentes, politicos, beneficos, aliena negocia administrantes, comes, liberales, amantes cœtuum, callide obseruantes alios, non habentes irritos impetus, idoneos gubernationi, pios, studiosos rerum diuinarum, pecuniam bonis artibus augentes, erga cognatos naturali beneuolentia præditos, amantes suorum, idoneos disciplinæ, philoso-

loſophos, dignitatem magorfacientes.

At in locis contrarijs, ſtolidos, hallucinantes, aberrantes, deſpectos, attonitos, fanaticos, nugatores, liuidos, arrogantes ſibi ſapientiam, incircumſpectos iactabundos, artium exercitia tentantes; magos, trepidantes, conſternatos, multa inquirentes, memores doctrinis deditos, in voluptatibus mũdiciem amantes.

M A R S.

Mars cum ſolus dominatur moribus in locis laudatis, facit generoſos, gubernationi idoneos, iracundos, diuitias appetentes, vorantes, robuſtos, periculis ſe obijcientes, pericula ſpernentes, non patientes ſeruitutis, negligentes ſui, peruicaces,

ces, vehementes, morosos, contemptores, tyrannicos, manu promptos, iracundos gubernatores.

At in locis contrarijs, crudeles, iniustos, sanguinis auidos, turbulentos, sumptuosos, clamatores, percussores, præcipites, ebriosos, raptores, facinorosos, truculentos, mota mente, furiosos, suis inimicos, impios.

Mars cum Venere.

Familiaritas cum Venere in laudatis locis facit hilares, faciles, sodalitiorum amantes, delicijs fruentes, lætos, iocosos, incautos, musicos, saltatores, amatorios, amantes liberorum, histriones, fruentes voluptatibus, faciẽtes magnos apparatus, salaces, pronos quidem ad libidines, sed tamen prosperos, &

sibi

ſibi cauentes, circumſpectos, nõ committentes, vt deprehendantur, ac notentur, adpetentes iuuenilia corpora adoleſcentum, & puellarum, ſumptuoſos, iracundos, zelotypos.

At in locis diſtortis, circumſpectantes libidinoſe, molles, furenter ruẽtes in libidines, negligentes ſui, maledicos, mœchos, contumelioſos, mendaces, fraudolentos, ſtupra ſuis, & alienis offerentes, pronos, & vehementes ad voluptates, corruptores mulierum, & virginum, temere ſe in pericula conijcientes, flagrantes indecoris geſtibus, monſtroſos, inſidiatores, periuros, facile impingentes, ſtultos, amantes ornatus, feroces, turpia paciſcentes, & impudicos.

Mars

Mars cum Mercurio.

Familiaritas cum Mercurio in laudatis locis, facit callidos in excogitandis ſtratagemmatibus, timidos, violentos, inconſtantes, præmetientes pericula, verſutos, gnauos ſophiſticos, laborioſos, impoſtores, loquaces, inuaſores, doloſos, mobiles, captioſos, malis artificijs circumuenientes alios, celeriter inuenientes conſilia, deceptores, ſimulatores, inſidiatores, malitioſos, curioſos, ſedulos, non habentes irritos impetus, facile ſimilium beneuolentiam conciliantes, & tuentes, inimicis nocentes, amicis benefacientes.

At in locis diſtortis, ſumptuoſos, auaros, crudeles, pericula temere adeuntes, audaces, mutantes propoſitum, perculſos, con-

conſternatos, mendaces, fures, impios, periuros, inuaſores, ſeditioſos, incendiarios, in theatris ſeditiones mouentes, contumelioſos, latrones, fures, homicidas, falſarios, proditores, præſtigiatores, magos, veneficos,

VENVS.

Venus cum ſola dominatur in locis laudatis, facit blandos, bonos, deliciarum amãtes, idoneos ad concilianda ſtudia hominum, facundos, mundiciei, & choreis deditos, zelotypos, hilares, impatientes laborum, artium capaces, venuſtos in geſtu, religioſos, bono habitu corporis, certa ſomniantes, naturali erga ſuos beneuolentia, beneficos, miſericordes, facile reconci-

ciliabiles, non habentes irritos impetus, denique voluptatibus venereis deditos.

In contrarijs vero locis, ignauos, amatores, effœminatos, mulierosos, timidos, negligentes discrimina actionum, pronos ad libidinem, infamiæ negligentes, obscuros.

Venus cum Mercurio.

At Mercurio familiaris in locis laudatis, facit artifices manuarios, studiosos, doctrinarum capaces, ingeniosos, poeticos, musicos, elegantiam amantes placidos, suauiter victitantes, deliciarũ amantes, hilares, amicis fidos, pios, intelligentes, vafros, solertes, bene coniectãtes, cum dexteritate omnia facientes, celeriter discentes, discendi cupidos, sine doctore multa discen-

ſcentes, ardentes ſtudio optima imitandi, formoſos, comes, ſuaues, moribus bene compoſitis, ſtudioſos, ludorũ cupidos, dextere iudicantes magnanimos, cautos in venereis, zelotypos.

In contrarijs locis, inuaſores, vafros, deformes, inſtabiles, maleuolos, impoſtores, turbatores, mendaces, calumniatores, periuros, clam ſtruentes fraudem, veteratores, pactorum violatores, perfidos, non reconciliabiles, ſtupratores, comptos, molles, infames, criminibus publicis obnoxios, vbique ſe ingerentes, interdum ſua quadam natura incitatos: turpia agentes, & varijs vitijs dedecoratos.

MERCVRIVS.

Mercurij ſtella ſola dominiũ

animæ nacta, in locis laudatis, facit intelligentes, ſagaces, dociles, multa inquirentes, acutos ad inueniendum, multa experiẽtes, ratiocinatores, recte coniectantes, naturam rerum inquirentes, ingenioſos, imitatores, beneficos, computatores, ſpeculatiuos, Mathematicos, miniſterijs deditos, non habentes irritos impetus.

E' contra vero, in locis diſtortis, verſutos, pręcipites, obliuioſos, habentes celeres impetus, leues, mutabiles, propoſitum mutantes, fatuos, nocendi cupidos, ſtultos, hallucinantes, mendaces, negligentes diſcrimina rerum, & perſonarum, inſtabiles, infidos, defraudatores, iniuſtos, denique periculoſa conſilia ſtruentes, & audacter, ac temere ſcelera ſuſcipientes.

LV-

LVNA.

Magnum vero momentum habet Lunæ poſitus: quæ ſi vagatur in latitudine meridiana, aut arctoa, conducit animæ ad efficiendam varietatem morũ, & calliditatem conſiliorum, & mutabilitatem. At in nodis adiuuat acumen, ac celeritatem inuentionis, induſtriam, ac feſtinantiam. In ortu, & creſcente lumine, facit generoſiores, magis apertos, firmiores, & liberiores. In coniunctione vero, & occultatione, facit languidiores, hebetiores, facilius deſiſtentes à propoſito, timidiores, obſcuriores.

SOL.

Sol autem, ſi in locis fauſtis familiaris erit gubernãti mores

animę, efficit iustiores, magis industrios, grauiores, religiosiores. At in locis infaustis, & non congruentibus cum dominatore, facit sordidiores difficilioribus negocijs implicitos, minus obseruãtes decoris, peruicaces, duros, crudeles, intractabiles, denique minus flexibiles ad virtutem.

De morbis Animæ.

CAPVT XIX.

QVia proprietates animæ sequitur aliquo modo narratio insignium morborũ eius, conuenit vniuersaliter notare, & obseruare Mercurium, & Lunam, quomodo se mutuo adspiciant, aut cardines, aut maleficas stellas.

Cum

Cum enim non ſunt colligati Mercurius, & Luna inter ſeſe, aut cum in orientali horizonte ſuperantur, aut ſunt circumſeſſi, aut maleficæ oppoſitæ ſunt, & adſpectu pernicioſo collocatæ, cauſæ ſunt multorum morborũ, qui accidunt animæ. Et temperamenti confuſio ſumitur à qualitatibus ſtellarum pro loci natura. At mediocris, labes ex proprietatibus planetarum prius dictis ſumi poteſt; incrementa vero conſpiciuntur ex maleficarum exſuperantia. Conuenienter enim dici labes poteſt exceſſus, aut defectus in moribus, recedens à mediocritate.

Cęterum maiores furores, qui tanquam perpetui morbi in natura hærent, & lædunt totam partem rationalem, & adpetentem, tali obſeruatione in

genere ita iudicare licet.

Epileptici enim plerunque fiunt, quibus Luna, & Mercurius non ſunt colligati inter ſeſe, nec cum orientali horizonte. Ac interdiu Saturnum, noctu Martem habent in cardine dominantem in hoc poſitu.

Furioſi vero fiunt, cum è contra Saturnus noctu, Mars interdiu dominatur: maxime in Cancro, Virgine, & Piſcibus.

Vexantur dæmonijs, & ſunt nimis humido cerebro, quibus maleficæ adſpiciunt Lunam, Saturnus diſcedentem à radijs Solis, Mars vero oppoſitam Soli, maxime in Sagittario, & Piſcibus.

Cum autem ſolæ ſunt maleficæ, eo modo, vt dixi, ac dominãtur, efficiunt inſanabiles morbos, latentes tamen, & non prodigij

digijs ſimiles, in parte animæ rationalis.

Si vero beneficæ, Iuppiter, aut Venus familiaritate aliqua illas adſpicient, & maleficæ fuerint in occidēte, & beneficæ in oriēte, ſanabiles morbos faciunt, nec ſimiles prodigijs.

Curabuntur autem medicando, cum fauet Iuppiter, aut ſubducendo, aut ope medicamenti. Sin autem Venus opitulatur, ſanat oraculis, & diuina ope.

Cum autem maleficæ erunt in oriente, beneficæ vero in occidente, morbi ſunt inſanabiles, & paſſim celebrati, & manifeſti, & in comitiali erit aſſiduitas, & famæ late vagantis celebritas, & lethale periculum. In furore vero, & mentis conſternatione non poterunt coherceri, & familiares alienabunt, nudabunt,

corpora,& dicent execrationes, & alia huiusmodi.

Cum autem à dæmonibus vexabuntur, aut humorum conturbationes erunt, fient afflatus, arcanarum rerum enunciationes, conuicia, & alia, quæ pro prodigijs habentur.

In singulis vero locorum cōtinentium figura multum adfert momenti. Nam Solis, & Martis loca ad insaniam maxime conferunt, Iouis, & Mercurij ad comitialem, Veneris ad afflatus, & vaticinia: Saturnus, & Luna ad humorum conturbationes, & dæmonum vexationes.

Ac in rationali anima, & parte actrice, morbi accidunt fere iuxta has species, quas recensui, & tali stellarum positu.

In parte vero altera, videlicet patiente, nempe in cōcupiscente,

te, deprehẽditur exceſſus, & defectus in maſculo, & fœmineo genere.

Et ſumi poteſt conſideratio vt antea, videlicet Solis, & Lunæ pro Mercurio, & ſumãtur Martis, ac Veneris adſpectus. Hæc cum ita erunt oculis ſubiecta, ſi lumina erunt in ſignis maſculis ſola, viri excellunt magis, quam pro ſua natura; mulieres vero, præter naturam ſuam, erunt viriliores, & excitatiores ad agendum aliquid. Et ſi Mars, ac Venus, ſeu alteruter, ſeu ambo erũt in maſculis locis poſiti, viri erũt proni ad concubitus ſecundum naturam: ſed tamen ruent in adulteria, & erunt incontinentes, &, quauis occaſione, exercebunt turpes, & vagas libidines.

Mulieres vero erunt pronę ad libidines contra naturam, ſala-

ces,& oculis vagantibus. Nam talis positus stellarum incendit mulieres, vt virorum actiones faciant.

Et si sola Venus fuerit in locis masculis, clam, & non palam ista flagitia fient. Sed si Mars etiam accesserit, palam, & impudenter fient, adeo vt interdum illæ ipsæ alias mulieres familiares, tanquam coniuges, habeant.

E' contra vero si luminum positus sint tantum in fœmineis signis, mulieres nimis salaces erunt, & viri contra naturam suam molles, & effœminati.

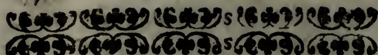
Et cum Venus est in locis fœmineis, mulieres erũt pronæ ad libidinem, adulteræ, & salaces, etiam contra naturam, & leges: Viri autem molles, & impudẽter libidinosi, & muliebria patientes, idque clam facient.

Sed

Sed si Mars est etiam fœmineus, palam impudenter polluet se omni genere libidinum, adeo vt infamiam, probra, & contumelias, propter scelerum turpitudinem, subeant.

Conducunt autem oriẽtales, & matutini positus Martis, & Veneris ad audaciam, & impudentiam; occidentales vero, & vespertini, naturam faciunt magis effœminatam, & quę facilius compescitur. Cum vero Saturnus accedit, coniuncta erit impudicitia, cũ illuuie, & infamia.

Iuppiter facit modestiores, verecundiores, & cautiores: Mercurius famosiores, & crebras morum mutationes, & maiora damna,

LIBER QVARTVS PTOLEMÆI.

De euentuum significationibus, vel causis.

CAPVT I.

EXposui ea, quæ ante editionem partus spectātur, quæq. partu edito, statim insunt, & quæ postea sequuntur: quæ tamen temperamenti propria sunt, & qualitatem mixti referunt. Nūc ea recitabo, quæ extra corpus sunt, & aliunde accedunt. In

qua

qua narratione primum dicatur de facultatibus,& dignitatibus.

Vt autem facultates ad corporis proprietates congruunt, ita dignitas ad animæ præſtantiam.

De facultatibus.

CAPVT II.

FAcultates quales futurę ſint, à parte fortunæ ſumendum eſt,quæ ſic colligitur: vt quanta eſt Solis,& Lunæ diſtantia, tanta inde vſque ad horoſcopum interijciatur, ſiue diurna, ſiue nocturna ſit, natiuitas.

Conſiderentur ergo planetæ tenentes dominium ſigni occupantis eum locum,& quę ſit horum vis, & familiaritas, iuxta modos ſupradictos. Conſiderẽ-

tur,

tur, & alij fausti planetarum adspectus ad hos, & illi qui eleuātur super hos, ex eadem, vel contraria qualitate.

Cum enim hi, qui dominātur parti fortunæ, sunt validiores, augent diuitias, & maxime cum à luminibus adiuuantur. Saturnus ex ædificijs, re nautica, aut agricultura: Iuppiter per fidelitatem, præfecturas, & sacerdotia: Mars ex militia, & gubernatione exercituum: Venus per amicos, aut mulierum donationes: Mercurius per eloquentiam, & mercatus.

Cum autem peculiariter Saturnum dominantem parti fortunæ, Iuppiter fausto adspectu adspicit, hæreditates adquirit, maxime cum id accidit in superioribus cardinibus: aut Iuppiter in signo bicorporeo occidit,

aut

aut Luna feliciter applicata est. Tunc enim, & adoptionibus adsciti, hæredes erunt alienorum bonorum.

Erunt autem facultates durabiles, si planetæ eiusdem conditionis adiuuent dominatores. Sin autem malefici superant loca principalia, aut ascendunt ad ea, facultatum euersiones efficient.

Tempus vero vniuersaliter accipi potest, pro accessu stellarum ad cardines, & loca succedentia.

De dignitate.

CAPVT III.

Dignitas à luminum positu sumenda est, & à stellis circumdantibus, si congruant cum eorum qualitate.

Nam

Nam cum ambo lumina ſunt in ſignis maſculis, & in cardinibus, aut cum ambo, ſeu alterum præcipuæ qualitatis eſt in cardine, & quinque planetas ſtipatores habet, Eoos ad Solem, ad Lunam vero veſpertinos, naſcẽtur reges. Et cũ ſtipatores planetæ ſunt in cardinibus, aut fauſto adſpectu intuentur culmen cæli, magnam potentiam, & imperia, & opes nati adſequenter.

Sin autem cæteris ita poſitis, Sol erit in ſigno maſculo, Luna vero in fœmineo, & alterum lumen erit in cardine, poteſtatem habebunt vitæ, & necis in alios.

Sin autem tali luminum poſitu in cardine, ſtipatores non ſint in cardinibus, nec eos adſpiciant, dignitates quidem habebunt, ſed aliqua tantum parte gubernationis antecellentes, vt

geſtatores ornamentorum, aut procuratores, caſtrorum præſides, non duces.

Sin autem lumina erunt in cardinibus, ſtipatorũ vero plures, aut in cardinibus ſunt, aut fauſto aſpectu eos intuentur, nõ habebunt illi quidem dignitates, ſed beneuolentiam inter ciues, & mediocritatem in vitæ incrementis.

Cum vero nec ſtipatores ſunt in cardinibus, erunt obſcuri, & impediti, ac prorſus abiecti, & miſeri erunt, ſi nec cardines tenent lumina, nec alterum eſt in ſigno maſculo, neque cingitur à beneficis. Vniuerſalis igitur cõſideratio hoc modo indicat, tũ eximiam præſtantiam dignitatis, tum valde humile vitæ genus.

Sed medij ſtatus, qui ſunt multipli-

tiplices, coniectura æstimandi sunt, ex speciali luminum,& stipatorum varietate,& à stipatorum dominio.

Nam cum benefici superant, & qualitates congruunt, plus auctoritatis habent, & minus offensionum adferunt.

E' contra vero, contrarij, & malefici positus aduersantur, & augent pericula: qualitas vero dignitatis sumitur à proprietate stipatorum.

Saturnus propter hæreditates, & pecuniam, auget auctoritatem.

Iuppiter, & venus cũ fauore, donis, honoribus, augent animi magnificentiam.

Mars dignitatem significat ducendis exercitibus, aut victorijs, aut terrore subditorum.

Mercurius prudentia, doctrina,

na, procuratione œconomica, acquirit dignitatem.

De magisterio.

CAPVT IV.

MAgisterij dominus sumitur ex duobus modis, à Sole, & signo medij cæli. Considerandа est enim stella, quę proxime ante Solem manę oritur, & stella medij cęli, si Lunam adspexerit. Ac si vni planetæ vtrũque accidet, vt Solem præcedat, & teneat culmen, hic erit actionum, & artium magister. Sic quando alteri planetæ neutrum horum accidet, anteferendus est alter, cui alterum accidit.

Sin autem inter duos alter à Sole digressus prius oritur, & alter tenet culmen, & Lunam fau-

fauſto adſpectu intuetur, vterque adſumendus eſt. Sed partes potiores tribuendæ ſunt iſti, qui plures habet calculos ad dominij attributionem, iuxta prærogatiuas ſupra expoſitas.

Sin autem nullus planeta præcedit, & nullus eſt in culmine, dominum accipe medij cæli, ad quærendas artes pro tempore nati. Sed hi plerunque ſunt inefficaces.

Magiſterij dominus igitur ſic dijudicabitur. Sed artis genus ex proprietate trium ſtellarum, Martis, Veneris, & Mercurij, & ex ſignis, quæ peragrãt, ſumetur.

Mercurius artis magiſter, vt in ſumma dicam, efficit ſcribas, grammaticos, computatores, doctores, negociatores, menſarios, vates, aſtrologos, ſacrificulos, denique tales, qui exerceant

lite-

literarum interpretationem, & contractus. Et ſi ſaturnus fauſto adſpectu eum adſpicit, efficiet alienarum opum procuratores, interpretes ſomniorum, aut verſantes in ſacris, propter vaticinia, & adflatus.

Sin autem Iuppiter eum adſpexerit, efficiet oratores, doctores, cum potentibus viris familiaritatem habentes.

Sin autem Venus præerit magiſterio, facit artifices, qui odores, vnguenta, vina, colores, tincturas, aromata, hoſtus adparãt: vt myropolas, coronarios, caupones, negociatores, pharmacopolas, textores, aromatarios, pictores, veſtiarios. Et cum Saturnus Venerem adſpicit, facit negociatores rerum accommodatarum ad voluptates, ad ornatum: ac inſuper præſtigiatores,

ve-

veneficos,lenones, & ex simili-bus rebus quæstum facientes. Si Iuppiter eam adspiciet, faciet athletas,coronarum gestatores, auctos honoribus, muliebri fauore euectos.

Si vero Mars erit magisterij dominus, ac Sol eum adspiciet, artifices faciet,qui operas suas, igne adhibito, faciunt: vt coquos, fusores, cauteria exercentes,fabros ærarios.

Sed sine Sole, vt casus feret, ferrarios, aut nauium architectos,fabros,lapicidas,politores, lignorum sectores.

Si vero Saturnus eum adspiciet,nautas, aquæductus facientes,cuniculos agentes, lictores, coquos,balneatores.

Si autẽ Iuppiter,milites,ministros, vectigaliũ præfectos, caupones, portitores, victimarios.

Rur-

Rurſus ſi duo præſint magiſterio, ſi dominetur Mercurius, & Venus, erunt artifices, muſici, aut organici, aut cantores, aut poetæ, aut rhythmici. Et cũ loca permutant, faciunt artifices ſcenicos, hiſtriones, mangones, organorũ fabros, fidium factores, ſaltatores, textores, ærearũ imaginum fictores, pictores. Et cum à Saturno adiuuantur, exercent eaſdem artes, quas dixi, & negociantur modo mulíebri. Et cum à Ioue adiuuantur, efficiũt iudices, præſides rationũ, & magiſtratus, negocioſos, erudiẽtes pueritiam, tribunos populi.

Si Mercurius, & Mars dominantur, faciũt ſtatuarios, armorũ artifices, ſculptores, fuſores, luctatores, medicos, chirurgos, accuſatores, adulteros, inſidiatores, falſarios. Et cum adiuuat

eos

eos Saturnus, facit homicidas, grassatores, raptores, latrones, abactores, præstigiatores. Si autem à Ioue adiuuantur, fiunt patientes laborum, audaces, acres, ingerentes se negocijs, aliena curantes, & inde lucrantes.

Sin autem Venus, & Mars dominantur, faciunt tinctores, vnguentarios, stannum, plumbum, argentum, aurum fundentes, salcatores, armatos, venena miscẽtes, & curantes. Sin autem à Saturno adiuuantur, erunt cultores bestiarum, vespillones, præficæ, lugubria canentes, fanatici, versantes in locis, vbi fiunt sacra, lamẽtationes, lacerationes corporum. Sin autem à Ioue adiuuantur, erunt sacrificuli, aruspices, sacrorum baiuli, mulieribus præfecti, nuptiarum conciliatores, & inde victitantes,

tes, fruentes voluptatibus, sine metu vllius periculi.

Signorum autem proprietas, in quibus sunt planetæ magisterij datores, ad varietatem artium conducit.

Signa, quorum figuræ sunt humanæ, conducunt ad scientias, & ad artes ad vsum humanum accommodatas.

Quadrupedum figuræ conducunt ad metallica, ad negociationes, ædificationes, & fabricationes. Æquinoctialia, & Solstitialia, ad commutationes, interpretationes, Geometriã, Agriculturam, & cæremonias. Terrestria vero, & aquatica, conducunt ad tractandas res nascentes in aquis, item ad herbas, & naues fabricandas, item ad sepulturas, ad condimenta, salsamenta, vel herbas condiendas.

Si vero Luna adſpicit datores magiſterij, à coniunctione diſcedens, cum Mercurio in Tauro, Capricorno, & Cancro, efficiet vates, ſacrificulos, & vaticinantes ex pelui. In Sagittario, & Piſcibus efficiunt vaticinantes ex mortuorum, & dæmonum colloquio. In Virgine, & Scorpio, Magos, Aſtrologos, occulta proferentes, & futura prædicentes. In Libra, Ariete, & Leone, adflatos diuinitus, ſomniatores, adiuratores.

Ac de ſpecie actionum hoc modo conſideratis mixtionibus coniectura fiat.

Sed magnitudinem oſtendet dignitas dominantium ſtellarũ.

Cum ſunt orientales, aut in cardinibus faciunt antecellentes alijs: [illegible] um ſunt occidentales, aut cadentes à cardini-

bus

bus, faciunt subiectos alijs.

Et cum beneficæ stellæ sunt eleuatæ super dominantes, faciunt magnos, gloriosos, lucrantes, non offendentes, gratiosos.

E' contra cum maleficæ eleuatæ sunt super dominatores, faciunt submissos, ignobiles, nihil lucrantes, & periculis implicitos.

Si Saturnus aduersabitur, faciet frigora, & colorum mixturas. Si Mars aduersabitur, faciet temeritates, & infamias. Cum autem ambos aduersantur, significant ingentes perturbationes.

Tempus autem incrementi, vel decrementi harum affectionum, sumatur à positu ad cardinem orientalem, & occidentalem.

De coniugijs.

CAPVT V.

Coniugiorum conſiderationem ordo offert: Eſt autem de legitima viri, & mulieris coniũctione hoc modo coniectandum. In virorum coniugijs Lunę poſitum, & quomodo ipſa affecta ſit conſiderare oportet. Etenim in orientalibus conſtituta quadrantibus, aut in prima adoleſcentia, viros coniugijs implicat, aut poſt maturam ætatem ijſdem iuuenculas decernit. In occidentalibus contra, vel tardius contracturos matrimonium, vel natu grandiuſculas ducturos denotat. Si præter hæc etiam Saturno fuerit configurata, coniugium negat, & viros cælibes reddit.

De-

Deinde videndum, quod ipſa ſignum teneat. Si enim in vnius figurę ſigno extiterit, aut vni alicui planetarum applicarit, vnã tantum vxorem deſignat. Si vero bicorporeum, aut ex figuris pluribus conflatum ſignum poſſederit, vel etiam ex eodem ſigno pluribus iuncta fuerit, vxores plures pollicetur. Quod ſi planetę adiũcti Lunę, vel vicino ſitu aſpectuue, vel teſtimonio, ac ſuffragijs fuerint boni, honeſtas vxores: ſi malefici contrarias tribuunt.

Saturnus Lunæ applicãs, vxores promittit tetricas, & laborioſas: Iuppiter honeſtas, & induſtrias, pręſertim in Oeconomica adminiſtratione: Mars audaces, & cõtumaces: Venus formoſas, ſuaues, hilares: Mercurius ſagaces, & argutas. Inſuper

Venus cum Ioue, vel Saturnus cum Mercurio, victui parando idoneas, amantes coniugum, & liberorum. Cum Marte, iracundas, instabiles, mutabiles dat vxores.

De mulierũ coniugijs Solem contemplari oportet. Etenim in orientalibus collocatus quadrantibus, significat eas, quibus hoc modo positus est, vel puellas admodũ elocandas, vel postquam ætas defloruerit, adolescentibus nupturas esse. In occidentalibus, aut tarde elocandas, aut post florem ætatis natu grãdioribus coniungendas significat. Et si vnius figuræ signum tenuerit, aut vni alicui planetarum matutino ortu præcedentium applicarit, vnum maritum. Si bicorporeum, vel ex pluribus figuris compositum signum habuerit,

buerit, aut pluribus matutino ortu se anteuertentibus configuratus fuerit, plures maritos spondet.

Saturnus Soli aliquo aspectu copulatus, viros modestos, cõmodos, & sedulos largitur. Iuppiter honestos, & magnis animis præditos. Mars strenuos, alienos à cõmunibus hominum affectibus, impatientes ordinis, & legum. Venus elegãtes, & formosos. Mercurius victui parando idoneos. Venus cum Saturno, ignauos, & ad consuetudinẽ imbecilliores: cum Marte feruidos, in Venerem pronos, adulteros: cum Mercurio, liberorum amantes.

Quadrantes autem orientales, intelligimus in Sole eos duos, qui horoscopum, & cardinem occiduum antecedunt. In

Luna vero, quadrantes duos nouilunio, & plenilunio, proximiſque quadraturis interiectos: id eſt, vnum in quo Luna à cōgreſſu cum Sole creſcit vſque ad figuram dimidiatam: alterum, in quo poſt plenum orbem marceſcit rurſus vſque ad effigiem dimidiatam. Occidentales quadrantes intelligimus eos, qui his opponuntur.

Prima autem, vt plurimum fiunt, & durabilia coniugia, quādo in genituris vtriuſque lumina amicis ſe mutuo radijs intuētur, vtpote triquetris, vel ſexangulis: tumq. vel maxime, quando ex ſuis locis viciſſitudine quadam permutatis ſe mutuo receperint. Multo etiam magis, quando viri Lunæ, mulieris Soli, hoc modo congruerit. Diſſoluuntur autem leui occaſione ma-

matrimonia, & alienati à ſe mutuo prorſus diſſident coniuges, quando poſitus luminum iam commemorati, incidũt in ſigna inconiuncta, & aliena, vel ipſa oppoſitis, quadratiſue ſe mutuo feriunt radijs. Porro ſi lumina conuenientibus locis ſociata, benefici quoque aliquo fuerint aſpectu, totam vitæ in coniugio conſuetudinem ſuauem, plenam mutuæ, & perpetuæ beneuolentiæ, & vtriſque commodatam efficient, & conſeruabunt: malefici contra, & diſcordias ferent, contentioneſque, & inuerecundam vitæ conſuetudinem, atque vtriſque noxiam, & damnoſam reddent. Eadem ratione ſi luminibus collocatis in ſtatu inconuenienti, benefici conſenſerint aliquo ſuffragio, non prorſus vitæ conſuetudinem dirimunt, ſed

N 5 ſa-

ſanant offenſas, alienatoſque reconciliant, & ad priſtinam conſuetudinem reducunt, tuenturq. mutuum inter eos amorem, & beneuolentiam. Malefici vero diuellũt coniugium, & fere cum violentia aliqua, aut infamia, Mercurius ſolus illis adiunctus, notoriã, atque in ore vulgi verſantem ignominiæ labem aſpergit, & actionibus iudiciarijs implicat, Idem cum aſſidente ſibi Venere, adulterij, aut veneficij criminibus, vel alijs huiuſmodi notat.

Reliquas coniugiorum differentias ex Venere, Marte, & Saturno iudicare oportet. Congruentes enim hi cum luminibus domeſticas, & legitimas coniunctiones decernunt: eritq; coniunctio talis, qualis Veneris erga alterutrũ habitudo, atque

affe-

affectio. Marti copulata, iuuenculam spondet vxorem. Altitudines enim vtriusque permutatim in alterius trigonis existũt. Saturno iuncta, ætate grandiusculã, quod domicilia vtriusque permutatim in alterius trigonos incidunt. Quare cum Marte ipsa absolute venereas naturas efficit: quibus si adfuerit Mercurius, prodet, quæ facient, & peruulgabit. Quod si ex signis promiscuis, & vtrique cognatis, ac familiaribus sibi inuicem applicuerint, vt Capricorno, & Piscibus, illegitimas cum sororibus, aut consanguineis copulationes designant. In virorum vero geniturís, si Luna etiam astiterit, cum duabus sororibus, aut cõsanguineis: in mulierum, si Iuppiter assederit, cum fratribus duobus alijsue sanguine iũ-

ctis tales commiſcebuntur.

Saturno iuncta Venus ſuauem omnino,& ſtabilem conſuetudinem vitæ in coniugio præſtat. Mercurius ſi acceſſerit, etiam commoda confert. At ſi Mars ſe miſcuerit, inſtabilis erit vitæ conſuetudo,damniſque,& nocumentis obnoxia,& certabũt ipſi inter ſe coniuges æmulatione, atque inuidentia. Quod ſi aſpectu felici,vel ex conuenientibus ſignis, lociſue Mars ſe illis inſinuauerit,æquales deſpondet. Si tamen orientalior fuerit vtroque,natu minores:ſi occidentalior,natu grandiores demõſtrat. Si vero cognata naturæ ſuæ ſigna ſimul,vel permutatim obſederint Venus, & Saturnus, vt Capricornum,aut Libram,commixſtiones cum conſanguineis portendunt. Quod ſi hoc poſitu

in

in horoſcopum inciderit, aut cæli culmen, & Luna acceſſerit, mares cũ matribus, vel materteris, aut nouercis rem habituros: fœmellas filios, aut priuignos, aut filiarum maritos admiſſuros deſignant. Quod ſi Sol concurrerit, fuerintque planetæ occidentales, mares filias, vel priuignas, vel nurus, id eſt, filiorum vxores inceſta conſuetudine polluturos: fœmellis eandem conſuetudinem cum patribus, aut patruis, aut vitricis minantur.

At ſi congreſſus hi configurationeſque, non cognata, atque conuenientia ſigna, ſed fœminea occuparint, incendent in natis immoderatas turpiſsimarum libidinum flammas, & pronos, paratoſque ad quemuis concubitum, ſine diſcrimine, ſiue agãt

ipſi,

ipsi, siue patiantur, efficient. In certis vero figuris, etiam flagitiose obscænos, ac fædos: vt in anterioribus, & posterioribus Arietis, prope Succulas: in posterioribus Leonis, in facie Capricorni. Porro si hoc positu, aut in horoscopo fulserint, aut in cæli fastigio emicuerint, fiet, vt actores ipsi sua, quæ perpetrant, flagitia proferant, & suis celebrent sermonibus. In extremis duobus hoc modo collocati cardinibus, occiduo nimirum, & infimo, spadonũ, & eunuchorum causa erunt, vel sterilitatem inducent, virgæ ve meatus obturabunt. Mars vbi accesserit, genitalia viris amputabit: ex fœmellis, quas τριβάδας vocant, efficiet.

Omnino quam ad veneream affectionem habituri sint viri,

Mars

Mars oſtendet. Etenim à Venere, Saturnoq. ſeparatus, & Iouis adiutus ſuffragio, elegantes, & verecundos in concubitu, & naturali vſu venereorum contentos: ſoli Saturno adiunctus, ſegnes, & frigidos ad concubitum efficit. Venere vero, & Ioue aliquo annexis ſibi aſpectu, promptos quidem, & appetentes venereorum reddit: ſed ita tamen, vt contineant, & moderentur ſeſe, caueantque, ne incurrant in infamiam, & reprehenſiones. Cũ ſola Venere, aut ſi etiam Iuppiter, adſit, Saturno tamen remoto, laſciuos, cupidos rei venereę, intentos in omnes occaſiones explendæ libidinis parit. Et ſi alter planetarum veſpertinus, matutinus alter fuerit, ad maſculam promiſcue, & fœmineam venerem propenſos, neutrius tamen

men nimio desiderio obnoxios. Si vero vterque vespertinus fuerit, ad solos cócubitus cum mulieribus ardentissimos præstabit. Quin etiam si tunc simul in signis planetæ fœmininis hæserint, nati se fæde côtaminandos præbebunt alijs. Si contra vterque matutinus fuerit, masculis amoribus capientur, & si tunc signa simul masculina tenuerint, erga cuiusuis ætatis mares efficientur absque discrimine. Denique si Venus occidentalis fuerit, cum vilibus, famulabus, aut peregrinis: si ea Martis conditio fuerit, cum superioribus, aut dominabus, rem habituros denotat.

De mulieribus Veneris obseruanda conditio est. Etenim Ioui configurata, & Mercurio, moderato, mundoque venereorum

rum

rum vſu contentas: ſoli iuncta Mercurio, Ioue abſente, procliues quidem in Venerem, & cupidas concubitus, verecundas tamen, & maxima ex parte difficiliores, ac fugitantes turpitudinis: Marti ſoli aſſiſtens, aut configurata, ſalaces quidem, & in Venerem pronas, ſed ſegnes, etiã ſi tunc Iuppiter præſto fuerit, efficit. Marte radijs Solis occultato, ſeruos, viles, aut peregrinos admittent: Venere in radios Solis merſa, cum ſuperioribus, aut dominis, pellicum, aut concubinarum more concumbent. Quod ſi ſigna aſpectus ve planetas effœminarint, ad patiendum ſolum habiles, & pronas: ſi maſculina fuerint loca planetarum, ad alias irritandas procliues fore demonſtrant. Saturnus, his ita diſpoſitis planetis

tis connexus, si fuerit, & ipse effœminatus, fœdæ libidinis auctor est. Si orientalis extiterit, & masculinus, vituperia conciliat ob rem veneream, & infamat insigniter. Iuppiter contra moderatur talia, & componit. Mercurius publicat, ac peruulgat, atque inuisa reddit.

De liberis.

CAPVT VI.

POstquam quæ de coniugio consideranda sunt edocuimus, restat vt de liberis disseramus. De his consulendi sunt, & pensitandi planetæ, in cæli culmine, vel succedente (cui boni dæmonis appellatio tributa est) consistentes, hisue configurati. Si tales nulli reperiẽtur, illi qui op-

oppoſita loca obſident, vel intuentur, expendendi erunt.

Cenſentur autem largiri prolem Luna, Iuppiter, & Venus. Contra negare, auferre, vel minuere, Sol, Mars, & Saturnus. Mercurius prout his, illiſue ſe corpore, vel aſpectu inſinuat, ſic effectu ſe quoque, & ſignificatione conformat. Orientalis dat prolem, Occidentalis aufert. Hi igitur planetæ, qui prolem pollicentur, ſoli ſic poſiti vnicam prolem: in bicorporeis ſignis, aut fœmineis, aut fœcūdis, qualia ſunt Cancer, Scorpius, & Piſces, geminam, aut numeroſiorem. Maſculam conditionem ſortiti à ſigno, in quo verſantur, atque aſpectu ad Solem, mares: effœminati, fœmellas decernūt. Superati à maleficis, aut in ſterilibus ſignis collocati, qualia

ſunt

ſunt Leo,& Virgo,præbent quidem prolem, ſed nec pulchram, nec durabilem . Sol vero, & malefici prædicta loca poſſidentes, ſi ſimul, vel maſculina tunc, vel ſterilia ſigna teneant, & beneficorum fauſtis, ac fælicibus radijs foueantur, prolem quidem promittunt, ſed imbecillam inualetudine perpetua conflictantem, & vitæ breuis. Quando vtriuſque conditionis planetæ ad ſigna prolifica rationem habent aliquam,ſignificantur promiſſorum liberorum enixus,aut omnium, aut multorũ, aut paucorum,prout huius, illiuſue cõditionis planetæ, vel plures numero,vel fortiores, vel orientaliores, vel in cardinibus poſiti dignioribus,aut ſuccedentibus, domicilijs, aut elati ſupra cæteros fuerint.

Si

Si igitur planetæ, qui prolificis dominantur signis, orientales fuerint, donant liberos. Si tunc quoque in signis proprijs hæserint, claritatem illis, & illustre nomen adiungunt. At si occidentales fuerint, aut in loca alienę conditionis cōclusi, abiectos, & obscuros liberos designant. Quod si horoscopo congruerint, & parti fortunæ, erunt liberi in amore parentum, venusti, suaues, & hæreditate à parentibus relicta potientur. Sin dissenserint ab ijsdem, aut ex aduerso constiterint, contendent liberi, & simultates exercebunt cum parentibus, nocebunt eis, nec consequentur ius hæreditatis. Sic cum se inuicem planetæ radijs amicis complectuntur, concordes tribuunt liberos, & inter eos fraterno amore de-

uin-

uinctos, ac mutuis, & coniunctis operibus, atq. officijs, tuentur, & conseruant stabilem beneuolentiam. Cum diffident, aut oppositis se, ac hostilibus impetunt radijs, odijs mutuis, & studio alendarum inimicitiarum, atque insidiandi sibi inuicem liberos incendunt. Quæ minutiora, sunt, scrutari, & eruere quispiam sigillatim poterit, si horoscopū assumpserit cuiusuis planetæ, qui liberos pollicetur, atque ex reliquo schemate non secus atque ex themate geneseos generalem instituerit considerationem.

De amicis, & inimicis.

CAPVT VII.

Amicitias, & inimicitias maiores, & durabiliores,

vo-

vocamus naturarum societatẽ, & odia. Minores vero, & breuiores, vocamus familiaritates, & lites. Talis autem erit harum rerum consideratio.

De præcipuis caufis mutuæ beneuolentiæ, aut difsidiorum, confiderentur loca dominantia in natiuitate, locus Solis, Lunæ, horofcopus, & pars fortunæ. Cũ enim funt in fignis ijfdem, aut permutatis, feu omnes, feu plurimi, & maxime cum afcendentes diftant feptemdecim gradibus, erunt naturarum focietates firmæ, indiffolubiles, & in quibus nullæ accidunt iniuriæ.

Sed fi illi funt in locis nullo inter fe adfpectu copulatis, aut oppofitis, erunt inimicitiæ, & diffidia diuturna.

Si neutri fint pofitus, quos dixi, vel amicitiam, vel inimicitiã figni-

significantes, sed sint adspectus, vt trigoni, aut hexagoni, beneuolentia erit, sed minor. Quadrati vero faciunt minora odia, vt existunt inter amicos simultates, & querelæ, tunc cum maleficæ stellę ad ea loca venerint, quæ amicitias significant.

Rursus vero inter inimicos inducias, & reconciliationes, cum boni adspectus incurrunt.

Postquam autē tria sunt amicitiarum genera: aut enim coniunguntur homines cōsilio, aut propter vtilitatem, aut propter voluptatem, & dolorem: Concurrunt igitur in amicitia hæc tria, cum omnes positus, aut plures, ita inter se congruunt. Rursus, & inimicitiæ erunt omnium generum, cum prorsus non congruunt positus.

Cum vero lumina congruūt,

erit amicitia adiuncta consilio optima, & tutissima: aut cum non congruunt, erit amicitia pessima, & infida. Cum pars fortunæ congruit, erit amicitia cõtracta vtilitatis causa. Cum vero ascendens cõgruit, erit amicitia voluptatis causa cõtracta.

Conferendæ autem sunt geneses, ad videndum in vtra sint exaltati planetæ, & in vtra alij alios intueantur.

In qua igitur erit exaltatio, aut si idem signũ proxime erit succedens, id amicitiam, vel inimicitiam maxime reget. Vbi autem alij alios feliciter adspiciunt, ad beneficentiam amicitia erit vtilior, & ad corrigendas simultates accõmodatior.

In subitis vero familiaritatibus, & discordijs, motus planetarum in vtraque genesi con-

ſiderandi ſunt: hoc eſt, quando prorogator temporis in vna, venit ad prorogatorem temporis in altera. Ita enim fiunt breues amicitiæ, & durantes exiguo tempore, vſque ad diſſolutionem. Diutius vero durant, ſi accedat aliquis planeta ſuccedens.

Cum igitur Saturnus, & Iuppiter ita congruent, vt alter ad alterius loca perueniat, faciunt amicitias, aut ciuilis conſilij ſocietate, aut propter agriculturam, aut hæreditatem.

Saturnus, & Mars, ſignificant pugnas, & inſidias conſulto inſtructas.

Saturnus, & Venus, coniunctionem propter cognatas perſonas, ſed quæ cito frigeſcit.

Saturnus, & Mercurius, cognationes, familiaritates; ſocietatem

tatem commerciorum, contra-ctuum, & ſacrorum efficit.

Iuppiter, & Mars, ſodalitia per magiſtratus, aut alias gubernationes.

Iuppiter, & Venus, amicitias per publicas perſonas, quæ ſacrificijs, aut vaticinijs occupatæ ſunt.

Iuppiter, & Mercurius, conuerſationes propter ſtudia doctrinæ, & artium.

Mars, & Venus, faciunt conuerſationes per amores, adulteria, & ſcortationes: quæ tamen, & periculoſæ ſunt, & non diu ſunt lætæ.

Mars, & Mercurius, inimicitias, infamias, & rixas ſignificāt, literis mandatas, & veneficia.

Venus, & Mercurius, ſignificant familiaritatem ex artibus, ſtudijs, & commercio litera-

rum, aut à mulieribus ortas.

Incrementa vero, & decrementa breuium sodalitatum, iudicanda sunt ex congruentia quatuor pręcipuorum locorum. Nã in cardinibus, partis fortunæ, ac luminum locis, accessio erit illustrior: sed cum ab illis locis aberunt stellæ significantes, effectio erit imbecillior.

Sed quando boni euentus, quando mali ab amicis impendeant, ex qualitate stellarum congruentium bona, vel mala, sumendum est.

De Seruis.

CAPVT VIII.

SEruorum, & dominorum concordiæ, vel discordiæ sumuntur ex XII. domo, & à congruen-

gruentia stellarum eius loci in genesi: seu cum in eundem locum insistent, seu cum erunt oppositæ: Maxime vero, cum dominator signi eius loci, cum dominatore natiuitatis consentit, aut dissentit.

De peregrinatione.

CAPVT IX.

Locus peregrinationis sumitur à luminum positu ad centra, amborum quidem, sed magis Lunæ; nam in occasu, aut cadentibus locis à cardinibus peregrinationes, & locorum mutationes significat. Idem significat & Mars; siue in occasu, siue in domo cadente à culmine, cum luminibus, aut oppositus est, aut tetragonus.

Si autem & pars fortunæ erit in signis significantibus peregrinationem, tota vita, conuersatio, & actiones erunt apud exteros.

Et cum benefici planetæ adspiciunt significatorem itinerũ, aut succedunt ei, erunt claræ, & faustæ actiones apud exteros, & reditus maturi, ac non impediti. Cum vero malefici planetæ significatorem itinerum adspiciunt, erunt difficilia, damnosa, & periculosa itinera. Sumatur autem cõsideratio commixtionis vbique iuxta dominium eorum, qui eundem locum adspiciunt, vt supra diximus.

Cum lumina sunt in orientali quadrante, peregrinatio erit versus orientem, aut meridiem. Sed cum sunt in occidẽtali quadrante, aut ipso occasu, erit pe-

re-

regrinatio versus septentrionem, aut occasum.

Et cum signũ significans iter erit vniforme, aut cum dominãtes stellæ erunt vniformes, per interualla, & non assidua itinera suscipientur. Sed cum erũt duarum figurarum, assiduæ, & longinquæ peregrinationes erunt.

Iuppiter autem, & Venus cũ præsunt signis, & luminibus, prębent secura, & grata itinera, & comitatus, seu per præsides regionum, per quas proficiscendũ erit, seu per amicos: & accedent bonę tempestates, & copia commeatuum.

Si etiam Mercurius adiuuat hanc significationem, erit occasio vtilitatum, accessionum, & donorum.

Cum vero Saturnus, & Mars dominantur luminibus, & ma-

xime si sint oppositi secundum longitudinem, corrumpunt ea bona, quæ adsunt, & implicant magnis periculis eos, qui iter faciunt. Cum erunt in signis humidis, nauigationes infaustas, aut reditus per loca inuia, aut deserta significant.

In fixis, lapsus per loca ardua, vel flatus ventorum.

In Solstitialibus, & Æquinoctialibus defectus cõmeatuum, & morbos.

In signis humanam figuram habentibus, latrocinia, insidias, crudelitates.

In terrestribus, lacerationes metuendæ erunt à bestijs, & terræmotu. Et cum adest vna Mercurius, pericula erunt à fulminibus, à periculosis criminationibus, à serpentibus, & venenatorum ictibus. Sumenda est

enim

enim qualitas euentuum, tum fausta, tum infausta, ex diuersitate circa causam, & ex locis causæ actionis, aut facultatum, aut corporis, aut dignitatis, iuxta dispositionem, quæ dominatur.

Quibus vero articulis temporum hi euentus accidant, sumendum est ex qualitate temporum, quibus planetæ ad loca significantia peruenerint.

Hæc sint hactenus breuiter exposita, & delineata.

De genere mortis.

CAPVT X.

Reliqua est de genere mortis consideratio, in qua repetenda est doctrina supra tradita de vitæ longitudine, vtrum fiet interfectio proiectio-

ne radij, an vero delapſu ſignificatoris ad cardinem occidentalem.

Si enim fiet interfectio propter proiectionem, aut occurſum radiorum conſulatur de morte locus, in quo fit occurſus. Sed ſi delapſus ad cardinem occidẽtalem mortis cauſa eſt, ipſe occaſus conſulatur.

Quales enim erunt inſidentes ijs locis, aut ſi non inſident, primi ſuccedentium, tales mortes impendent: vt planetarum naturæ genera euentuum variant, & ſtellæ adſpicientes, & qualitas loci interfectoris, & naturæ finium in ſignis Zodiaci.

Saturnus igitur dominans, mortis adfert exitium per morbos diuturnos, tabem, catharros, febres putridas, lienis labefactationem, hydropem craſſio-

ris

ris inteſtini, aut matricis dolores, & alia mala, quæ ex frigidis cauſis ſuperantibus oriuntur.

Iuppiter ſignificat mortes ex angina, pulmonum apoſtemate, apoplexia, ſpaſmo, capitis doloribus, & orificij ventriculi offenſionibus, & ijs, quæ accidunt ex anhelitu vehementiore, aut ex fœtore.

Mars adfert exitium per febres continuas, vel compoſitas, ictus ſubitos, renum obſtructiones, cruorem ſputi ſanguinis effluxus per inteſtina, abortus, & infelicitatem in partu, carbũculos, neces violentas; denique per omnia, quæ faciunt inflammationes, & exceſſum caloris.

Venus necat per ſtomachi, & epatis morbos, mentagras, dyſenterias, per cancros, fiſtulas, venena: denique per humoris

redundantiam, aut corruptionem.

Mercurius necat per furores, animi consternationes, melancholica deliria, morbum comitialẽ, tusses, angustias pectoris, & morbos, qui ex immodica siccitate, aut corruptione sicca oriuntur.

Moriũtur ergo naturali morte, qui discedunt ex vita, cum stellæ, quæ dominantur morti, retinẽt suas, aut familiares qualitates, non impeditæ à maleficis leuatis super eas, quæ grauius lædere, & insigniorem exitum facere possunt.

Erunt autem mortes violentæ, & insignes, quando aut ambo malefici dominantur loco interfectori, seu coniuncti, seu ex quadrato se aspicientes, aut oppositi secundum longitudinem:

aut cum alteruter, vel ambo, Solem, aut Lunam adfligunt. Genus enim mortis horum coniunctio, sed claritatem, & magnitudinem lumina significant. Præterea qualitas iudicanda est ex aliarum stellarum applicatione, & ex signis, in quibus sunt maleficæ.

Saturnus enim, vt quadrato adspectu, aut ex opposito adspiciens Solem, vitæ minitans in signis fixis, necat per prehensiones turbæ, aut per anginas, aut strangulationem.

Idem minatur Saturnus occidens sequente Luna. Et cum est in signis ferinis, significat lacerationem à bestijs.

Et cum Iuppiter adflictus adspicit Saturnum, natus obijcietur bestijs, in publico cœtu, aut spectaculo.

Cum

Cum vero oppositus est Saturnus alteri luminum ascendenti in horoscopo, significat mortem in carcere.

Cum Mercurium adspicit Saturnus, maxime circa loca serpentum in cælo, aut circa ferinas figuras, significat mortem à venenatis animalibus.

Sed cum simul est Venus, significat veneficia, & insidias muliebres.

Cum vero Luna in Virgine, Piscibus, aut humidis signis adspicit Saturnum, mergitur natus in vndis. Et circa nauim Argo significantur naufragia.

Iunctus autem Saturnus Soli in solstitiali signo, aut oppositus, aut, vice Solis, Marti oppositus, significat, natum opprimi ruina.

Sin autem illi tenebunt me-

dium

dium cæli, ex arduo loco præceps cadet.

Mars autem cum Solem infauſtum, aut Lunam quadrato adſpectu, aut oppoſito adſpicit, in ſignis humanis ſignificat neces in ſeditionibus ciuilibus, aut interficiendos ab hoſtibus, aut ſua manu. Cumque Venus Martem adſpicit, ſignificat mulieres, aut cauſam necis præbere, aut ipſas natum interfecturas eſſe. Cum vero Mercurius Martem adſpicit, natus interficietur à piratis, aut latronibus, aut graſſatoribus.

In ſignis mutilis, aut quorum figuræ ſunt imperfectæ, aut circa caput Meduſæ, Mars ſignificat capite truncãdos, aut membris mutilandos.

In Scorpio vero, aut Centauro, ſignificat morituros vſtionibus,

nibus, aut sectionibus medicorum, aut spasmis.

Cum vero Mars culmen cæli, aut oppositum locum tenet, significat necem in cruce, maxime si Mars prope Cepheum, aut Andromedam erit.

Sed in occasu, & opposito horoscopi, significat cōburi viuos.

In signis autē ferinis, significantur neces ex lapsu, aut tractione.

Et cū Iuppiter adspicit Martem adflictus, erunt neces insigniores ex iudicijs, aut ira Ducum, aut Regum.

Et cum simul sunt malefici, aut oppositi inter se secundum longitudinem, in locis lethalibus, plus conferunt ad necis atrocitatem, vt fertur dominium eius, qui est in loco interfectore. Et erit duplicatum malum: aut

maius qualitate, & quantitate, cum ambo malefici rationem habent ad locum interfectorem.

Tales & insepulti relinquentur; & laniabuntur à bestijs, & volucribus, si malefici in ferinis signis erunt, nec adspicit locum interfectorem aliquis beneficus. Et erunt neces in peregrinis regionibus, cum stellæ significantes venient ad illorum itinerum tempora: maxime cum ibi Luna erit, aut quadrato adspectu, aut ex opposito illa loca adspiciet.

De temporum diuisione.

C A P V T XI.

PErtractatis singulis partibus in summa, quæ de corpore, moribus, & fortuna quærun-

runtur, vt initio instituimus, cũ quidem consideratio tantum de præcipuis, & crassioribus partibus loquatur: nunc addenda est consideratio de temporum diuisione, physica, & conueniens superiori doctrinæ.

Vt igitur in omnibus prædictionibus fatum commune potentius particularibus respici primum solet: ita regio attendatur, qua particularia multa iudicantur, videlicet circa formas corporum, mores animi, legum varietates. Et physice considerans semper potentiorem causam anteferet, ne propter similitudinem natiuitatum, de forma dicat, Æthiopem album fore, aut prolixa, & demissa cæsarie: Germanum vero fuscum, & crispum: aut hos placidos fore, & amantes artium, & specta-

ctaculorum: è contra vero Græcos, feros, & ineruditos. Neue de legibus, & viuendi consuetudine aberret à gentis moribus: vt si quis Italo promittat sororis connubium, quod Ægyptijs vsitatum est. Denique semper vniuersale fatum anteferendum est, deinde particularia secundũ magis, & minus accommodãda.

Eodem modo, & in diuisione temporum, ad differentias ætatum accommodandi sunt euentus, ne hallucinantes infanti tribuamus actionem, aut nuptias, aut aliud conueniens adultis: aut effœto seni generationem, aut aliud iuuentuti proprium. Sed pro temporum ratione ætatibus congruentia, & possibilia accommodemus.

Vna est enim coniectura de vniuersali hominum natura, iuxta

iuxta collationem ordinis planetarum, incipiens à prima ętate, & orbe nobis proximo, videlicet lunari, & desinens in vltima ætate, & supremo orbe planetarum, scilicet Saturni.

Et accidēt cuilibet ætati cōgruentia naturæ sui planetæ: quæ tamen generaliter sumēda sunt: & differentiæ particulares sumantur ex proprietatibus inuentis in cuiusque genesi.

Primos igitur quatuor annos, secundum proprium numerum quadriennij, Luna gubernat infantis ætatem, & humiditatem, ac fluxus corporis, & celeritatem incrementi, & aquosum nutrimentum, & mutabilitatem temperamenti, & hebetem vim rationalis partis regit pro suæ naturæ, qualitate, & efficacia.

Sequens decennium ætatis puerilis, regit Mercurius iuxta dimidium viginti annorum, quo ſpacio partem rationalem format, & fingit, vt ſemina diſciplinarum inſerantur, & morum, ac ſtudiorum proprietates conſpiciantur, & exuſcitat animos, doctrina, aſſuefactione, & primis exercitijs.

Tertiam ætatem, videlicet adoleſcentiam, regit Venus, ſequẽtibus octo annis, qui numerus cõgruit cum proprio ipſius circuitu. Incipit enim tunc motus ciere ſeminalium meatuum, & eorum impletionem ad venerea.

Tunc enim maximi ſunt ſtimuli, & ardores libidinis, amor, error, & incogitantia in eo ipſo, quod oculis cernitur.

Quartam vero, & mediam

ætatem iuuelinem Sol regit, qui mediam ſphæram tenet, ac dominatur annis vndeviginti, & addit animæ quiddam herile, & authoritatem, & grauitatem, actionum, & cupiditatem gloriæ, & honeſti ſtatus: & tranſitum à ludis, & incomptis moribus, & accerſitis vitijs, ad ſeueritatem, modeſtiam, & appetitionem honorum.

Quintus vero Mars virilem ætatem regit annos quindecim, iuxta ſuam periodum: & facit animos acriores, & laborum, tolerantiores, & auget ſolicitudines, & moleſtias animi, & corporis: ac ſenſum indit, & cogitationem, qualis eſt in ætate, egreſſa iam præcipuum vigorē, & acuens ad gerendum aliquid memoratu dignum, & cum labore ſuſcipiendum, antequam,

pro-

propius accedat finis.

Sextus Iuppiter regit ſenectā annos duodecim, iuxta ſuum circuitum, ac facit auerſari labores propriarū manuum, difficiles, moleſtos, & periculoſos: & adducit grauitatem, prouidentiam, amorem ſucceſsiuum, diligentiam in conſilio capiendo, in admonitionibus, & conſultationibus, curam tuendi honoris, & laudis, liberalitatem, reuerentiam, & ſanctitatem.

Poſtremus eſt Saturnus, qui vltimam ſenectam regit, cum iam nimio frigore corporis & animæ motus impediuntur, in audacia, voluptate ciborum, & libidine. Poſtquā natura, amiſſo vigore, tam celeriter deficit, & areſcit corpus, & accedit triſtitia, & facilis eſt offenſio, & magna moroſitas, propter mo-

tuum

tuum imbecillitatem, propriam illi ætati. Hæc sunt ætatum discrimina, in genere considerata.

Particulares vero significationes sumendæ sunt secundum suam cuiusque genesin, vt supra de singulis vitæ gradibus, & accidentibus dixi, ex loco dimissionis radiorum, vt de vitæ tempore dictum est. Spectandum videlicet, quando significator ad eum locum perueniat.

Ac ex horoscopo de valetudine, & peregrinatione iudicandum erit.

De facultatibus, ex parte fortunæ. Et Lunæ positu, de animæ moribus, & conuersatione. Ex Solis positu, de dignitate, & gloria. At ex medio cæli, de cæteris vitæ actionibus, de procreatione liberorum.

Non enim erit vna benefica

stella

ſtella dominatrix eodem tempore, cum multa concurrant ſimul contraria accidentia. Vt quando aliquis amittens cognatum, accipit hæreditatem: aut ægrotans ad dignitatem euehitur: aut cum amanti ocium naſcuntur liberi, aut concurrunt alia, vt multa accidere ſolent. Non enim pariter fauſti ſunt, aut infauſti euentus corporum, animæ, facultatum, dignitatis, amicorum, aut inimicorum: ſed accidit fortaſſe tale quiddam in ſumma felicitate, aut ſumma calamitate, quando concurrunt, aut beneficæ omni radiorum dimiſſione, aut contra maleficæ. Sed id raro fit, propterea quod hæc infirma hominum natura raro ad alterutrum extremorũ accedit, ſed prona eſt ad mixturam bonorum, & malorum.

Loca igitur prorogatoris, dicto modo sumemus, stellas occurrentes sibi in locis, ad quę radij dimittuntur, nec solum sumemus interfectores, vt de vitæ temporibus dixi, sed omnino omnes, nec tantum corporibus coniunctos, aut oppositos, aut ex quadrato se adspicientes, sed etiam trigono, aut sexangulo se adspicientes.

Et primum quidem danda sunt tempora cuiuslibet prorogationis illi planetæ, qui tenet gradum loci aphętici, aut alteri illum adspicienti.

Si autem deest, demus ei planetæ, qui proximè antecessit, donec perueniemus ad alium, qui adplicatur ad sequentem gradum iuxta ordinē signorum.

Deinde huic tribuemus tempora vsque ad sequentem, & in

cæ-

cæteris ſimiliter: & ſimul adſumantur planetæ, vt ſint diſpoſitores, qui ſunt in ſuis finibus.

Cum autem prorogatio ſumitur ab horoſcopo, dentur anni gradibus longitudinis, æquales aſcenſionibus, cuiuſque Climatis. Sin autem ſumitur prorogatio à medio cæli, dentur anni æquales aſcenſionibus medij cæli. Ac vſque ad cardinem ſimili modo dentur anni æquales pro portione collati ad aſcenſiones, aut deſcenſiones, aut trãſitum in medio cæli: ſicut & ſupra dictum eſt, de vitæ temporibus.

Cõſtituemus ergo præcipuos, ac vniuerſales temporum datores, hoc modo, quem recenſui. Annuos vero conſtituemus hoc modo, computantes ſecundum ſignorum ſucceſsionem à loco

prorogatore, numerũ annorum nati,& ſingulis gradibus annum tribuentes, ac ſumentes poſtremum tanquam diſpoſitorem . Sic & de menſibus faciemus,cõputantes numerum menſium à natiuitate, à loco, qui dominatur ei anno,quem computas: ac tribuemus ſingulis ſignis dies viginti octo. Itemque dies poſt natalem diem numerabimus à locis menſium,tribuentes cuilibet ſigno, ordine dies duos & dimidium.

Animaduertẽdum etiam, quę ſtellæ potiſsimum generales locos tranſeant. Non enim parum ad deprehendenda tẽpora euentuum momenti adferunt. In generalibus autem locis præcipua vis eſt Saturni, Iouis in annuis: Martis,& Solis, Veneris,& Mercurij, in menſtruis: Lunæ vero

tran-

tranſitus in diurnis. Notandum & hoc, quod generales temporũ arbitri pręcipuè euentus producunt, & gubernant: particulares vero, vel adiuuãt illorum actiones, vel impediunt, pro naturæ ſuæ conuenientia, aut diuerſitate. Tranſitus ſtellarum, vel augent intenduntque, vel relaxant, & minuunt accidentia. Etenim generaliter prorogatoris locus, & generalium temporum dominus, aſſumpto etiam participe finium domino, accidentium qualitatem, & durationem ſignificant. Retinent enim ſingulæ ſtellæ conuenientiam cum illis genituræ locis, quorum dominium initio acquiſierunt. Vtrum proſpera futura ſint accidentia, vel aduerſa, deprehendetur ex proprietate naturali, & acquiſita, benefica, vel malefica

arbitrorum temporis: itemque ex eorundem à principio cum locis, quæ obsederunt, aut conuenientia, aut discrepantia.

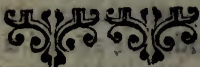
Quo tempore se decretorum vis præcipue ostensura sit, cognoscetur ex configuratione signorum annuorum, & mẽstruorum ad illa loca, quæ earum effectionum causæ sunt, itemque ex habitudine ad annua, & menstrua signa illorum locorum, per quæ planetæ transitus faciunt, & ex quibus Sol, Lunaque eadem intuentur. Si enim fuerit à principio in genitura horum cum locis, quos afficiunt, congruentia, & accesserit postea in transitu conueniens ad eadem configuratio, pro re nata bonũ: si contraria illis, imbecillia omnia: at si conuenientia nulla sit, sique diuersitas conditionis

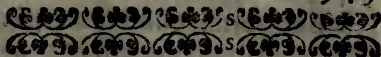
simul

simul incidat, aut in trãsitu oppositis, quadratisve radijs loca illa infestent planetæ, malum adferunt. Idque in reliquis configurationibus fieri non solet.

Cum ijdem domini extiterint, & temporum, & transitus, ingentia, & mediocre nihil decernunt in vtramque partem: multoque magis etiam si non solum ideo quod temporum arbitri, sed quod à principio dominium in genitura sortiti sunt, causas rerum complexi fuerint. Prorsus autem felices fiũt, quorum vnus, idemque locus in omnes, aut plures prorogationes inciderit: aut si hæ diuersæ fuerint, eum ijsdem temporibus omnes, pluresue occursus beneficorum, aut maleficorum concurrerint. Hæc de consideratio-

ne temporum hoc loco dixisse sufficiat. Genera euentuum in quibusque temporibus non attexam, eo quod, vt initio proposuimus, vniuersali stellarum efficacia cognita, particularia consequenter accommodari possunt, si apte cum Mathemati causa, iuncta fuerit etiam causa mixtionis.

CLAVDII PTOLEMÆI CENTILOQVIVM,

Siue

CENTVM SENTENTIÆ.

IO: IOVIANO PONTANO Interprete.

1 A Te, & à ſcientia. Fieri enim nequit, vt qui ſciẽs eſt, particulares rerũ formas pronunciet; ſicuti nec ſenſus particularem, ſed generalẽ quandam ſuſcipit ſenſibilis rei formam. Oportetque tractan-

tem hæc, rerum coniectura vti. Soli autem numine afflati prædicunt particularia.

2 Cum is, qui consultat, ipsum melius scrutabitur, inter id, & eius formam nulla rerum differentia erit.

3 Qui ad rem quampiã aptus est, habebit profecto & huiusmodi significationis stellam admodum potentem in sua genitura.

4 Anima ad cognitionẽ apta veri plus assequitur, quam qui supremum in modũ se in scientia exercuit.

5 Potest, qui sciens est, multos stellarum effectus auertere, quando naturam earum nouerit, ac seipsum ante illorum euentum præparare.

6 Tunc dierum prodest, & horarum electio, cum tempus à ge-

genitura bene constitutum est. Si enim contrarium est, nequaquam profecerit: quamuis bonum fortasse exitum respexerit.

7 Non potest quispiam stellarum mixturas percipere, nisi naturales prius differentias, mixturasque cognouerit.

8 Sapiens anima confert cælesti operationi: quemadmodū optimus agricola arando, expurgandoque, confert naturæ.

9 In generatione, atque corruptione formæ afficiuntur à cælestibus formis. Idcirco qui imagines faciunt, ijs vtuntur, cum eò stellæ ingressæ fuerint obseruantes.

10 In dierum, horarumq. electionibus vtere maleficis perinde, vt optimus medicus ad curationem venenis vtitur moderate.

11 Diem, horamque non ante eligas, quam propositæ rei noueris qualitatem.

12 Amor, odiumque ne vera eueniant iudicia, prohibent: siquidem minuunt maxima, augent minima.

13 Cum cælestis constitutio quippiam significauerit, adiutricibus etiam corruptiuis stellis, hoc est, secundarijs, vtere.

14 Quãtis in erroribus versatur Astrologus, cũ locus septimus, atque eius dominus afflicti erunt.

15 Ascendentia inimicorum regni sunt signa ab ipsius regni ascendente declinantia. Amicorum vero ascendentia sunt cardines, locaq. succedentia. Idem & in dogmatibus.

16 Cum in octauo loco beneficæ dominabuntur, damnum [illegible] à viris

à viris bonis afferunt: quæ si bene affectæ fuerint, illud dimouebunt.

17 Cum de senis cuiuspiam vita iudicas, non ante iudicium feres, quam dimēsus fueris, quot ille possit annos viuere.

18 Cum ambo luminaria in eodem minuto fuerint, si ascendit benefica, natus æque sane in omnibus, quæ inciderint, bene fortunatus erit. Simili modo, si & inuicem opponentur ab ortu, atque occasu. Sin malefica est in ascendente, contrarium sentias.

19 Vis purgationis hebetatur, cum Luna fuerit Ioui coniuncta.

20 Membrum ferro ne percutito, cum Luna signum tenuerit, quod membro illi dominatur.

Cum

21 Cum Luna fuerit in Scorpione, aut Piſcibus, dominuſque aſcendentis ſtellæ ſub terram poſitæ copulabitur, bonum eſt purgationibus vti. Si vero copulatur ſtellę ſupra terram conſtitutæ, potionem qui ſumpſerit, euomet.

22 Veſtem nec primum induas, nec incidas, vbi Luna fuerit in Leone collocata. Eſt autem peius, ſi eadem male affecta fuerit.

23 Lunæ ad ſtellas figuratio, natum bene agilem facit: quæ ſi potentes fuerint, effectiuam: ſin imbecilles, inertem ad agendum commotionem indicant.

24 Defectus luminarium in cardinibus genituræ, annuarumue conuerſionum, noxius eſt: accipiunt autem locum ab interuallo aſcendentis, ac loci defectus.

fectus. Vt autem ab hora solaris eclipsis annos, sic ab eclipsis lunaris horis menses capis.

25 Dominatoris progressionem cum in medio cæli positus est, per sphęræ ascensiones: cum vero in ascendente constitutus est, per climatis ascensiones facito.

26 Latet plane res, cum stella eam significans, aut sub terra, aut in loco alieno Soli coniungitur: contra patet, cum è depressione in altitudinem tollitur, proprioque in loco collocatur.

27 Venus nato voluptatem affert in membro, cui signum, in quo ipsa est, dominatur. Idem & in cæteris stellis.

28 Cum præstare non poteris, vt duabus Lunam stellis coniungas: id præsta, vt stellæ fixæ

eam

eam coniungas, illarum mixturam habenti.

29 Stellæ fixæ irrationabiles, atque admirabiles felicitates afferunt, quas tamen plerunque calamitatibus insigniũt, nisi & planetæ ad felicitatem conueniant.

30 Inspice primorum generis regum creationes. Si enim ascendens creationis conuenit cum ascendente genituræ regis filij, is regis successor erit.

31 Cum regni dominator in locum climactericum inciderit, tunc aut rex, aut è regni principibus magnus quispiam morietur.

32 Concordiam inter duos facit conueniens stellarum figuratio speciem rei significantium, ex qua beneuolentia in vtriusq. genitura constituta est.

Amor,

33 Amor, & odium, tum ex luminariũ concordia, discordiaque, tum ex vtriusque genituræ ascendentibus deprehenditur. Adaugent autem beneuolentiã obedientia signa.

34 Dominator, seu hospitator interlunii, si cardinalis fuerit, quæcunque illo mense futura sint, significat.

35 Sol cum in alicuius stellæ locum deuenerit, vim eius excitat, quam in aere habet.

36 In condendis vrbibus, stellis fixis, quæ conferre habeant, vtere: in ædificandis vero domibus erraticis. Reges cuiuscunque vrbis, quæ Martem culminantem habuerint, gladio plerunque pereunt.

37 Qui Virginem, aut Pisces horoscopum habent, hi potestatis suæ causa erunt. Quorum

autem

autem ascendens erit Aries, aut Libra, hi mortis suę causa erunt. Eodem modo in cæteris signis ratiocinaberis.

38 Cum Mercurius in altera domo Saturni constitutus, ac potens fuerit, coniecturatiuum nato dat intellectum, ac rerum scrutationem: in Martis vero domo, ac præsertim in Ariete, facundiam.

39 Afflictio vndecimi loci in creatione Regis, detrimentum significat, & domesticorũ eius, & pecuniarum. Secundi autem loci afflictio, pecuniarum ouilis eius detrimentum significat.

40 Cum ascendens à maleficis oppressum fuerit, qui tunc natus est, sordidis rebus delectatur, ac male olentes odores probat.

41 Loci octaui, dominique

eius

eius afflictionem tempore discessus caueto: at secundi, atque eius domini tempore reditus.

42 Morbus qui cœpit, cum Luna fuerit in eo signo, quod malefica aliqua tenuit in genitura, siue in quadrangulo, aut diametro eius, grauissimus futurus est. Si autem malefica respicit, periculosus. Sin in loco, vbi geniturę tempore benefica fuerit, sine periculo erit.

43 Maleficas gentis figuras contrariæ temporum figurationes intendunt.

44 Noxium est, cum ægri ascendens geniturę ipsius figuris refragatur, neque ad beneficum aliquem tempus peruenerit.

45 Quisquis geniture suæ dominatores, aut ascendens in signis humanis non habet, ab hu-

humanitate alienus etiam sibi ipsi erit.

46 Magnæ in genituris felicitates cōferuntur tum à stellis fixis, tum ab interluniorum cardinibus, tum à locis partis fortunæ regni, cum horoscopus in eis repertus fuerit.

47 In genitura cum malefica in locum beneficæ in alterius genitura inciderit, is, qui beneficam habet, ab eo, qui habet maleficam, detrimento afficietur.

48 Quando culmen domini, hoc est, principis, fuerit horoscopus subiecti, aut dominatores beneuola configurabuntur figura, diu inseparabiles permanebunt. Idem etiam, cum sextus locus serui inuentus fuerit horoscopus principis.

49 Cum ascendens subiecti

fuerit culmen in genitura domini, tantam subiecto illi fidem dominus adhibebit, vt ei ab illo imperetur.

50 Ne prætermittas centũ, & decem nouem coniũctiones. In his enim posita est cognitio corum, quæ fiunt in mundo, & generationis, & corruptionis.

51 In quo signo Luna est geniture tẽpore, illud in conceptu fac ascendens. Et in quo signo inuenta fuit in conceptu, illud, aut eius oppositum fac ascendens in partu.

52 Domini genituræ hominum proceræ staturæ in sublimitatibus sunt, & ipsorum horoscopi in signorum principiis. Eorum vero qui sunt breuis staturæ, in humilitatibus inueniuntur. Ad hæc inquirito, signa ne recta, an obliqua sint.

Do-

53 Domini genituræ macilentorum hominum, latitudinẽ non habent: pinguium autem habent. Quod ſi latitudo auſtralis eſt, agiles erunt: ſin borealis, inagiles.

54 Dominatores, in ædificationibus, vbi copulantur ſtellæ ſubterraneæ, ædificij erectionem impediunt.

55 Martis aduerſus naues noxia vis imminuitur, cum neque in cæli medio, neque in vndecimo eſt loco: in his enim locis nauem corrumpit, prædonibus per vim occupantibus. Incendetur autẽ nauis, ſi aſcendens ab aliqua ſtella fixa, quæ ex Martis mixtura ſit, affligetur.

56 Cum Luna eſt in primo quadrangulo, hoc eſt, ex quo à Solis coniunctione receſsit, corporum humiditates ad ſecun-

dum

,dum vſque effluunt, in reliquis autem decreſcunt.

57 Cum ſeptimum locum, atque eius dominum in ægritudine afflictum videris, medicum mutato.

58 Coniunctionis locũ, quo in loco ab anni aſcendente eſt, inſpice: ſiquidem cum profectio illuc peruenerit, tunc euentus erit.

59 De abſente, quod acciderit, ne pronunciato antequam videris, an temulentus factus ſit: neque quod vulnus acceperit, antequam exquiſieris, an ſanguis ei miſſus fuerit: neque quod theſauros inuenerit, priuſquam ſcrutatus fueris, ne forte depoſitum acceperit, cum omnium figuræ ſimiles ſint.

60 Super ægrotis criticos dies inſpice, ac Lunæ peragratio-

tionem in angulis figuræ ſexdecim laterum. Vbi enim eos angulos bene affectos inueneris, bene erit languenti: contra male, ſi afflictos inueneris.

61 Luna ſignificat ea, quæ corporis ſunt, vt quæ ei pro motu ſimilia ſunt.

62 Cum minutum coniunctionis principium facies, potes de mutatione aeris in menſe illo iudicare. Erit enim iudicium iuxta dominatorem anguli figuræ cuiuſque: vincit enim aeris naturam, aſſumens in his etiam præſentis temporis qualitatem.

63 Cum Saturnus, Iuppiterque coniunguntur, vter eorum ſublimior ſit, vide, ac iuxta illius naturam pronũciato. Idem etiam in cæteris ſtellis facito.

64 Vbi ſciſcitationis domina-

natorem inſpexeris, quam hic in anni conuerſione, ſeu in aſcẽdente nouilunij, poteſtatem habet in ſpecie, ac ſecundum hæc pronuncia.

65 In minima coniunctione, differentia mediæ coniunctionis: & in media maximæ coniunctionis differentia.

66 Sola profectione ne vtare, ſed etiam attributionibus, & ademptionibus ſtellarum.

67 Diminuuntur anni ob accipientis imbecillitatem.

68 Malefica cum matutina eſt, caſum: veſpertina vero morbum ſignificat.

69 Erit in viſu nati vitium, cum Luna Soli aduerſa eſt, ac nebuloſis ſtellis coniungitur. Item cum Luna eſt in occiduo cardine, ambæq. maleficæ ſtellæ in cardine orientis: Sol quo-

Q que

que cardinalis eſt, natus ipſe oculis capietur.

70 In furentibus Luna Mercurio non copulatur, neuterque aſcendenti in dæmoniacis, in hac figura Saturnus quidem noctu, Mars autẽ interdiu cardinem tenebit: maximeque in Cancro, Virgine, ac Piſcibus.

71 In marium genituris, cũ vtrumq. luminare in ſignis fuerit maſculinis, actiones eorum ſecundum naturam erunt. In genituris vero mulierum, actiones ipſæ intendentur. Idem de Marte, Venereque; matutini namque maſculeſcunt, veſpertini fœmineſcunt.

72 Quæ ſunt educationis, à dominis triangularitatis aſcendentibus capito: quæ vitæ, à dominis triangularitatis luminaris conditionarij.

Sol

73 Sol vbi repertus fuerit cũ capite Gorgonis, si neque adspicitur à benefica stella, neque benefica octauo loco præest, dominusque conditionarij luminaris Marti opponitur, aut eum è quadrangulo percutit, ei, qui natus est, caput truncabitur. Quod si luminare culminabit, corpus eius sauciabitur. Sin copulatio à Geminis, aut à Piscibus fuerit, manus, ac pedes eius amputabuntur.

74 Quicunque Martem ascẽdentem habet, omnino cicatricem in facie habebit.

75 Cum Sol ascendentis domino coniungitur in Leone, nec Mars aliquam in ascendente prærogatiuam habet, nec benefica in octauo loco est, qui natus est, exuretur.

76 Cum Saturnus cæli medium

dium tenet, opponiturq. ei conditionarium luminare, ac terrenum signum est in imo, qui natus est, ædificiorum ruina interibit. Quod si humidum signũ est, aquis suffocabitur. Si vero humanũ, ab hominibus strangulabitur, aut laqueis, flagellisue peribit. Verum si benefica octauo in loco est, propior his erit, non tamen morietur.

77 Ascendẽtis profectionem pro ijs, quę corporis sũt, facito, partis fortunæ pro ijs, quæ sunt externa, Lunæ pro corporis, animæque connexione; medium cæli pro actionibus.

78 Exercet sæpe vires stella, quo in loco nullas habet vires, lucrum inexpectatum nato afferens.

79 Mars cum in vndecimo est loco, qui hunc sic habet, domino

mino suo non dominatur.

80 Cum Venus Saturno coniungitur, habetq; hospitatorē aliquem in loco septimo, qui natus est, sordidi coitus erit.

81 Tempora modis septem deprehenduntur: ab interuallo duorum dominatorum: ab interuallo configurationum inter se: ab accessu alterius ad alterum: ab interuallo inter se alterius ipsorum, & loci rem quęsitam significantis: ab occasu stellæ cum additione, atque ademptione: & á mutatione dominatoris, & ab accessu planetæ in locum suum.

82 Cum figurę ęquales erũt, nouilunij, aut plenilunij horoscopum inspice: quæ si etiam æqualis fuerit, ad ferendam sententiam ne properes.

83 Tempus impetrationis,

inter impetrantem, ac Regem, affectionem indicat. Cathedra autem indicat eá, quæ actionis sunt.

84 Mars cum est ascendentis dominus tẽpore captæ possessionis, præestq. secundo loco, aut copulatur domino secundi, multum damnum afferet.

85 Cum ascendentis dominus secundi loci domino configurabitur, sponte princeps multas impensas faciet.

86 Sol est fons vitalis potentiæ, Luna naturalis.

87 Mensiũ conuersiones fiũt ex diebus vigintiocto, horis duabus, ac minutis circiter decem & octo. Quidam autem à peragratione Solis iudicant, cum partiliter exæquatus est gradui, ac minuto, quod in initio obtinet.

Cum

88 Cum partis fortunæ profectionem in toto reuolutionis anno facere volumus, à Sole in Lunam, ac tantundem ab aſcendente capimus.

89 Quæ ſunt aui, à loco ſeptimo: quæ autem patrui, à ſexto vide.

90 Cum dominator aſcendens viderit, res, quæ occulta eſt, ſecundum aſcendentis naturam erit: qui ſi non videt illud, erit ſecundum naturam loci, in quo ipſe eſt dominator. Et horæ quidem dominus colorem eius; Lunæ vero locus tempus demonſtrat: eritque res noua, ſi ſupra terram: ſin ſub terram, vetus. Fortunæ pars quantitatem eius, longa ne, an breuis ſit, demonſtrat. Dominus finium imi, ac medij cæli, item Lunæ, ſubſtantiam eius demonſtrat.

91 Malum signum est, cum ægroti dominator cōbustus est, maxime si fortunæ pars affligitur.

92 Saturnus orientalis non adeo nocet ægro, sicuti nec Mars occiduus.

93 Ex figuris non ante iudicabis, quam coniunctionem feceris. Principia enim in vnaquaque coniunctione transmutantur: quocirca ambas misceto, nec errabis.

94 Locus potentioris ex dominatoribus, ea, quæ in cogitatione sciscitantis sunt, indicat.

95 Quæ cum singulis oriuntur decurijs, ea nati voluntatem ad artem, quam tractat, comprobant.

96 Significantia eclipsis decreta sunt eius, quæ propius cardines: Considera etiam na-

turam

turam stellarum simul cõsistentium, tum erraticarum, tum fixarum, ac etiam simulacra coorientia, & secundum hæc pronuncia.

97 Res, de qua est sciscitatio, breui perficitur, cum nouilunij, seu plenilunij dominus cardinalis est.

98 Traiectiones, atque crinitæ secundas partes in iudicijs ferunt.

99 Traiectiones aeris siccitatem indicant: quæ si ad vnam partem feruntur, ab angulo illo ventum indicant: sin in diuersas feruntur partes, aquarum imminutiones, aeris turbationes, & exercituum incursiones indicant.

100 Cometæ, quorum intercapedo est vndecim signorum à Sole, si apparuerint in cardinibus,

bus, regni alicuius Rex, aut ex Principibus regni aliquis morietur. Sin in loco succedente, bene se habebunt, quæ thesauri eius sunt, suum tamen gubernatorem mutabit. Quod si in loco declinante, morbi, ac repentinæ mortes erunt. At si ab occasu mouentur ad ortum, externus hostis regiones incursabit: sin non mouentur, prouincialis hostis erit.

FINIS.

Pag.	Lin.	Errata.	Corrige.
5	3	cum &	cum
6	22	compeririet	comperiet
7	23	affectus	effectus
9	16	prædici	prædiciq.
14	15	vt in	in
61	16	triantulo	triangulo
70	17	ne	nec
91	12	vocantur	vocatur
95	23	armorum	animorum
102	2	verſuti	verſutæ
102	5	varij	variæ
104	1	[illegible]ti	motæ
105	11	A[illegible]onidos	Adonidos
108	20	Numidiæ	Numidia
109	16	propter	propterea
115	11	principium	Principum
128	1	exitum	exitium
128	8	copia	copiam
135	17	intentem	intentent
138	7	illudunt	illu[illegible]e
164	2	poſſunt	poſ[illegible]t
179	2	vtro	vero
218	4	inuenimus	inueniemus
224	6	prauos	paruos
280	12	adſequenter	adſequentur
297	13	commoda-tam	accommoda-tam
334	91	iuuelinem	iuuenilem

